

แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบการ
ดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

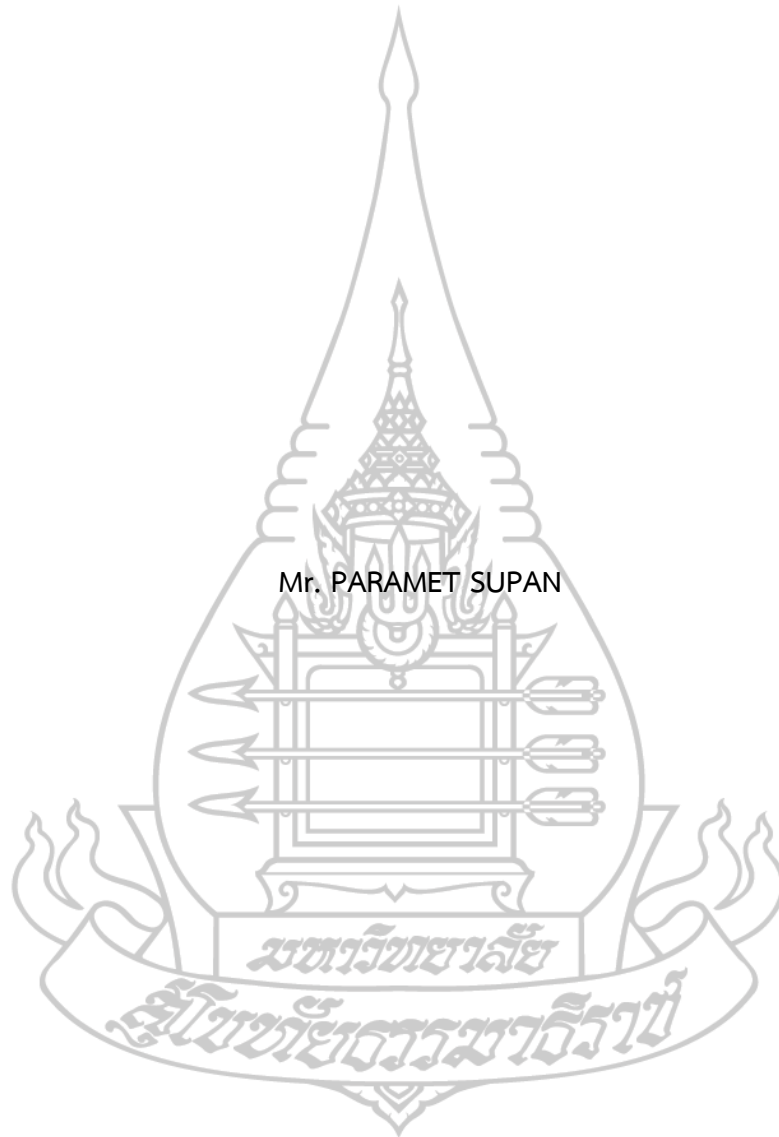

นายปรเมศวร์ สุพรรณ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2566

Guidelines for Development of Environmental Health Management
According to the Health Promotion School Operation Framework in
Schools under Phatthalung Primary Educational Service Area Office 1

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Administration
School of Educational Studies Sukhothai Thammathirat Open University

2023

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตาม กรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1
ชื่อและนามสกุล	นายปรเมศวร์ สุพรรณ
แขนงวิชา / วิชาเอก	บริหารการศึกษา
สาขาวิชา	ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสภณา สุตสมบูรณ์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษา คั่นคว่ำอิสระ แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบ
การดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

ผู้ศึกษา นายปรเมศวร์ สุพรรณ รักษนศึกษา 2652300431

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสภณา สุดสมบูรณ์ ปีการศึกษา 2566

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตาม
กรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
พัทลุง เขต 1 และ 2) แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบการดำเนินงาน
โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต
1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 285 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยคำนวณจากสูตรของทาร์โร ยามาเน่หลังจาก
นั้นทำการสุ่มแบ่งชั้นตามขนาดของสถานศึกษาแล้วสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นผู้เชี่ยวชาญจำนวน
6 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตาม
กรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา ค่าความเที่ยงเท่ากับ .78 และแบบสัมภาษณ์
เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริม
สุขภาพของสถานศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษา พบว่า 1) สภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบ
การดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา
รายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด ดังนี้ การบริการอนามัยโรงเรียน การกำหนดนโยบายของโรงเรียน
การโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อสุขภาพ การบริหารจัดการใน
โรงเรียน การให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคม การสุศึกษาในโรงเรียน การร่วมมือระหว่างโรงเรียนและ
ชุมชน การส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียนและการออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ และ 2) แนวทางการ
พัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา
พบว่า สถานศึกษาควร (1) นำหลักเกณฑ์กรีนแอนด์บลูมาใช้พัฒนาและปรับปรุงงานอนามัยสิ่งแวดล้อมอย่าง
เป็นระบบ (2) สร้างทีมงานเชิงบูรณาการกับเจ้าหน้าที่และชุมชนในการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาอนามัย
สิ่งแวดล้อม (3) จัดทำคู่มือเกี่ยวกับงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาเพื่อนำมาใช้เป็นแนวปฏิบัติและประเมิน
การปฏิบัติอย่างเป็นระบบ และ (4) จัดให้มีเครือข่ายเชิงบูรณาการเพื่อกำกับติดตามการปฏิบัติงานอนามัย
สิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาให้ประสิทธิภาพสูงสุด

คำสำคัญ แนวทางการพัฒนา งานอนามัยสิ่งแวดล้อม โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ประถมศึกษา

Independent Study title: “Guidelines for Development of Environmental Health Management According to the Health Promotion School Operation Framework in Schools under Phatthalung Primary Educational Service Area Office 1”

Author: “Mr. PARAMET SUPAN”; ID: “2652300431”;

Degree: Master of Education (Educational Administration)

Independent Study Advisor: Assistant Professor Dr. Sopana Sudsomboon; Academic year: 2023

Abstract

The study aimed to study 1) the condition of environmental health management according to the health promotion school operation framework in schools under Phatthalung Primary Educational Service Area Office 1, and 2) guidelines for development of environmental health management according to the health promotion school operation framework in schools under Phatthalung Primary Educational Service Area Office 1.

The research sample consisted of 285 teachers in schools under Phatthalung Primary Educational Service Area Office 1 in academic year 2023, obtained by stratified random sampling based on school size. The sample size was determined based on Taro Yamane’s formula. The key informants were 6 experts. The employed research instruments were a questionnaire on the condition of environmental health management according to the health promotion school operation framework in schools, with reliability coefficient of .78 and an interview form on guidelines for development environmental health management according to the health promotion school operation framework in schools. The data were analyzed with the use of the frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The research findings were as follows: 1) the overall and each aspect of environmental health management according to the health promotion school operation framework in schools were at the high level. When considering all aspects, they could be ranked from high to low based on their rating means as follows, school health services, school policy determination, nutrition and food safety, providing school environment conducive to health, school management, social counseling and support, health education, collaboration between schools and communities, and promoting school personnel health, physical exercise, sports, and recreations; 2) guidelines for development of environmental health management according to the health promotion school operation framework in schools were the following: the school should (1) use Green & Clean Hospital principles to systematically develop and improve environmental health work; (2) create an integrated teamwork with officials and communities to organize activities promoting and developing environmental health; (3) prepare a manual regarding school environmental health work in order to be systematically used as a guideline for practices and evaluation; and (4) establish an integrated network to monitor and follow up on school environmental health operations for highest efficiency.

Keywords : Guideline for development, Environmental health work, Health promotion school, Primary education

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายท่าน ในโอกาสที่ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสภณา สุดสมบูรณ์ อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผู้ให้คำแนะนำปรึกษา ช่วยเหลือ ตรวจสอบ พร้อมแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่จนงานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณ กรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิวรรณ ตันติรจนาวงศ์ ที่ให้ความรู้และข้อแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ อีกทั้งช่วยพัฒนาความคิดของผู้วิจัยในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ตลอดจนคณาจารย์สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ แขนงวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และถ่ายทอดประสบการณ์ที่มีคุณค่าแก่ผู้วิจัย และขอบคุณเพื่อน ๆ พี่น้อง แขนงวิชาบริหารการศึกษาที่ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันมาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณ นางวณิ ฤทธิสุนทร ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบ้านนา นางสาวนันทา ดั่งวงค์ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านลำใน นายสาโรจน์ สงเดช นักวิชาการชำนาญการประจำโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านลำใน ผศ.ดร.วรภาคย์ ไมตรีพันธ์ อาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา นายสัญญา มากวงศ์ ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนวัดลำใน นางสาวนาดยา มากวงศ์ เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นางสาวดาวดี ศรีอินทร์ ครู โรงเรียนวัดบ้านนา และนายวิมล คงแก้ว ตัวแทนผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนวัดลำใน ที่กรุณาอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

ขอบพระคุณ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ที่กรุณาอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ ครอบครัวที่สนับสนุนและคอยเป็นกำลังใจ สนับสนุนช่วยเหลือ ตลอดระยะเวลาที่ผู้วิจัยอยู่ระหว่างการศึกษาประโยชน์และคุณค่าอันเกิดจากการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบความดีในครั้งนี้ แต่คุณบิดา มารดา คณาจารย์ผู้มีพระคุณทุกท่าน และมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

นายปรเมศวร์ สุพรรณ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
ขอบเขตการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่ได้รับ	9
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	10
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการ	11
แนวคิดเกี่ยวกับอนามัยสิ่งแวดล้อม	16
แนวคิดเกี่ยวกับโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ	25
การจัดการศึกษาของ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1	46
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	54
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	61
ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง/ผู้ให้ข้อมูล	61
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	62
การเก็บรวบรวมข้อมูล	64
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	66
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	67
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไป	67

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา ตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา	68
ตอนที่ 3 การนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อม ตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา.....	82
บทที่ 5 สรุปรายวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	97
สรุปรายวิจัย	97
อภิปรายผล	105
ข้อเสนอแนะ	117
บรรณานุกรม	120
ภาคผนวก	126
ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิและหนังสือประสานงานต่าง ๆ.....	127
ข รายนามผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์และหนังสือเชิญ.....	138
ค แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย.....	149
ง ค่าความสอดคล้องของเครื่องมือ.....	161
จ ค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม.....	169
ประวัติผู้ศึกษา	172

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	61
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลสถานภาพทั่วไป.....	67
ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการบริหารจัดการงานอนามัย สิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ในภาพรวม.....	69
ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการบริหารจัดการงานอนามัย สิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ของสถานศึกษาด้านการกำหนดนโยบายของโรงเรียน.....	70
ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการบริหารจัดการงานอนามัย สิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ของสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการในโรงเรียน.....	71
ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการบริหารจัดการงานอนามัย สิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ของสถานศึกษาด้านการร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน.....	73
ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการบริหารจัดการงานอนามัย สิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ของสถานศึกษาด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อสุขภาพ.....	74
ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการบริหารจัดการงานอนามัย สิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ของสถานศึกษา ด้านการบริการอนามัยโรงเรียน.....	76
ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการบริหารจัดการงานอนามัย สิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ของสถานศึกษา ด้านสุขศึกษาในโรงเรียน.....	77
ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการบริหารจัดการงานอนามัย สิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ของสถานศึกษา ด้านการโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย.....	78

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษาด้านการออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ.....	79
ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา ด้านการให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคม.....	80
ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน.....	81

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	6
ภาพที่ 2.1 ความสัมพันธ์ของ Source-Pathway-Receptor.....	23

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ระบุไว้ว่า ประชาชนมีสิทธิได้รับบริการสาธารณสุขของรัฐและรัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง รวมถึงเสริมสร้างให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค รัฐต้องจัดหรือดำเนินการให้มีสาธารณสุขมูลฐานพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนอย่างทั่วถึงตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืนและการดำเนินการใดของรัฐหรือที่รัฐจะอนุญาตให้ผู้ใดดำเนินการที่อาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อมสุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้ส่วนเสียสำคัญอื่นใดของประชาชนหรือชุมชนหรือสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง รัฐต้องดำเนินการให้มีการศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนหรือชุมชน และจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนและชุมชนที่เกี่ยวข้อง และกำหนดให้บุคคลมีหน้าที่ร่วมมือและสนับสนุนการอนุรักษ์และคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและกระตือรือร้นการปฏิรูปประเทศ ระบุให้มีระบบจัดการและกำจัดขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ด้านอื่น ๆ ได้ (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2560) สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2560 – 2564 ที่มุ่งเน้นการป้องกันและลดปัจจัยเสี่ยงจากสิ่งแวดล้อมต่อสุขภาพ โดยสร้างความเข้มแข็งระบบการบริหารจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นรากฐานของการพัฒนาในระยะยาว เสริมสร้างขีดความสามารถของบุคลากรและองค์กรที่เกี่ยวข้องอย่างครบวงจร ทั้งบุคลากรจากหน่วยงานภาคการผลิตที่อาจเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการจัดการความสะอาดปลอดภัยของเส้นทางการรับสัมผัสสู่ร่างกายและส่งเสริมพฤติกรรมสุขอนามัย และบุคลากรจากหน่วยงานด้านการดูแลและรักษาสุขภาพ อันเนื่องมาจากปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม เร่งสร้างความร่วมมือพหุภาคี และส่งเสริมความรับผิดชอบร่วมกันในการพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อมเพื่อสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจ และความมั่นคงทางสังคม สิ่งแวดล้อม และสุขภาพคนไทยอย่างยั่งยืน (กระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2560 น.1) จะเห็นได้ว่าสุขอนามัยสิ่งแวดล้อมจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อพัฒนาการทุกด้าน และในทุกระดับขององค์การ

กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการภารกิจหลักตามยุทธศาสตร์ชาติ ร่างแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 – 2580) ฉบับปรับปรุงในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน เพื่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) มุ่งหวังให้ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาในทุกมิติ จึงได้กำหนดนโยบายและจุดเน้นประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เกี่ยวกับอนามัยสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยในสถานศึกษา คือ การจัดการศึกษาเพื่อความปลอดภัย โดยสร้างความปลอดภัยในสถานศึกษาเพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นของสังคม และป้องกันภัยคุกคามในชีวิตทุกรูปแบบ โดยมีการดำเนินการตามแผนและมาตรการด้านความปลอดภัยให้แก่ผู้เรียน ครู และบุคลากร ในรูปแบบต่าง ๆ อย่างเข้มข้น และส่งเสริมคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม สร้างความตระหนักรู้และจิตสำนึกในการอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2566)

สถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจสำคัญที่จะมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และมีสุขภาพกาย สุขภาพใจที่ดีควบคู่กันไป สถานศึกษาจึงได้กำหนดงานอนามัยโรงเรียนขึ้นเพื่อรับผิดชอบและดูแลคุณภาพผู้เรียนเพื่อให้รองรับนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งมั่นในการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็น “การศึกษาขั้นพื้นฐานวิถีใหม่ วิถีคุณภาพ” มุ่งเน้นความปลอดภัยในสถานศึกษาพัฒนาระบบกลไกในการดูแลความปลอดภัยให้แก่ผู้เรียนจากภัยพิบัติและภัยคุกคามทุกรูปแบบ รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพที่ดีที่สามารถปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่และอุบัติซ้ำส่งเสริมความปลอดภัยเพื่อคุ้มครองความปลอดภัยแก่นักเรียน ซึ่งขอขยายความปลอดภัยของสถานศึกษา 4 กลุ่มภัย ได้แก่ ภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ ภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ ภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ์ และภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิตใจ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2564 น. 4-17) กล่าวได้ว่าความปลอดภัยและงานอนามัยเป็นอีกกระบวนการหนึ่งที่สำคัญของสถานศึกษา ในการดูแลผู้เรียนให้มีสุขภาพที่ดีสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจและสติปัญญา ทำให้สถานศึกษาต้องมีคณะกรรมการบริหารงานอนามัยสิ่งแวดล้อม เป็นผู้รับผิดชอบ และมีภาระงานที่ถูกกำหนดขึ้นชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษาในความรับผิดชอบของรัฐหรือสถานศึกษาเอกชน

อนามัยสิ่งแวดล้อม เป็นการประเมินและควบคุมปัจจัยสิ่งแวดล้อมและคุณภาพของระบบนิเวศหรือสภาพแวดล้อมให้อยู่ในสภาพสมดุลไม่เสื่อมโทรมไม่ก่อให้เกิดสิ่งอันตราย (Hazard) และอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมเอื้อต่อสุขภาพดีทั้งทางร่างกาย จิตใจและสังคม และไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของมนุษย์ ขอบเขตของงานอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษามีทั้งหมด 8 ประเด็น ได้แก่ ด้านการจัดการสภาพแวดล้อมทั่วไป ด้านการจัดการมูลฝอย ด้านการจัดการส้วมและสิ่งปฏิกูล ด้านการสุขาภิบาลอาหาร ด้านการจัดการคุณภาพน้ำบริโภค ด้าน

การจัดการสัตว์และแมลงพาหะนำโรค ด้านการจัดการสาธารณสุข และด้านการพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อมจากโรงเรียนสู่ชุมชน (สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2560 น.8-9) ซึ่งในสถานศึกษานั้นอนามัยสิ่งแวดล้อมจัดอยู่ในงานอนามัยโรงเรียน โดยเป็นขอบข่ายหนึ่งของงานบริหารทั่วไปเพื่อให้บริการสาธารณสุขประเภทหนึ่งที่ภาครัฐจัดให้แก่ประชากรกลุ่มวัยเรียนและเยาวชน โดยงานอนามัยสิ่งแวดล้อมมีเป้าหมายหลักที่สำคัญคือ การดูแล ให้ความรู้ ป้องกัน รักษา และส่งเสริมสุขภาพ ให้กลุ่มเด็กวัยเรียนและเยาวชน ซึ่งถือเป็นกลุ่มหลักที่ต้องได้รับการดูแลเพื่อสามารถที่จะเติบโตไปเป็นอนาคตของชาติที่สมบูรณ์ งานอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาจึงเป็นองค์ประกอบหนึ่งของสถานศึกษา ซึ่งต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของหลายหน่วยงาน เช่น สถานศึกษา ผู้ปกครอง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพ จะต้องมีการกำหนดบทบาทที่ชัดเจนของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง กล่าวคือ สถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการดำเนินงานอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา เช่น การรับนโยบายงานอนามัยโรงเรียน การวางแผนดำเนินงานร่วมกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข การให้ความรู้ด้านสุขภาพแก่นักเรียน รวมทั้งการประสานงานการดำเนินงานอนามัยสิ่งแวดล้อมกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น ผู้ปกครอง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทในการให้ความร่วมมือ ดูแลเอาใจใส่สุขภาพของนักเรียน บริการด้านสุขภาพและวิชาการ ตลอดจนการร่วมกันแก้ไขปัญหาสุขภาพที่เกิดขึ้นกับนักเรียนร่วมกัน เพราะการเปิดโอกาสให้ทุกคนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนาไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม โดยการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจเพื่อกำหนดเป้าหมายของสังคมและการจัดสรรทรัพยากรเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และปฏิบัติตามแผนการหรือโครงการต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจ (สมบัติ นามบุรี, 2562 น. 186-187)

เมื่อปี 2563 ประเทศไทยได้เกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ขึ้น ซึ่งมีการสำรวจข้อมูลตามแบบประเมินพฤติกรรมการสุขภาพนักเรียนในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด 19 ระลอกใหม่ในโรงเรียนที่เปิดภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 49,242 คน พบว่านักเรียนติดโควิด ร้อยละ 30.56 ซึ่งปัจจัยด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมที่มีผลให้เกิดการติดเชื้อโควิด 19 ในโรงเรียน เช่น การจัดการสิ่งแวดล้อมทั่วไป การจัดการสุขาภิบาลอาหารและน้ำ การไม่เว้นระยะห่าง และการทำความสะอาดพื้นผิวสัมผัสในห้องเรียน (กรมควบคุมโรค, 2565) และผลการประเมินโครงการสนับสนุนการเข้าถึงบริการอนามัยโรงเรียนในทุกด้านโดยความร่วมมือของท้องถิ่น โดยกระทรวงสาธารณสุข (สธ.) และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง พบ 3 ปัญหาหลัก ได้แก่ ขาดการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านอนามัยโรงเรียน บทบาทของครูประจำชั้น/อนามัย ยังมีข้อจำกัดในเรื่องการตรวจสุขภาพนักเรียน ไม่มีการกำหนดบทบาท หน้าที่ รวมถึงขาดการสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกัน (กระทรวงสาธารณสุข, 2560) จึงกล่าวได้ว่าการดำเนินงานอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาเป็นการดำเนินงานที่เชื่อมโยงระหว่างสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ มีบทบาทอย่างสำคัญในการ

ช่วยป้องกันโรคระบาดและสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน แต่เนื่องจากงานอนามัยสิ่งแวดล้อมมีขอบเขตงานที่เกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากหลายภาคส่วนในการทำงานเชื่อมโยงกัน ตั้งแต่การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม การป้องกันความเสี่ยงต่อสุขภาพก่อนเกิดความเจ็บป่วย การพัฒนานโยบายและมาตรการทางกฎหมาย และมาตรฐานทางวิชาการบนฐานความรู้และการสื่อสารสาธารณะ รวมถึงมีระบบสนับสนุน ติดตามและประเมินผลเพื่อนำไปสู่เป้าหมายในการสร้างสิ่งแวดล้อมที่มีคุณภาพในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ถึงแม้จะมีการกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมอย่างชัดเจนแล้วก็ตามยังคงมีสถานศึกษาหรือหน่วยงานอื่นที่ยังมีปัญหาและไม่ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามระบบเกี่ยวกับอนามัยสิ่งแวดล้อมโดยได้มีการศึกษาถึงปัญหา แนวทาง ข้อเสนอแนะในการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมเจตน์ ทองดำ และคณะ (2558) ได้กล่าวว่า ปัญหาส่วนใหญ่ที่พบเกี่ยวกับอนามัยสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ด้านการจัดการขยะ น้ำดื่ม น้ำใช้ การจัดการน้ำเสีย การสุขาภิบาลอาหาร ห้องน้ำ ห้องส้วม สนามและบริเวณโดยรอบโรงเรียน ในขณะที่ กิตากานต สุภาพรหมและคณะ (2559) ได้ศึกษาถึงปัญหา แนวทาง ข้อเสนอแนะในการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน สุขาภิบาลอาหารในโรงเรียน มาตรฐานส้วมสาธารณะ และการปนเปื้อนโคลิฟอร์มแบคทีเรียในน้ำบริโภคภาชนะและมีผู้สัมผัสอาหาร

จากการสำรวจผลการปฏิบัติการดำเนินงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ในช่วงหลังการเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 พบว่า มีนักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษาติดเชื้อโควิด 19 เป็นจำนวนมาก สภาพแวดล้อมทั่วไปมีการขาด ทรุดโทรม ความสะอาดของน้ำดื่มไม่ได้มาตรฐาน การดูแลความสะอาดในโรงอาหารไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด อีกทั้งขาดการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไม่มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น รวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษามักจะให้ความสำคัญกับงานอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาน้อย เมื่อเทียบกับด้านงานวิชาการ โดยเฉพาะเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ซึ่งสาเหตุที่ทำให้ผู้บริหารไม่ให้ความสนใจงานอนามัยสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนเท่าที่ควรอาจเป็นผลมาจากการขาดความรู้ ความเข้าใจในการบริหารงานอนามัยสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ได้ขอความร่วมมือให้ครู บุคลากรทางการศึกษา นักเรียนทุกคน รับการฉีดวัคซีน 100 เปอร์เซ็นต์ โดยรายงานข้อมูลอย่างต่อเนื่อง จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานการพัฒนาระบบสุขาภิบาลอาหารที่ดีในโรงเรียน โดยพัฒนาด้านวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการรับประทานอาหาร โรงอาหารความปลอดภัย การกำจัดขยะ น้ำเสีย เพื่อส่งเสริมสุขภาพอนามัยของนักเรียนให้สมบูรณ์ แข็งแรง ซึ่งให้สถานศึกษารายงานผลอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาทุกสถานศึกษาดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน พร้อมประเมินตนเองอย่างต่อเนื่อง

อีกทั้งได้จัดทำคู่มือแผนป้องกัน แผนเผชิญเหตุฉุกเฉินเพื่อความปลอดภัยในสถานศึกษาซึ่งครอบคลุมประเด็นอนามัยสิ่งแวดล้อม ให้สถานศึกษานำคู่มือเป็นแนวทางปฏิบัติ เมื่อเกิดเหตุการณ์ความปลอดภัยต่อนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1, 2565)

ด้วยเหตุผลข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 เพื่อจะได้นำผลของวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในกำหนดนโยบายในการดำเนินงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาภายใต้ความร่วมมือของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องให้มีคุณภาพต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

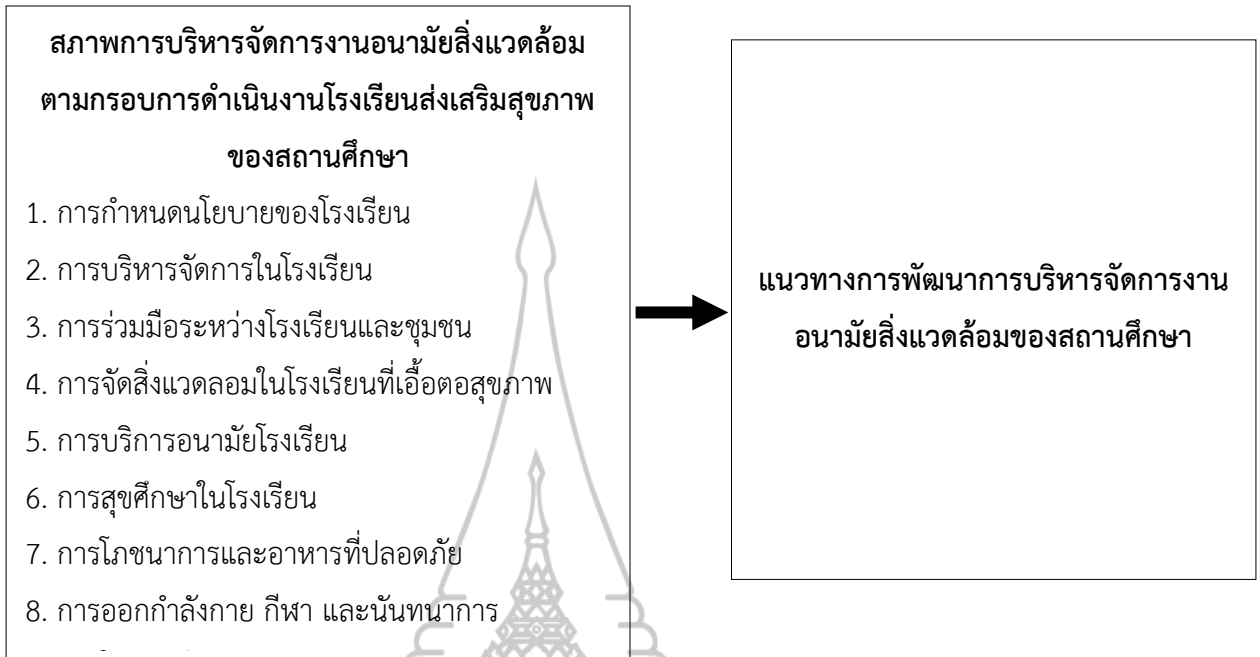
2.1 เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

2.2 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

3. กรอบแนวคิดในการทำวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดการบริหารจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาทั้ง 10 องค์ประกอบตามกรอบคู่มือการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (พ.ศ.2562) ดังนี้ การกำหนดนโยบายของโรงเรียน การบริหารจัดการในโรงเรียน ร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อสุขภาพ การบริการอนามัยโรงเรียน การสุขศึกษาในโรงเรียน การโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย การออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ การให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคม และการส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน แสดงดังภาพที่ 1.1 สรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยได้ ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ดังนี้

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

โดยผู้วิจัยสามารถสรุปการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ได้ 10 องค์ประกอบ เป็นไปตามกรอบคู่มือการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ดังนี้ การกำหนดนโยบายของโรงเรียน การบริหารจัดการในโรงเรียน การร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อสุขภาพ การบริการอนามัยโรงเรียน การสุขศึกษาในโรงเรียน การโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย การออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ การให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคม และการส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน

4.2 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำนวน 116 โรงเรียน จำนวน 989 คน

4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

4.4 ขอบเขตด้านเวลา

ตั้งแต่เดือนกันยายน 2566 ถึง กุมภาพันธ์ 2567

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 การบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ หมายถึง การดำเนินงานอย่างเป็นระบบในการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ประกอบไปด้วย 10 องค์ประกอบ ดังนี้

5.1.1 การกำหนดนโยบายของโรงเรียน หมายถึง การที่สถานศึกษามีการกำหนดทิศทางและแนวทางในการจัดและดำเนินกิจกรรม การจัดสรรทรัพยากรเพื่อสนับสนุน และการประชาสัมพันธ์ชี้แจงแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานอนามัยสิ่งแวดล้อมให้ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบและสามารถดำเนินงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์

5.1.2 การบริหารจัดการในโรงเรียน หมายถึง การที่สถานศึกษามีการวางแผนการดำเนินงาน การประเมินผลและปรับปรุงการดำเนินงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ รวมถึงจัดทำแผนงานเฝ้าระวัง แก้ไขปัญหา และการป้องกันผ่านการประสานงานระหว่างหน่วยงานอื่นและภาคีเครือข่ายต่าง ๆ

5.1.3 การร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน หมายถึง การที่สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและสมาชิกของชุมชนเขามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม มีการจัดตั้งคณะทำงานดำเนินการร่วมกันระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง และสมาชิกของชุมชน เพื่อร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์ วางแผนดำเนินงาน แสวงหาทรัพยากรร่วมกัน รวมทั้งตรวจสอบทบทวน แก้ไข พัฒนาและปรับปรุงกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

5.1.4 การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อสุขภาพ หมายถึง การที่สถานศึกษามีการจัดการ ควบคุม ดูแล และปรับปรุงสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาให้อยู่ในสภาพที่ถูกลักษณะเอื้อ

ต่อการเรียนรู้ มีสิ่งแวดล้อมทางกายภาพเป็นไปตามมาตรฐานสุขภาพและส่งเสริมให้มีบรรยากาศที่ดีมีความปลอดภัยต่อสุขภาพกาย สุขภาพจิตของนักเรียนและบุคลากรในสถานศึกษา

5.1.5 การบริการอนามัยโรงเรียน หมายถึง การที่สถานศึกษาจัดให้มีห้องพยาบาล เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เครื่องมือและเวชภัณฑ์และมีการกำหนดตารางเวลาในการให้บริการด้านสุขภาพพื้นฐานและเฝ้าระวังและค้นหาอาการผิดปกติหรือความบกพร่องด้านสุขภาพเบื้องต้นสำหรับนักเรียนทุกคน

5.1.6 การสุขศึกษาในโรงเรียน หมายถึง การที่สถานศึกษาจัดให้การเรียนรู้เกี่ยวกับสุขภาพทั้งในหลักสูตรและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จัดกิจกรรมการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมส่งเสริมเจตคติตามสุขบัญญัติแห่งชาติเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และฝึกปฏิบัติเกิดเป็นทักษะที่จำเป็น อีกทั้งสนับสนุนให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนรู้และสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้จริง

5.1.7 การโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย หมายถึง การที่สถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียนมีการเจริญเติบโตสมวัยโดยจัดให้มีสถานที่รับประทานอาหาร ประงอาหาร และจำหน่ายอาหารที่ถูกสุขลักษณะ มีการนำความรู้ด้านโภชนาการมาบูรณาการกับหลักสูตรในชั้นเรียน ในกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษาหรือกลุ่มสาระอื่นที่เหมาะสม รวมทั้งมีการประเมินภาวะโภชนาการและการแก้ปัญหาด้านโภชนาการของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

5.1.8 การออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ หมายถึง การที่สถานศึกษาจัดให้มีสถานที่ อุปกรณ์ กิจกรรมการออกกำลังกาย มีชมรมกีฬาตามความสนใจ และกิจกรรมนันทนาการที่สร้างสรรค์และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน

5.1.9 การให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคม หมายถึง การที่สถานศึกษาจัดให้มีกระบวนการดำเนินงานให้คำปรึกษา แนะนำตามระบบดูแลช่วยเหลือเด็กวัยเรียน วิเคราะห์เพื่อทำความเข้าใจกับเด็กวัยเรียนเป็นรายบุคคลในด้านต่าง ๆ ให้ความช่วยเหลือ ป้องกันและแก้ไขปัญหาทางกาย จิตใจ และพฤติกรรมของนักเรียน โดยความร่วมมือและสนับสนุนของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

5.1.10 การส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน หมายถึง การที่สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษารู้และเข้าเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพของตนเอง จัดกิจกรรมส่งเสริมการดูแลสุขภาพในรูปแบบต่าง ๆ มีการประเมินสุขภาพและตรวจสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ และส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางด้านสุขภาพทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน

5.2 อนามัยสิ่งแวดล้อม หมายถึง ความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพและคุณภาพชีวิตของบุคลากรภายในสถานศึกษาทั้งทางด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ เคมีชีวภาพ สังคม และสังคม

จิตวิทยา รวมถึงการประเมิน แก้ไข ควบคุม และป้องกันโดยใช้องค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และความชำนาญจากการปฏิบัติเพื่อการจัดการปัจจัยเสี่ยงจากสิ่งแวดล้อมและรักษาคุณภาพของระบบนิเวศให้อยู่ในสภาพสมดุลและสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดีสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

5.3 โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ หมายถึง สถานที่ที่มีการดำเนินการส่งเสริมให้ความรู้เรื่องสุขภาพ เรื่องทัศนคติและการปฏิบัติ รวมทั้งการป้องกัน รักษา และฟื้นฟูสุขภาพอนามัยเพื่อเสริมสร้างสภาวะทางร่างกาย ปลูกฝังสภาวะทางอารมณ์และสังคม รวมถึงสภาวะทางจิตใจภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและเอื้อต่อการมีสุขภาพที่ดีของทุกคนในโรงเรียน

5.4 แนวทางการพัฒนา หมายถึง วิธีการปรับปรุงการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

6. ประโยชน์ที่ได้รับ

ผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ดังนี้

6.1 ผู้บริหารสถานศึกษานำสารสนเทศที่ได้ไปใช้ในการวางแผนการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีสุขภาพกายและสุขภาพใจที่สมบูรณ์

6.2 ครูนำสารสนเทศที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการให้ความรู้ จัดกิจกรรม ดำเนินงานอนามัยปรับปรุงสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพกับผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ

6.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 นำสารสนเทศไปใช้ในการวางแผน ปรับปรุง พัฒนางานเกี่ยวกับการดำเนินงานอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าทฤษฎี แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา ได้วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปแนวคิดสำคัญในแต่ละประเด็นเพื่อนำไปสู่การกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ โดยนำเสนอสาระสำคัญ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการ
  - 1.1 ความหมายของการบริหารจัดการ
  - 1.2 ความสำคัญของการบริหารจัดการ
  - 1.3 กระบวนการของการบริหารจัดการ
2. แนวคิดเกี่ยวกับอนามัยสิ่งแวดล้อม
  - 2.1 ความหมายของอนามัยสิ่งแวดล้อม
  - 2.2 ความสำคัญของอนามัยสิ่งแวดล้อม
  - 2.3 รูปแบบการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม
  - 2.4 แนวทางการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม
3. แนวคิดเกี่ยวกับโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ
  - 3.1 ความหมายของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ
  - 3.2 การดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ
  - 3.3 ประโยชน์ของการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน
4. การจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1
  - 4.1 ข้อมูลทั่วไป
  - 4.2 ทิศทางการจัดการศึกษา
  - 4.3 โครงการที่เกี่ยวกับงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ
  - 5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างประเทศ

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการ ประกอบด้วย 1) ความหมายของการบริหารจัดการ 2) ความสำคัญของการบริหารจัดการ 3) กระบวนการของการบริหารจัดการ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 ความหมายของการบริหารจัดการ

มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของอนามัยสิ่งแวดล้อม ดังนี้

Handy (1993) ได้กล่าวถึงความหมายของการบริหารจัดการไว้ว่า การบริหารจัดการ หมายถึง การพัฒนาศักยภาพที่เริ่มต้น ตั้งแต่การคัดเลือกบุคคลเข้ามาปฏิบัติงานในองค์การ ซึ่งต้องมีเกณฑ์เพื่อคัดเลือกที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมพร้อมที่จะแสดงบทบาท ในชุมชนหรือสังคมและมีภาวะแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อองค์การ กล่าวคือจำเป็นจะต้องพิจารณาตั้งแต่ภาวะเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยีตลอดจนพิจารณาถึงการมีระบบและโครงสร้าง ภายใต้กฎหมายและมีระเบียบที่จะต้องยึดเป็นแนวทางปฏิบัติและยังรวมถึงการพิจารณา สัมพันธภาพของกลุ่มหรือบุคคลภายในองค์การ ทั้งหมดนี้มีผลกระทบต่อการทำงานให้องค์การ มีประสิทธิผลและเป็นจุดผลักดันให้องค์การสามารถบริหารจัดการให้มีศักยภาพที่ดีที่สุด

สร้อยศรี เตชะจิรสิน (2564, น.13) ได้ให้ความหมายของการบริหารจัดการ ว่า การบริหารจัดการ คือ การบริหารจัดการที่ไม่หยุดนิ่ง จะต้องมีการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอขึ้นอยู่ กับสถานการณ์และสภาวะที่เกิดขึ้น องค์การใดก็ตามที่มีการพัฒนาการบริหารจัดการได้ถูกที่ถูกเวลาก็จะเป็นองค์การที่ประสบ ความสำเร็จที่จัดว่าอยู่ในระดับสูง ดังนั้น จึงควรที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการบริหาร จัดการอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีต่อองค์การ

สาวิตรี บุญยพันธ์ (2563, น.12) กล่าวว่า การบริหารจัดการ คือ เทคนิคและวิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ในการดำเนินงานในองค์การเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายที่ตั้งไว้การดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยการใช้กระบวนการอย่างมีระเบียบ โดยอาศัยปัจจัยทรัพยากรทางการบริหาร คือ คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์และการจัดการ ดังนั้น การบริหารจึงเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารจำเป็นต้องใช้ ทั้ง “ศาสตร์” และ “ศิลป์” ในการชักจูงให้คนหันมาช่วยเหลืองานขององค์การเพื่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกันในการทำงานให้ได้รับผลสำเร็จตามจุดหมายที่วางไว้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการ หมายถึง การพัฒนาองค์การ ตั้งแต่การคัดเลือกบุคคลเข้ามาปฏิบัติงานในองค์การเทคนิคและวิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ในการดำเนินงานในองค์การเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายที่ตั้งไว้การดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยอาศัยปัจจัยทรัพยากรทางการบริหารเพื่อผลักดันให้องค์การสามารถบริหารจัดการให้มีศักยภาพที่ดีที่สุด

1.2 ความสำคัญของการบริหารจัดการ

มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารจัดการ ดังนี้

สุจินตนา ตรงประสิทธิ์ (2560, น. 15) กล่าวว่า การบริหารมีความสำคัญ และมีประโยชน์อย่างยิ่งในการช่วยก่อให้เกิดการตัดสินใจในการปฏิบัติงาน การตัดสินใจเป็นการจุดประกายให้มีการเริ่มต้นในการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งมีการดำเนินการตามลำดับเพื่อให้เป็นไปตามกระบวนการที่มีประสิทธิภาพและบังเกิดประสิทธิผลในงานนั้น เนื่องด้วยผู้ปฏิบัติงานได้มองเห็นคุณค่าของการบริหาร

สุรชัย พรหมปากดี (2565, น.32) การบริหารมีความสำคัญในการดำเนินงานทุกระดับ ทั้งหน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานเอกชน ทุกระดับต้องมีหลักและวิธีการบริหารที่ดีในการบริหารจึงจะสามารถเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มพูนผลผลิตและสร้างความเจริญก้าวหน้ามั่นคงให้แก่องค์กรนั้น ๆ ดังจะเห็นได้จากในปัจจุบันองค์กรต่าง ๆ ได้พยายามที่จะเลือกและสรรหานักบริหารมืออาชีพมาเป็นผู้จัดการเพื่อบริหารงานให้มีประสิทธิภาพดำเนินการที่สุด

สุจินตนา ตรงประสิทธิ์ (2560, น.17) กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารจัดการ ไว้ว่า มีความสำคัญและจำเป็นต้องรับผิดชอบพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เหมาะสมกับความจำเป็นของแต่ละยุคสมัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และสามารถนำองค์กรให้อยู่รอด

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการมีความสำคัญยิ่งต่อองค์กร เนื่องจากเมื่อองค์กรมีการบริหารจัดการที่ดี มีหลักและวิธีการบริหารที่เป็นระบบในการบริหารก็จะสามารถเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มพูนผลผลิตและสร้างความเจริญก้าวหน้ามั่นคงให้แก่องค์กรได้

1.3 กระบวนการการบริหารจัดการ

มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงกระบวนการการบริหารจัดการ ดังนี้

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรังสิต (2566) ได้กล่าวถึงกระบวนการการบริหารจัดการ ว่า มีทั้งหมด 5 ขั้นตอน ได้แก่

1. ให้ความสำคัญกับเตรียมตัวและวางแผนล่วงหน้า คือ การวางแผนเป็นส่วนที่มีไว้กำหนดทิศทางว่าต่อจากนี้จะบริหารจัดการองค์กรไปในทางไหน ผู้บริหารควรมีการอธิบายในส่วนนี้คือการกำหนดกิจกรรมหรือสิ่งที่ต้องทำ สร้างแผนงานให้กลายเป็นแนวทางปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่ขั้นตอนและวัตถุประสงค์ในงานแต่ละส่วน

2. วางระเบียบการจัดการในองค์กรให้รัดกุมคือ การทำให้กลุ่มบุคคลในองค์กรเข้ามาทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรได้ ไม่ว่าจะเป็น การวางแผน การสร้างความเป็นระเบียบ การสรรหาบุคลากร การนำหรือสั่งการ การทำความเข้าใจกับคนในองค์กร การจัดการทำได้ในหลายทางขึ้นอยู่กับรูปแบบขึ้นอยู่กับตัวองค์กรเอง ทักษะคติผู้บริหาร รวมถึงวัฒนธรรมภายใน สิ่ง

เหล่านี้ล้วนเป็นตัวแปรสำคัญที่จะหล่อหลอม สร้างระเบียบและโครงสร้างภายในบริษัทให้กลายเป็นรูปร่างให้พนักงานปฏิบัติตาม

3. เอาใจใส่พนักงานให้เป็นรากฐานสำคัญขององค์กร คือ การทำงานจะเป็นไปได้ด้วยดี ก็ต่อเมื่อพนักงานนำศักยภาพสูงสุดของตัวเองมาใช้งาน จึงจะทำให้การบริหารจัดการองค์กรเป็นไปอย่างราบรื่น ด้วยเหตุนี้สิ่งที่จะขาดไม่ได้คือแรงจูงใจในการทำงานและความร่วมมือภายในองค์กร การที่พนักงานจะมีแรงจูงใจได้ก็ต่อเมื่อพนักงานรักบริษัทและงานที่ทำอยู่ รักในองค์กรที่สังกัด รวมถึงสะดวกใจที่จะทำงานร่วมกับคนในองค์กร ซึ่งส่วนนี้สร้างได้จากการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีส่งเสริมต่อการทำงาน

4. ใช้ข้อมูลให้เกิดประโยชน์สูงสุด คือ ข้อมูลคือสิ่งที่เกิดขึ้นจริงรอบตัวและมีความสำคัญมาก ทำให้เรารู้ความเป็นไปในปัจจุบันรวมถึงคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดในอนาคต ช่วยในการบริหารจัดการองค์กรได้เป็นอย่างดี ส่วนที่ต้องระวังที่สุดสำหรับข้อมูลก่อนนำไปใช้บริหารจัดการองค์กรคือความถูกต้อง บางครั้งต้องตรวจสอบข้อมูลที่ได้รับมาว่าตรงกับความเป็นจริงหรือไม่ ดังนั้นจึงควรกลั่นกรองข้อมูลให้ดี แน่ใจว่าตรงกับความเป็นจริงจึงจะนำไปใช้งาน

5. ปรับตัวตามยุคสมัยด้วยการใช้เทคโนโลยีเข้าร่วม คือ การปรับตัวให้ทันตามยุคสมัยกลายเป็นสิ่งจำเป็นหากต้องการอยู่รอดในสังคมธุรกิจ ความเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วทำให้เราต้องเรียนรู้จะอยู่กับปัจจุบันเพื่อให้การบริหารจัดการองค์กรมีประสิทธิภาพ บริษัทจึงควรมีการจัดการด้านข้อมูลที่ดี ทั้งความเร็ว ความปลอดภัย ครอบคลุมทั้งองค์กร เพื่อที่คุณจะได้รู้ว่าองค์กรในตอนนี้มีอะไรที่จะต้องปรับปรุงบ้าง

Henri Fayol (1925) อ้างถึงใน จิตรพรพรรณ ภัทรพลกุล (2559, น.8) กล่าวว่า POCCC เป็นกระบวนการหนึ่งในการบริหารจัดการองค์กร มีกระบวนการ ดังนี้

1. การวางแผน (Planning) หมายถึง จินตนาการหรือวิสัยทัศน์ที่เราวาดภาพไวล่วงหน้าแล้วว่า งานที่เรากำลังจะทำนั้น เมื่อเสร็จออกมาแล้ว หนาท่ามันจะเป็นอย่างไร ศึกษาความเป็นไปได้ของธุรกิจ และวางแผนเพื่อกำหนดกรอบแนวทางในการดำเนินธุรกิจ กำหนดระยะเวลาให้เหมาะสมกับแต่ละโครงการของบริษัท

2. การจัดองค์กรหรือหน่วยงาน (Organizing) หมายถึง การจัดหน่วยงานภายในองค์กรใหม่มีความเหมาะสมกับแผน สภาพเศรษฐกิจ การแข่งขัน การจัดหน่วยงานที่จะต้องเข้ามารับผิดชอบในการทำงานเหล่านั้นให้สำเร็จลุล่วง การออกแบบหน่วยงานจะออกแบบจากหน่วยงานที่ใหญ่ที่สุด เช่น ฝ่ายผลิต แล้วค่อยๆ ซอยงานให้เล็กลง เช่น ในฝ่ายผลิตควรจะต้องมีงานอาทิ แผนกเตรียมวัตถุดิบ แผนกควบคุมเครื่องจักร แผนกซ่อมบำรุง แผนกคลังสินค้า ฯลฯ และก็เล็กซอยลงไปอีก เช่น ในแผนกเตรียมวัตถุดิบควรจะต้องมี หมวดควบคุมคุณภาพวัตถุดิบ หมวด ควบคุมปริมาณวัตถุดิบ หมวดติดตามประสานงานวัตถุดิบ ฯลฯ

3. การบังคับบัญชาหรือการสั่งการ (Commanding) หมายถึง ผู้บริหารจะมอบหมายงานให้ผู้ปฏิบัติงานนำแผนการไปปฏิบัติ เมื่อมีงาน ก็ต้องมีคน ดังนั้นเราจึงต้องวางคนตามความเหมาะสม ทั้งด้านความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ความถนัด ฯลฯ ให้เต็มอัตรากับงานที่เราจัดแบ่งไว้ โดยคนที่รับผิดชอบหน่วยงานที่ใหญ่กว่า ก็จะต้องสามารถสั่งการคนที่รับผิดชอบหน่วยงานเล็กกว่า การวางคนให้สามารถสั่งการกันได้ นี้ เรานิยมเรียกว่า สายการบังคับบัญชา (Command) เพื่อให้คนที่เราจัดวางกำลังเหล่านี้ ทำงานที่ได้รับมอบหมาย ให้สำเร็จลุล่วงบรรลุตามแผน

4. การประสานงาน (Coordinating) หมายถึง หน่วยงานภายในองค์กรจะต้องคอยประสานงานกันเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร เช่น แผนการเงินกับแผนการตลาด รวมมือกันในออกวิเคราะห์การออมผลิตภัณฑ์ใหม่ เพื่อให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดต่อกิจการ เมื่อวางแผน แบ่งงาน และวางกำลังคนแล้ว จะต้องมีการประสานงาน (Coordinate) เพราะหากต่างคนต่างจะทำทำให้งานมีความล่าช้าและต้องทำซ้ำงานเดิม เช่น วันนี้ประปามาชุดถนนวางท่อ พอเทกลบเรียบร้อย พรุ่งนี้โทรศัพท์มาชุดกันหลุมที่เพิ่งกลบไปเมื่อวาน เพื่อวางสายโทรศัพท์พอโทรศัพท์ทกลบเสร็จ อีกสามวันไฟฟ้าก็มาชุดอีก หลุมเดิมหลุมเดียว กรณีนี้ Fayol บอกว่า เป็นเพราะมีแต่การวางแผน แบ่งงาน วางคน แต่ไม่มีการประสานงานที่ดี ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในหน่วยงานที่ใหญ่กว่า จะต้องคอยช่วยเหลือเกื้อกูลเพื่อให้หน่วยงานย่อยๆ ของตน มีการประสานงานที่ดี เพราะหากหน่วยงานย่อยที่ตนรับผิดชอบดูแลไม่มีการประสานงานที่ดีแล้ว

5. การควบคุม (Controlling) หมายถึง การควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในกระบวนการบรรลุเป้าหมาย คือ จะต้องมีการควบคุมให้หน่วยงานกำลังคน การประสาน สามารถดำเนินให้แล้วเสร็จตามแผนที่วางไว้ ในเวลาและค่าใช้จ่ายที่กำหนดเพราะหากปราศจากการควบคุม บ่อยครั้งที่เราเห็นงานไม่เดิน หรืออาจเดินไม่เสร็จตามแผน

กุนันตดา สายสอน (2561, น. 84-85) กล่าวว่า กระบวนการบริหารจัดการตามหลัก POSDCoRB มีดังนี้

1. การวางแผน (Planning) หมายถึง กระบวนการที่กำหนดวัตถุประสงค์ขององค์กร และการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างเป็นขั้นตอนที่จะนำไปสู่จุดเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยการวางแผนงานก่อสร้างสามารถพิจารณาได้ 5 ประการ ดังนี้ (1) การวางแผนทางการเงิน (2) การวางแผนกำลังคน (3) การวางแผนวัสดุและอุปกรณ์ (4) การวางแผนเครื่องทุ่นแรง และ (5) การวางแผนการทำงาน เป็นต้น

2. การจัดองค์การ (Organizing) หมายถึง การจัดระเบียบกิจกรรมให้เป็นระบบโดยการกำหนดโครงสร้างของในแต่ละหน่วยงานให้มีความรับผิดชอบและเหมาะสมกับตำแหน่งงาน ซึ่งองค์ประกอบของการจัดองค์การ จะประกอบไปด้วย (1) การแบ่งงานกันทำ (2) การจัดแผนกงาน และ (3) การกระจายอำนาจหน้าที่ เป็นต้น

3. การจัดคนเข้าทำงาน (Staffing) หมายถึง การดำเนินงานของหน่วยงานด้วยการรับสมัคร สรรหา และคัดเลือกบุคลากรให้เข้ามาปฏิบัติงานในตำแหน่งต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับโครงสร้างขององค์การ เมื่อมีบุคลากรดำเนินงานตามหน้าที่ที่กำหนดไว้แล้วนั้นยัง ต้องมีการฝึกอบรมและพัฒนาความรู้ความสามารถให้กับบุคลากร พร้อมกับการบำรุงขวัญและสร้างกำลังใจ แรงจูงใจให้กับบุคลากรเพื่อเป็นการรักษาบุคลากรให้ทำงานให้กับองค์การได้นานที่สุด

4. การอำนวยการ (Directing) หมายถึง การตรวจสอบ ควบคุม และแนะนำงานให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือผู้ร่วมงานโดยผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจหน้าที่ของตนจูงใจให้ปฏิบัติงานในหน้าที่แต่ละหน้าที่สำเร็จไปด้วยดี และบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์การ โดยอาศัยภาวะผู้นำเป็นเครื่องมือที่สำคัญ รวมถึงการมอบอำนาจในการวินิจฉัย สั่งการ และตัดสินใจให้กับผู้ร่วมงานอย่างเพียงพอและเหมาะสม

5. การประสานงาน (Coordinating) หมายถึง การที่บุคคลหรือหน่วยงานต่างๆ ร่วมมือกันทำงานเป็นอย่างดี เพื่อให้การปฏิบัติงานของทุกฝ่ายมีความสอดคล้องกับหน้าที่ที่ได้กำหนดไว้ในแต่ละหน่วยงาน รวมถึงการสร้างระบบการสื่อสารระหว่างภายในและภายนอกเพื่ออำนวยความสะดวกต่อการประสานงานระหว่างกันและทันต่อเวลา โดยเกิดความขัดแย้งกันน้อยที่สุด เพื่อให้องค์การบรรลุเป้าหมายตามประสิทธิผลที่ได้กำหนดไว้

6. การรายงาน (Reporting) หมายถึง การรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในองค์การ โดยการแยกข้อรายงานในส่วนที่เป็นประโยชน์และส่วนงานที่บกพร่องออกมาอย่างชัดเจนต่อผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชา และนำข้อมูลส่วนที่เป็นประโยชน์มาใช้งานต่อไปและทำการปรับปรุงในส่วนงานที่เกิดข้อบกพร่องเพื่อไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดสำหรับการปฏิบัติงานในอนาคต รวมถึงการรายงานและประเมินผลการปฏิบัติงานมีความรวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์

7. การทำงานงบประมาณ (Budgeting) หมายถึง การวางแผนทางการเงินซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้จัดสรรทรัพยากรในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ขององค์การ ด้วยการตั้งเป้าหมายและควบคุมการดำเนินการด้วยตัวเงินเป็นสำคัญ ซึ่งประกอบไปด้วย งบประมาณรายได้ งบประมาณรายจ่าย งบประมาณกำไร เป็นต้น เพื่อการจัดสรรงบประมาณในการจัดการได้อย่างเพียงพอและเหมาะสม ภายใต้การจัดการงบประมาณที่มีความรัดกุม ครบครัน และสามารถตรวจสอบระบบบัญชีและการเงินได้

สรุปได้ว่า กระบวนการบริหารจัดการ ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การจัดคนเข้าทำงาน การอำนวยการ การประสานงาน การรายงาน และการทำงานงบประมาณ

2. แนวคิดเกี่ยวกับอนามัยสิ่งแวดล้อม

แนวคิดเกี่ยวกับอนามัยสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย 1) ความหมายของอนามัยสิ่งแวดล้อม 2) ความสำคัญของอนามัยสิ่งแวดล้อม 3) การจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ความหมายของอนามัยสิ่งแวดล้อม

ปัจจุบันอนามัยสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการบริหารจัดการองค์กรทุกประเภท ซึ่งได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของอนามัยสิ่งแวดล้อมไว้ ดังนี้

สมาคมอนามัยสิ่งแวดล้อม (National Environmental Health Association: NEHA, 2013) ของประเทศสหรัฐอเมริกา อ้างถึงใน อำพร บุศรังสี (2560, น.7) ได้กล่าวว่า งานอนามัยสิ่งแวดล้อม หมายถึง งานที่ต้องใช้ทั้งองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และความชำนาญจากการปฏิบัติสำหรับการป้องกันการเจ็บป่วย การเกิดโรคและการบาดเจ็บ และส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดี โดยการการชี้แจงและประเมินสิ่งแวดล้อมที่เป็นแหล่งกำเนิดของสิ่งอันตรายต่อสุขภาพ และการจำกัดการได้รับสัมผัสสิ่งอันตรายทุกประเภททั้งกายภาพ ชีวภาพและสารเคมีที่ปนเปื้อนอยู่ในอากาศ น้ำ ดิน อาหารและตัวกลางสิ่งแวดล้อมหรือสถานที่/สภาพแวดล้อมอื่น ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพมนุษย์

สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (2564, น.8) กล่าวว่า งานอนามัยสิ่งแวดล้อม หมายถึง การประเมินและควบคุมปัจจัยสิ่งแวดล้อมและคุณภาพของระบบนิเวศหรือสภาพแวดล้อมให้อยู่ในสภาพสมดุลไม่เสื่อมโทรมไม่ก่อให้เกิดสิ่งอันตราย (Hazard) และอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมเอื้อต่อสุขภาพดีทั้งทางร่างกาย จิตใจและสังคม และไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของมนุษย์จากรุ่นปัจจุบันสู่รุ่นลูกหลานในอนาคต

กระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (2560, น.7) ได้ให้นิยามโดยอ้างอิงตามนิยามขององค์การอนามัยโลกว่า อนามัยสิ่งแวดล้อม หมายถึง การจัดการกับปัจจัยเสี่ยงทางกายภาพ เคมีและชีวภาพที่อยู่นอกตัวคน และปัจจัยเกี่ยวข้องที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมอนามัยสิ่งแวดล้อมประกอบด้วย การประเมินและการควบคุมปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่สามารถส่งผลกระทบต่อสุขภาพ โดยมีเป้าหมายเพื่อการป้องกันโรค และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพดี สำหรับคนรุ่นปัจจุบันและรุ่นลูกหลานในอนาคต

เสกสิทธิ์ ดวงคำ (2564, น.2) ได้ให้ความหมายของอนามัยสิ่งแวดล้อม หมายถึง การจัดการควบคุมปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมที่เป็นหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัย การเจริญเติบโต และการอยู่รอดของมนุษย์ อันได้แก่ น้ำดื่ม น้ำใช้ ที่อยู่อาศัย สัตว์พาหะนำโรค ขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล มลพิษทางอากาศ มลพิษทางน้ำ หรือมลพิษอื่น ๆ เพื่อให้มนุษย์มีสุขภาพที่

สมบูรณ์ทางร่างกายและจิตใจ ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

สรุปได้ว่า อนามัยสิ่งแวดล้อม หมายถึง ความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพและคุณภาพชีวิตของมนุษย์ทั้งทางด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ เคมีชีวภาพ สังคม และสังคมจิตวิทยา รวมถึงการประเมิน แก้ไข ควบคุม และป้องกันโดยใช้องค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และความชำนาญจากการปฏิบัติเพื่อการจัดการปัจจัยเสี่ยงจากสิ่งแวดล้อมและรักษาคุณภาพของระบบนิเวศให้อยู่ในสภาพสมดุลและสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดีสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

2.2 ความสำคัญของอนามัยสิ่งแวดล้อม

มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของอนามัยสิ่งแวดล้อม ดังนี้

สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (2564, น.8) กล่าวว่า อนามัยสิ่งแวดล้อมมีความสำคัญมากในการจัดการสิ่งแวดล้อมเนื่องจากเป็นงานที่มุ่งรักษาคุณภาพสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมต่อ การดำรงชีวิตของมนุษย์ และการควบคุมและป้องกันการได้รับสัมผัสสิ่งอันตรายต่อสุขภาพตั้งแต่แหล่งกำเนิดทางผ่านหรือสื่อนำเข้าโรคและสารพิษ จนถึงตัวมนุษย์ซึ่งเป็นผู้รับสิ่งอันตราย

สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (2560, น. 8) ได้กล่าวว่า อนามัยสิ่งแวดล้อมนั้นมีความสำคัญ เนื่องจากปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่คุกคามและส่งผลกระทบต่อสุขภาพเด็กนักเรียนจะเป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการเจ็บป่วยที่มีสาเหตุจากปัจจัยสิ่งแวดล้อม เช่น โรคระบบทางเดิน อาหารโรคระบบทางเดินหายใจโรคภูมิแพ้การบาดเจ็บต่าง ๆ จากอุบัติเหตุอุบัติเหตุ เป็นต้น จึงควรส่งเสริมให้มีการจัดการ ควบคุม ป้องกัน การแพร่กระจายของโรคติดต่อ การส่งเสริมให้เกิดการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะ การบริหารจัดการด้านอาคารสถานที่ให้มีความมั่นคง แข็งแรง และปลอดภัย เพื่อให้เด็กใช้ชีวิตในโรงเรียนอย่างปลอดภัย

दनัย บวรเกียรติกุล (2561, น.84) กล่าวว่า อนามัยสิ่งแวดล้อมเป็นงานที่มุ่งรักษาคุณภาพของสิ่งแวดล้อมให้มีคุณภาพที่เหมาะสมเกื้อกูลต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ เป็นงานที่ป้องกันมิให้โรคหรือพิษภัยเข้าสู่ตัวมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นเชื้อโรคหรือสารที่เป็นพิษ

สรุปได้ว่าอนามัยสิ่งแวดล้อม เป็นงานที่มุ่งจะรักษาคุณภาพของสิ่งแวดล้อมให้มีคุณภาพที่เหมาะสม เกื้อกูลต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ รวมทั้งการควบคุมและป้องกันการได้รับสัมผัสสิ่งอันตรายต่อสุขภาพ การส่งเสริมให้เกิดการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะ มีความมั่นคง แข็งแรง และปลอดภัย เพื่อให้เด็กใช้ชีวิตในโรงเรียนอย่างปลอดภัย

2.3 รูปแบบการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม

มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงรูปแบบการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานที่ต่าง ๆ ดังนี้

ศูนย์อนามัยที่ 7 ขอนแก่น (กลุ่มพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อม) (2564) กล่าวว่ารูปแบบการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมในชุมชน มีดังนี้

1. การจัดการมูลฝอยในครัวเรือนและชุมชน
2. การจัดการส้วมและสิ่งปฏิกูล
3. การจัดการสภาพแวดล้อมในชุมชน หรือในสถานที่ต่าง ๆ เพื่อลดความเสี่ยงต่อโรคติดต่อจากสัตว์พาหะและแมลงนำโรค
4. การใช้พลังงานทางเลือกในชุมชน เช่น การผลิตแก๊สชีวภาพ พลังงานแสงอาทิตย์
5. การสุขาภิบาลอาหาร น้ำ และโภชนาการ เพื่อลดปัญหาโรคที่เกิดจากอาหารและน้ำ
6. การจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมชุมชนในพื้นที่พิเศษ (เศรษฐกิจพิเศษ ระเบียบเศรษฐกิจ เมืองอุตสาหกรรมเชิง นิเวศ) หรือพื้นที่เสี่ยงมลพิษ เช่น เข้มืองเก่า เข้มืองทองคำ หมอกควัน ขยะอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น
7. การจัดการสาธารณสุข หรือภัยธรรมชาติในชุมชน อาทิ น้ำท่วม ภัยแล้ง ดินถล่ม
8. การส่งเสริมสภาวะแวดล้อมและพฤติกรรมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดีของประชาชน

สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (2560) ได้กล่าวถึงการกำหนดรูปแบบการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ประกอบด้วย

1. การจัดการสภาพแวดล้อมทั่วไป เป็นการจัดการสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ในโรงเรียน ให้มีความสะอาด ปลอดภัย ได้แก่ สนามและบริเวณโดยรอบโรงเรียน อาคารเรียน ห้องเรียนห้องสมุด ห้องพยาบาล ที่ แปรงฟัน การป้องกันอุบัติเหตุและส่งเสริมความปลอดภัย
2. การจัดการมูลฝอย เป็นการดำเนินงานแก้ไขปัญหา มูลฝอยในโรงเรียน เพื่อให้มูลฝอยได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตั้งแต่การคัดแยก การเก็บรวบรวม การขนส่ง การกำจัด และการนำไปใช้ประโยชน์มูลฝอยที่เกิดจากกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน หากมีการคัดแยกตั้งแต่ต้นทางจะสามารถนำมูลฝอยดังกล่าวกลับมาใช้ประโยชน์ได้โดยเฉพาะ มูลฝอยอินทรีย์และมูลฝอยรีไซเคิล ส่วนมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ไม่ได้ต้องมีการกำจัดอย่างถูกวิธี

3. การจัดการสิ่งแวดล้อมและสิ่งปฏิกูล เป็นการจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้มีความสะอาดเพียงพอและปลอดภัยต่อการใช้งาน รวมทั้งต้องถูกหลักสุขาภิบาล เพื่อช่วยลดการแพร่กระจายเชื้อโรค อีกทั้งต้องสร้างเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องสิ่งแวดล้อม สุขลักษณะการใช้ส้วม และพฤติกรรมสุขภาพหลังการใช้ส้วมที่ถูกต้องวิธีให้แก่ักเรียนอย่างสม่ำเสมอ และผลักดันให้นักเรียนถ่ายทอดความรู้และพฤติกรรมสุขอนามัยที่ดีไปสู่ครอบครัวและชุมชน

4. การสุขาภิบาลอาหาร เป็นการจัดการการบริโภคอาหารในโรงเรียนที่ต้องคำนึงถึงความสะอาด ความปลอดภัย ความพอเพียงและความครบถ้วนของสารอาหารตามหลักโภชนาการ ดังนั้น การดำเนินงานสุขาภิบาลอาหารในโรงเรียนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อทุกคนในโรงเรียน

5. การจัดการคุณภาพน้ำบริโภค เป็นการจัดการคุณภาพน้ำบริโภคในโรงเรียนถือเป็นการจัดบริการขั้นพื้นฐานซึ่งต้องมีปริมาณเพียงพอสำหรับดื่ม คือ 2 ลิตรต่อนักเรียน 1 คนต่อ 1 วัน และ ต้องมีคุณภาพได้ตามมาตรฐานคุณภาพน้ำบริโภคกรมอนามัย โดยมีการ บำรุงรักษาและเฝ้าระวังคุณภาพน้ำอย่างต่อเนื่องตั้งแต่จุดเริ่มต้นจนถึง จุดที่นำไปดื่ม เพื่อเป็นหลักประกันว่าน้ำบริโภคมีความสะอาดปลอดภัย อยู่ตลอดเวลา

6. การจัดการสัตว์และแมลงพาหะนำโรค เป็นการจัดการเกี่ยวกับสัตว์และแมลงพาหะนำโรค เช่น หนูยุง แมลงวัน แมลงสาบ เป็นต้น มักอาศัยและหากินตามกองขยะ ถังใส่เศษอาหารวางระบายน้ำ และสิ่งสกปรกต่าง ๆ เมื่อสัตว์ดังกล่าวมาไต่ตอม กินอาหารที่มีการเก็บหรือปกปิดไม่มิดชิด จึงนำ เชื้อโรคปนเปื้อนสู่อาหารและติดต่อมาสู่ผู้บริโภคอาหารนั้นๆ ทำให้เกิดโรคภัยไข้เจ็บได้ เช่น โรคบิด อหิวาตกโรค ไทฟอยด์ และโรคพยาธิต่าง ๆ ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันการเกิดโรคติดต่อทางระบบทางเดินอาหารกับเด็กนักเรียน จึงต้องมีการจัดโรงเรียนให้สะอาด ปลอดภัย เพื่อให้เกิดสุขภาพอนามัยที่ดีของเด็กนักเรียน

7. การจัดการสาธารณสุข เป็นการจัดการเกี่ยวกับสาธารณสุขในลักษณะต่าง ๆ ที่ย่อมสร้างความสูญเสียและส่งผลกระทบต่อชีวิต ทรัพย์สิน และสภาพจิตใจของทุกคนในโรงเรียน รวมทั้งสร้างผลกระทบด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม เช่น การสูญเสียทรัพยากรต่าง ๆ การขาดแคลนน้ำสะอาด สำหรับอุปโภค บริโภค การสุขอนามัยไม่ดีการจัดการมูลฝอย การจัดการสิ่งปฏิกูลต่าง ๆ เป็นต้น และอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพทำให้เกิดโรคต่าง ๆ เช่น โรคอุจจาระร่วง โรคระบบทางเดินอาหาร โรคระบบทางเดินหายใจโรคผิวหนัง เป็นต้น ดังนั้นการจัดการสาธารณสุขรวมถึงปัจจัยเสี่ยงต่างๆ ที่ทำให้เกิดสาธารณสุขต้องมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ เพื่อไม่ให้มีผลกระทบต่อครูอาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนักเรียนในโรงเรียนที่ประสบภัยหรือมีผลกระทบน้อยที่สุด

8. การพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อมจากโรงเรียนสู่ชุมชน โรงเรียนต้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับชุมชนด้วยการสานสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน ผู้บริหารต้องสื่อสารสร้างความเข้าใจอันดีกับผู้ปกครอง นักเรียน และประชาชนในชุมชน เพื่อให้มีความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

การพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อมก็เป็นส่วนหนึ่งที่โรงเรียนและชุมชนต้องร่วมกันในการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ดำรงชีวิตร่วมกันอย่างมีความสุข

สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (2562) ได้กล่าวถึงการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมในวัด ว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีในการดูแลสุขภาพอนามัยทั้งทางกายและจิตใจ โดยมุ่งเน้นการจัดการ การดูแล และการปรับปรุงสภาวะต่าง ๆ ควบคู่กับการให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย โดยมีวัดและพระสงฆ์เป็นผู้นำในเรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อม และการเผยแพร่ความรู้ แนวคิด ด้านการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้แก่ชุมชนและสังคม รวมทั้งการเสริมศักยภาพในการปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้แก่ชุมชนและสังคม โดย GREEN เป็นรูปแบบหนึ่งในการบริหารจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อให้มีการบริหารจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ส่งผลกระทบต่อชุมชนโดยรอบรวมถึงการเป็นต้นแบบด้านการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมแก่ประชาชนที่มาร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในวัด ขยายผลสู่ครอบครัว และชุมชนต่อไป โดยรูปแบบ GREEN มีขั้นตอนการจัดการ ดังนี้

1. G: Garbage การจัดการขยะ

การจัดการขยะในวัด ควรเน้นการลดปริมาณการเกิดขยะ ซึ่งจะช่วยลดภาระในการนำไปกำจัด ควรมีการคัดแยกขยะแต่ละประเภท ทั้งขยะลงถังที่มีฝาปิดมิดชิด เพื่อไม่ให้กลิ่นเหม็นและแมลงพาหะนำโรค ไม่ก่อให้เกิดกลิ่นเหม็นและความสกปรก รวมทั้งมีการเก็บรวบรวมและขนนำไปกำจัดอย่างถูกต้อง

2. R : Restroom การจัดการห้องน้ำ ห้องส้วม

ส้วมในวัด ควรได้รับการปรับปรุงให้สามารถใช้งานได้สำหรับทุกกลุ่มวัยเนื่องจากมีพุทธศาสนิกชนมาทำกิจกรรมทางศาสนาเป็นจำนวนมาก และวัดบางแห่งยังเป็นสถานที่ท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติการมีส้วมที่สะอาด เพียงพอ ปลอดภัย นอกจากจะป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรคแล้ว ยังเป็นภาพลักษณ์ที่ดีของวัด และสะท้อนถึงวัฒนธรรมวิถีชีวิตของคนไทยอีกด้วย การพัฒนาส้วมให้ได้มาตรฐาน ทำได้ดังนี้สะอาด ส้วมต้องมีการจัดการอย่างถูกหลักสุขาภิบาล เช่น ห้องส้วมและสุขภัณฑ์ทั้งหมดจะต้องสะอาด ไม่มีกลิ่นเหม็น มีวัสดุอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกไว้บริการ เช่น น้ำสะอาด สบู่ล้างมือ กระดาษชำระหรือสายฉีดชำระมีการเก็บกักสิ่งปฏิกูลอย่างถูกต้อง จัดสภาพแวดล้อมให้สวยงาม นำใช้บริการซึ่งจะส่งผลให้ผู้มาใช้บริการเกิดความประทับใจและส่งผลดีต่อสุขภาพอนามัยเพียงพอ ส้วมควรมีจำนวนเพียงพอต่อผู้มาใช้บริการรวมถึงผู้พิการผู้สูงอายุ หญิงมีครรภ์และส้วมต้องพร้อมใช้งานตลอดเวลาที่เปิดให้บริการปลอดภัย ผู้ใช้บริการจะต้องได้รับความปลอดภัยขณะใช้ส้วม เช่น สถานที่ตั้งส้วม ไม่ตั้งอยู่ในที่ลับตาหรือเปลี่ยว ห้องส้วม

ควรแยกชาย - หญิง มีสัญลักษณ์บอกชัดเจน โถส้วมควรใช้แบบส้วมนั่งราบ หรือส้วมชักโครก เพื่อให้ผู้พิการ ผู้สูงอายุหญิงมีครรภ์หรือผู้มีปัญหาข้อเข่าสามารถใช้บริการได้

3. E : Environment การจัดการสิ่งแวดล้อม

สภาพแวดล้อมบริเวณโดยรอบวัด ควรจัดสภาพแวดล้อมอย่างเหมาะสมการปลูกสร้างอาคารเพิ่มเติม อาทิ ศาลา วิหาร ที่จอดรถ โรงทานควรคำนึงถึงทิศทางลมเพื่อการระบายอากาศ ระยะห่างระหว่างอาคารเดิม นอกจากนี้บริเวณโดยรอบต้องดูแลรักษาความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ 不给มีน้ำขังอันจะเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลายสัตว์และแมลงพาหะนำโรค มีพื้นที่สีเขียวให้ความร่มรื่นสิ่งแวดล้อมทั่วไปและภูมิทัศน์มีความสวยงาม เช่น ป้าย ถนน ทางเดิน สวนหย่อมประติมากรรมต่าง ๆ เป็นต้น ควรกำหนดผู้ดูแล รักษาความสะอาดและช่วงเวลาการทำความสะอาดอย่างชัดเจน เช่น กำหนดให้กวาดลานวัดทุกวันในช่วงเช้าหรือบ่ายโดยผู้ทำความสะอาดอาจเป็นพระภิกษุสงฆ์ สามเณร ลูกศิษย์ ประชาชน หรือผู้มีจิตศรัทธา เป็นต้น

4. E : Energy การจัดการพลังงาน

การจัดการพลังงาน หมายถึง การประหยัดพลังงานหรือลดการใช้พลังงานลง โดยมีการจัดการใช้พลังงานให้เหมาะสมตามบริบทของวัด มีมาตรการประหยัดพลังงานเพื่อการปฏิบัติของพระภิกษุสงฆ์ สามเณร และประชาชนที่มาวัดทั้งนี้เพื่อลดค่าใช้จ่ายด้านพลังงานของวัดและเป็น การอนุรักษ์พลังงานร่วมกันแนวทางการประหยัดพลังงานสามารถทำได้โดย

4.1. การบำรุงรักษาและการดูแลในเบื้องต้น เช่น มีการตรวจสอบและดูแลการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้า และไม่เปิดทิ้งไว้เมื่อไม่ใช้งาน เป็นต้น

4.2. การเลือกใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพสูง เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้าประหยัดไฟเบอร์5 หลอด LED หลอดผอมประหยัดไฟ เป็นต้น

4.3. การหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ โดยการนำวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องใช้ที่ชำรุดนำมาซ่อมแซมใช้ใหม่

4.4. การรณรงค์และประชาสัมพันธ์จัดทำป้ายสติ๊กเกอร์ขอความร่วมมือพระภิกษุสงฆ์ประชาชน ในการประหยัดไฟฟ้า มีบอร์ดประชาสัมพันธ์แสดงปริมาณการใช้ไฟฟ้า น้ำประปา เป็นต้น

4.5. มีการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับพระภิกษุสงฆ์และสามารถเทศนาให้ญาติโยมรู้ถึงประโยชน์ของการประหยัดพลังงาน

4.6. ใช้พลังงานที่ได้จากธรรมชาติเช่น พลังงานแสงอาทิตย์พลังงานลมพลังงานน้ำ และอื่น ๆ

5. N : Nutrition การจัดการสุขาภิบาลอาหารและน้ำ

เป็นการจัดบริการอาหารและน้ำในวัด แบ่งเป็น 2 ส่วน การจัดการถวายภัตตาหารพระภิกษุสงฆ์ เช่น อาหารที่ได้จากการบิณฑบาต การจัดบริการอาหารในช่วงเทศกาลประเพณีต่าง ๆ และการบริการประชาชน ในงานบำเพ็ญกุศลศพงานบวช เป็นต้น ซึ่งวัดจะมีโรงครัวสำหรับปรุงประกอบอาหารและมีสถานที่เก็บภาชนะอุปกรณ์ในการทำครัว

สรุปได้ว่า รูปแบบการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม เป็นสิ่งสำคัญที่ทุกองค์กรทุกสถานที่ต้องมีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ ซึ่งมีรูปแบบการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันออกไปตามบริบทโดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมให้มีความปลอดภัย มีความยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

2.4 แนวทางการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม

สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (2560) สำหรับแนวทางการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม มีหลักการพื้นฐานสำคัญ คือ กรอบความสัมพันธ์ระหว่างระบบจัดการสิ่งแวดล้อมและระบบจัดการสุขภาพ โดยให้พิจารณาแหล่งกำเนิดเส้นทางเข้าสู่ร่างกาย และผู้รับสัมผัสงานอนามัยสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนเป็นจุดเชื่อมโยงระหว่างความสัมพันธ์ด้านสภาวะแวดล้อมและสุขภาพ โดยการดำเนินการต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์ของ Source-Pathway-Receptor ได้แก่

1. จุดกำเนิดของปัญหาหรือแหล่งกำเนิดมลพิษ (Source) หมายถึง ปัจจัยที่เป็นสิ่งคุกคามต่อปัญหาสุขภาพ ได้แก่ปัจจัยเสี่ยงจากสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่ไม่ถูกสุขลักษณะและไม่ปลอดภัย เช่น อาคารเรียน ห้องเรียนห้องส้วม สนามเด็กเล่น รั้วโรงเรียน บริเวณโดยรอบโรงเรียน เป็นต้น ทั้งนี้รวมถึงปัญหามลภาวะภายนอกโรงเรียนที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ เช่น มลภาวะทางเสียง ฝุ่นละออง กลิ่น หรือสารเคมีที่ใช้ทางการเกษตร เป็นต้น

2. เส้นทางารรับสัมผัส (Pathway) หมายถึง ทางผ่านหรือตัวกลางที่จะได้รับสัมผัสเข้าสู่ร่างกาย เช่น อากาศอาหาร น้ำดื่ม การรับประทานอาหาร การสัมผัสทางผิวหนัง เป็นต้น

3. ผู้รับสัมผัส (Receptor) หมายถึง ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากปัจจัยเสี่ยงสุขภาพเข้าสู่ระบบต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น ครูอาจารย์ นักเรียน เจ้าหน้าที่ ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดการสะสมพิษหรือเชื้อโรคในร่างกายจนเกิดอาการแสดง นำไปสู่ภาวะเจ็บป่วยและเป็นโรคตามมาได้

3. กำหนดผู้รับผิดชอบในการจัดการมูลฝอย ส้วมและสิ่งปฏิกูลใน โรงพยาบาลอย่างชัดเจน

4. การสำรวจ วิเคราะห์ และประเมินสถานการณ์ด้านการจัดการมูลฝอย ส้วม และสิ่งปฏิกูลในโรงพยาบาล เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการจัดทำแผนและแนวทางในการพัฒนา

5. การจัดทำแผนดำเนินการทั้งในระยะสั้น ระยะยาว เพื่อพัฒนาระบบการจัดการมูลฝอย ส้วมและสิ่งปฏิกูลในโรงพยาบาล

6. ดำเนินการตามแผนที่กำหนด

7. มีการติดตามประเมินผล ควรมีการตรวจประเมินจากหน่วยงานภายในและภายนอกอย่างน้อย ปีละ 2 ครั้ง และนำผลการประเมินเสนอต่อคณะกรรมการ เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหา

8. การอบรมพัฒนาความรู้ด้านการจัดการมูลฝอย ส้วมและสิ่งปฏิกูล ในโรงพยาบาลให้กับบุคลากรและเจ้าหน้าที่ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ สร้างความตระหนัก และให้เห็นความสำคัญของการจัดการที่ได้มาตรฐานเพื่อป้องกันผลกระทบต่อเจ้าหน้าที่ ผู้รับบริการ และชุมชนใกล้เคียง

9. การทบทวนระบบการบริหารจัดการมูลฝอย ส้วมและสิ่งปฏิกูลตามระยะ เวลาที่เหมาะสม และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การดำเนินการเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

องค์การอนามัยโลก (WHO, 2016 อ้างถึงใน องค์การอนามัยโลกประจำประเทศไทย และกองประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ กรมอนามัยกระทรวงสาธารณสุข, 2566, น.37) กล่าวว่า แนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับเหตุการณ์อุกฉุกฉินทางอนามัยสิ่งแวดล้อม มีดังต่อไปนี้

1. แนวทางปฏิบัติและการ สนับสนุน จัดทำแนวทางปฏิบัติและสนับสนุน ช่วยเหลือด้านการจัดการทางด้านการ สาธารณสุขภายใต้ภาวะฉุกเฉิน

2. อหิวาตกโรค สนับสนุนการ จัดทำแผนแห่งชาติว่าด้วย การป้องกันและควบคุม อหิวาตกโรค และ ปรับปรุงการบริการ WASH และการ ดำเนินงานสาธารณสุข ซึ่งได้รับการ สนับสนุนจากคณะทำงานเฉพาะกิจระดับ โลกเพื่อควบคุมการระบาดของ อหิวาตกโรค (Global Task Force on Cholera Control)

3. ศักยภาพ สนับสนุนประเทศต่าง ๆ ในการพัฒนา ศักยภาพในการป้องกัน เตรียมความพร้อม เฝ้าระวังเหตุ และฟื้นฟูเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน รวมทั้งความสามารถที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานตามกฎอนามัยระหว่างประเทศ

4. สถานพยาบาล สนับสนุนภาคีเครือข่ายใน Global Health Cluster ในการติดตามตรวจสอบและปรับปรุงการบริการ WASH ในสถานพยาบาลเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน

5. ความรู้ เพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับภาวะโรคจากเหตุ อุกฉินทางรังสีและสารเคมี

6. อาชีวอนามัยและความปลอดภัย สนับสนุนการเสริมสร้างศักยภาพของ ประเทศ ในการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยเมื่อเกิดภาวะฉุกเฉินทาง สาธารณสุข

สรุปได้ว่าแนวทางการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมมีหลายแนวทางแตกต่างกันออกไป ตามสถานการณ์ ซึ่งทุกแนวทางมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบเพื่อจัดการ ควบคุม ป้องกัน แก้ไข และประเมินผลอนามัยสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

3. แนวคิดเกี่ยวกับโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ

แนวคิดโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ประกอบไปด้วย 1) ความหมายของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ 2) การดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ 3) ประโยชน์ของการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 ความหมายของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ

โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพได้มีนิยามการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

องค์การอนามัยโลก (1998 อ้างถึงใน สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวง สาธารณสุข, 2565, น.4) ได้ให้คำจำกัดความของ โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ คือ โรงเรียนที่มีขีดความสามารถแข็งแกร่งมั่นคง ที่จะเป็นสถานที่ที่มีสุขภาพอนามัยที่ดีเพื่อการอาศัย ศึกษาและทำงาน

ซอแก้ว ตะหลัน เชื้อ (2563, น.6) กล่าวว่า โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ คือ โรงเรียนที่มุ่งให้เกิดความแข็งแกร่ง ในฐานะที่เป็นสถานที่ที่ดีต่อสุขภาพในการใช้ชีวิต การเรียนรู้ และการทำงาน แนวคิดโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพนั้นทำให้แนวคิดการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ (Whole-school Approach) เป็นรูปธรรมขึ้น เพื่อส่งเสริมการมีสุขภาพที่ดีและบรรลุผลทางการศึกษาภายใต้ชุมชน สถานศึกษา ด้วยการใช้ศักยภาพด้านการจัดการของโรงเรียนในการเสริมสร้างสภาวะทางร่างกาย ปกป้องสภาวะทางอารมณ์และสังคม รวมถึงสภาวะทางจิตใจเพื่อสุขภาพที่ดี อันรวมไปถึงผลการเรียน เชิงบวก แนวคิดโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพนั้นแสดงให้เห็นว่า แนวคิดนี้ส่งผลที่ดีต่อสุขภาพ อีกทั้งยังเป็นการทำให้การทำกิจกรรมทางกายและการโภชนาการดีขึ้น รวมถึงเป็นการช่วยลดการใช้สารเสพติด และการกลั่นแกล้งภายในโรงเรียน

สุภัททา อินทรศักดิ์ (2561, น.47) กล่าวว่า โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ (Health Promoting School) คือ สถานที่ที่เป็นศูนย์รวมทำกิจกรรมของนักเรียนและชุมชนมีการดำเนินงาน ส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรคและปรับปรุงสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ครู นักเรียน บุคลากรในโรงเรียนทุกคนและชุมชนมีสุขภาพกายและจิตที่ดี

บุษบา บุญเกษม (2561, น.12) กล่าวว่า โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ หมายถึง โรงเรียนที่มีความร่วมมือร่วมใจในการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพอนามัยของผู้เรียนเพื่อให้มีสุขภาพที่ดีขึ้น

นัฐพล ปนสกุล (2564, น.7) กล่าวว่า โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ หมายถึง การดำเนินงานส่งเสริม ป้องกัน รักษา และฟื้นฟูสุขภาพอนามัยของทุกคนในโรงเรียน ได้แก่ นักเรียน ครู หน่วยงาน ภารโรง ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางด้านสุขภาพ ทั้งด้านความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติ เพื่อให้มีสุขภาพพลานามัยที่ดี

อรภิญญา แพงจันทร์ และคณะ (2565, น.402) ได้ให้ความหมายของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ไว้ว่าเป็นสถานศึกษาที่ใช้กระบวนการพัฒนาขีดความสามารถให้นักเรียน ครูอาจารย์ ครอบครัวและชุมชน โดยพัฒนาแบบองค์รวม ทั้งบุคคล ชุมชน และสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน ให้ทุกคนในโรงเรียนมีสภาวะสุขภาพที่แข็งแรงทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตวิญญาณและสติปัญญา เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้การทำงานและการเป็นที่ยุอาศัยเสมือนบ้านและส่งเสริมสุขภาพไปถึงชุมชน

อัลดา กุลาสา (2563, น.27) ได้ให้ความหมายของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ไว้ว่า โรงเรียนที่มีการดำเนินงานอนามัยในด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค โดยการมีส่วนร่วมของนักเรียน ครู บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อให้ทุกคนสามารถดูแลสุขภาพของตนเองและผู้อื่นมีพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้องเหมาะสม ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและเอื้อต่อการมีสุขภาพที่ดี

สรุปได้ว่า โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ เป็นสถานที่ที่มีการดำเนินการส่งเสริมให้ความรู้ เรื่องสุขภาพ เรื่องทักษะและการปฏิบัติ รวมทั้งการป้องกัน รักษา และฟื้นฟูสุขภาพอนามัยเพื่อเสริมสร้างสภาวะทางร่างกาย ปลูกฝังสภาวะทางอารมณ์และสังคม รวมถึงสภาวะทางจิตใจภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและเอื้อต่อการมีสุขภาพที่ดีของทุกคนในโรงเรียน

3.2 การดำเนินงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามแนวคิดของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ

มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ไว้ดังนี้ World Health Organization (WHO, 1998) หรือ องค์การอนามัยโลก กล่าวว่า การดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ มี 10 องค์ประกอบ ดังนี้

1. นโยบายของโรงเรียน (School policies)
2. อนามัยสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน (Healthy school environment)
3. การให้บริการอนามัยโรงเรียน (School health services)
4. การบริหารจัดการในโรงเรียน (School management practices)
5. การให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคม (Counseling/social support)
6. การสุขศึกษาในโรงเรียน (School health education)

7. โครงการร่วมระหว่างโรงเรียนและชุมชน (School/community project)
  8. โภชนาการและสุขาภิบาลอาหาร (Nutrition/food safety)
  9. การออกกำลังกาย กีฬาและสันทนาการ (Physical exercise, sport, recreation)
  10. การส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน (Health promotion for staff)
- สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (2562) กล่าวว่า การดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพเป็นกระบวนการดำเนินงานเพื่อให้เกิดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคตามองค์ประกอบของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ 10 ประการ แบ่งเป็น 2 ด้าน คือ

1) ดานกระบวนการ ได้แก่

องค์ประกอบที่ 1 นโยบายของโรงเรียน

องค์ประกอบที่ 2 การบริหารจัดการในโรงเรียน

2) ด้านการส่งเสริมสุขภาพและสิ่งแวดล้อม ได้แก่

องค์ประกอบที่ 3 โครงการร่วมระหว่างโรงเรียนและชุมชน

องค์ประกอบที่ 4 การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อสุขภาพ

องค์ประกอบที่ 5 บริการอนามัยโรงเรียน

องค์ประกอบที่ 6 สุขศึกษาในโรงเรียน

องค์ประกอบที่ 7 โภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย

องค์ประกอบที่ 8 การออกกำลังกาย กีฬาและนันทนาการ

องค์ประกอบที่ 9 การให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคม

องค์ประกอบที่ 10 การส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน

จินตนา ยูนิพันธ์ (2541, น.4) ได้กล่าวถึงการดำเนินงานอนามัยในโรงเรียน ไว้ 4 ด้าน ได้แก่

1. การบริการสุขภาพในโรงเรียน (School Health Service) เป็นกิจกรรมที่ดำเนินการต่อนักเรียนโดยตรงในการที่จะช่วยให้นักเรียนได้รับการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค รักษาพยาบาล และฟื้นฟูซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมที่สำคัญเพื่อส่งเสริมและพัฒนาสุขภาพอนามัยนักเรียน
2. การสอนสุขศึกษาในโรงเรียน (School Health Education) เป็นการถ่ายทอดความรู้ เรื่องสุขภาพอนามัยไปสู่นักเรียน โดยกระบวนการต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประสบการณ์มีเจตคติที่ดี เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในแนวทางที่จะนำไปสู่การเป็นผู้ที่มีสุขภาพดี

3. อนามัยสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน (School Health Living) การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะเป็นการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค ช่วยให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรงเกิดความตระหนักและสำนึกในบทบาทหน้าที่ที่พึงมีต่อสิ่งแวดล้อมก่อให้เกิดพฤติกรรมที่ถูกต้อง

4. ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียน (School and Home Relationship) เป็นกระบวนการสื่อสารสองทางระหว่างบ้านและโรงเรียนในอันที่จะเสริมสร้างความเข้าใจและความร่วมมือในการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพ ระบุปัญหาและร่วมกันแก้ไขปัญหา ซึ่งในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน ชุมชน และโรงเรียน อาจใช้กิจกรรมหรือวิธีการได้หลายอย่าง เช่น การจัดประชุมผู้ปกครองก่อนเปิดภาคเรียนแรกของทุกปี เพื่อให้ผู้ปกครองทราบนโยบายของโรงเรียนและเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้แสดงความคิดเห็นและขอเสนอแนะต่าง ๆ แก่โรงเรียน

มีนา โอราวัฒน์ (2554, น.24) กล่าวว่า การดำเนินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพไว้ 10 องค์ประกอบ ได้แก่ นโยบายของโรงเรียน อนามัยสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน การให้บริการอนามัยโรงเรียนการบริหารจัดการในโรงเรียน การให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคม การศึกษาในโรงเรียน โครงการร่วมระหว่างโรงเรียนและชุมชน โภชนาการและสุขาภิบาลอาหาร การออกกำลังกาย กีฬาและสันทนาการ การส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน

วารารณ บัญเชียง (2558, น.60) กล่าวถึง การดำเนินงานอนามัยโรงเรียนเพื่อส่งเสริมสุขภาพ ไว้ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ การบริการสุขภาพในโรงเรียน การสอนศึกษาในโรงเรียน และอนามัยสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน

นัฐพล ปนสกุล (2564, น.10) กล่าวว่า การดำเนินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ เป็นรูปแบบที่พัฒนามาจากรูปแบบ 8 องค์ประกอบ โดยกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขมีความครอบคลุมยิ่งขึ้น เพื่อพัฒนาสุขภาพเด็ก และเยาวชนควบคู่ไปกับการศึกษา โดยการพัฒนาศักยภาพโรงเรียนให้เป็นจุดเริ่มต้นและศูนย์กลางของการพัฒนาสุขภาพ รวมทั้งพัฒนาชุมชนใหม่มีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพตนเองและครอบครัว ตั้งแต่พ.ศ. 2541 และเพื่อให้โรงเรียนมีแนวทางการดำเนินงานเป็นมาตรฐานเดียวกัน จึงจัดทำเกณฑ์มาตรฐาน การประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพให้ครอบคลุมทั้ง 10 องค์ประกอบ ขึ้นในปี พ.ศ. 2545 โดยแบ่งระดับการรับรองโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพเป็น 3 ระดับ คือ ระดับทอง ระดับเงิน และระดับทองแดง และจัดทำเกณฑ์มาตรฐานการประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรขึ้นในปี พ.ศ. 2552 จนถึงปัจจุบัน (กระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงศึกษาธิการ, 2545; สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2560) ครอบคลุม 10 องค์ประกอบ ได้แก่

1. นโยบายของโรงเรียน (School policy) คือ การกำหนดนโยบายส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียน เพื่อเป็นองค์กรหลักในการ

บริหารจัดการนโยบาย ประกาศนโยบายส่งเสริมสุขภาพให้ครอบคลุมประเด็นสำคัญด้านส่งเสริมสุขภาพ และมีการถ่ายทอดนโยบายดังกล่าวสู่ผู้ปฏิบัติหรือผู้เกี่ยวข้อง

2. การบริหารจัดการในโรงเรียน (School management) คือ การจัดทำแผนงาน โครงการส่งเสริมสุขภาพ เฝ้าระวังและแก้ไขปัญหา ส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค ปรับปรุงแก้ไข สิ่งแวดล้อม การจัดการรองรับแผนงานโครงการส่งเสริมสุขภาพ ประกอบด้วย ครู นักเรียน ผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่สาธารณสุข และองค์กรในชุมชน โดยมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล

3. โครงการร่วมระหว่างโรงเรียนและชุมชน (School and community involvement project) คือ เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการหรือกิจกรรมด้านสุขภาพ ของโรงเรียน เพื่อให้มีส่วนร่วมรับรู้กับสถานการณ์สุขภาพในพื้นที่ และปรับเปลี่ยนแนวความคิดให้สมาชิก ของชุมชนเห็นวสุขภาพเป็นหน้าที่ของทุกคนที่ต้องดูแลเอาใจใส่ โดยการดำเนินงานจะสำเร็จได้ต้อง ทำทั้งที่โรงเรียน ครอบครัว และชุมชน ดังนั้น โครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ จึงควรมีคณะทำงาน ประกอบด้วยครู นักเรียน ผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่สาธารณสุข องค์กรในชุมชน ร่วมกันดำเนินการ ร่วม วิเคราะห์สภาพและสาเหตุของปัญหา ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ

4. การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อสุขภาพ (Healthful school environment) คือ การจัดการ ควบคุม ดูแล และปรับปรุงสิ่งแวดล้อมทางกายภาพใหญ่สุขภาพลักษณะ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานสุขภาพสิ่งแวดล้อม การจัดสิ่งแวดล้อมทางสังคมในโรงเรียนที่มีผลต่อ สุขภาพจิตของเด็ก วัยเรียนและบุคลากร สิ่งแวดล้อมทางสังคมมีผลต่อสุขภาพจิตของทุกคนใน โรงเรียน และสะท้อนออกมาเป็นความรู้สึกพึงพอใจ

5. บริการอนามัยโรงเรียน (Health services) คือ การตรวจสุขภาพเด็กวัยเรียน ประสานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหรือโรงพยาบาลที่รับผิดชอบ โรงเรียน เพื่อวางแผนและนัดหมายวันเวลาเข้าบริการ การเฝ้าระวังภาวะสุขภาพ ได้แก่ การทดสอบ สายตา การทดสอบการได้ยินตรวจสุขภาพช่องปาก และการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันโรค การจัดบริการห องพยาบาลของโรงเรียน และบริการรักษาพยาบาลเบื้องต้นสำหรับเด็กวัยเรียน

6. สุขศึกษาในโรงเรียน (Health education) คือ การให้ความรู้ และส่งเสริมเจตคติ ตามสุขบัญญัติแห่งชาติ และการฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดทักษะที่จำเป็นที่สอดคล้องกับสุขบัญญัติแห่งชาติ 10 ประการ กำหนดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้ประชาชนปฏิบัติ เพื่อการมีสุขภาพดีทั้งสุขภาพกาย สุขภาพจิต และสุขภาพทางสังคม

7. โภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย (Nutrition services and food security) คือ การให้ความรู้เรื่องโภชนาการ สามารถบูรณาการกับหลักสูตรในชั้นเรียนได้ทั้งในกลุ่มสาระสุขศึกษา วิทยาศาสตร์ หรือกลุ่มสาระอื่นที่เหมาะสม การจัดให้มีอาหารกลางวัน การเสริมอาหารให้เด็กวัยเรียน

เพิ่มเติม มีการประเมินภาวะโภชนาการเด็กวัยเรียน มีการแก้ปัญหาด้านโภชนาการของเด็กวัยเรียน รวมถึงการสุขภาพอาหารในโรงเรียน

8. การออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ (Exercise, sports and recreation) คือ การจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการสำหรับเด็กวัยเรียนและบุคลากรในโรงเรียน การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน โดยใช้กิจกรรมการออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการเป็นตัวนำ พัฒนาสมรรถภาพร่างกาย ความสมบูรณ์แข็งแรงของร่างกาย

9. การให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคม (Counseling and social support) คือ กระบวนการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือเด็กวัยเรียน ครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้นเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานสำรวจข้อมูลเด็กวัยเรียน เพื่อให้รู้จักเด็กวัยเรียนเป็นรายบุคคลในด้านต่าง ๆ

10. การส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน (Health promotion for staff) คือ ส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนในโรงเรียน มีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม ปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องสุขภาพ และมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสุขภาพในโรงเรียนในเรื่องแบบอย่างที่ดีด้านสุขภาพ

สุภัททา อินทรศักดิ์ (2561, น.47) กล่าวว่า การดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ 10 องค์ประกอบ ดังนี้

1. นโยบายของโรงเรียน หมายถึง การกำหนดทิศทางการดำเนินงานด้านส่งเสริมที่แสดงออกถึงความมุ่งมั่นตั้งใจของโรงเรียน ซึ่งส่งผลต่อกิจกรรมและการจัดสรรทรัพยากรเพื่อสนับสนุนกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพมีนโยบายส่งเสริมสุขภาพ ให้ครอบคลุมประเด็นสำคัญด้านส่งเสริมสุขภาพ 8 ประเด็นผลที่ได้รับ คือ

1.1 โรงเรียนมีนโยบายส่งเสริมสุขภาพที่ชัดเจน

1.2 ผู้เกี่ยวข้องรับทราบนโยบาย มีความเข้าใจและให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน

2. การบริหารจัดการในโรงเรียน หมายถึง การจัดองค์กรและระบบการบริหารงานในด้านการวางแผนการประสานงานระหว่างหน่วยงานหรือบุคคล เพื่อให้รู้บทบาทหน้าที่ทั้งของตนเองและภาคีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งการประเมินผลและผลที่ได้รับ คือ

2.1 โรงเรียนมีแผนงาน/โครงการส่งเสริมสุขภาพที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นตามความต้องการและสอดคล้องกับปัญหา

2.2 โรงเรียนมีการพัฒนางานอย่างต่อเนื่องและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ

3. โครงการร่วมระหว่างโรงเรียนและชุมชน หมายถึง โครงการหรือกิจกรรมด้านสุขภาพที่ โรงเรียนและภาคีต่าง ๆ ในชุมชน ดำเนินการร่วมกันตามขั้นตอนการมีส่วนร่วมและผลที่ได้รับ คือ

3.1 ชุมชนมีส่วนร่วมมากขึ้น มีความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของเกิดการเรียนรู้และมีทัศนคติ ที่ดีต่อการส่งเสริมสุขภาพของตนเองและสมาชิกในชุมชน

3.2 ปัญหาสุขภาพได้รับการแก้ไข/ ปรับปรุง อย่างสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ ในโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะ น่าอยู่ มีบรรยากาศที่ดีมีความปลอดภัยต่อสุขภาพกาย สุขภาพจิตของนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน และผลที่ได้รับ คือ

3.2.1 นักเรียนได้อยู่ในโรงเรียนที่มีสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม สะอาด และได้เรียนรู้ถึงการจัดสิ่งแวดล้อมที่ถูกต้อง

3.2.2 นักเรียนได้รับการปลูกฝังสุขนิสัยและเสริมสร้างพฤติกรรมด้านอนามัย สิ่งแวดล้อมที่ดีตั้งแต่วัยเรียน

3.2.3 ทุกคนมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ด้วยบรรยากาศแห่งมิตรภาพและให้เกียรติกัน

4. การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อสุขภาพ หมายถึง การจัดการ ควบคุม ดูแลปรับปรุงสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะ น่าอยู่ มีบรรยากาศที่ดีมีความปลอดภัยต่อสุขภาพกาย สุขภาพจิตของนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน ผลที่ได้รับ คือ

4.1 นักเรียนได้อยู่ในโรงเรียนที่มีสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม สะอาด และได้เรียนรู้ถึงการจัดสิ่งแวดล้อมที่ถูกต้อง

4.2 นักเรียนได้รับการปลูกฝังสุขนิสัยและเสริมสร้างพฤติกรรมด้านอนามัย สิ่งแวดล้อมที่ดีตั้งแต่วัยเรียน

4.3 ทุกคนมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ด้วยบรรยากาศแห่งมิตรภาพและให้เกียรติกัน

5. บริการอนามัยโรงเรียน หมายถึง โรงเรียนจัดให้มีบริการสุขภาพขั้นพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับนักเรียนทุกคน เพื่อเฝ้าระวังและค้นหาอาการผิดปกติหรือความบกพร่องด้านสุขภาพเบื้องต้นทำให้ทราบภาวะสุขภาพที่เปลี่ยนแปลงไปและเป็นการป้องกันมิให้เกิดความรุนแรงของโรคหรือเกิดความพิการในภายหลังและผลที่ได้รับ คือนักเรียนทุกคนได้รับบริการสุขภาพที่เหมาะสมตามวัย ได้แก่ การตรวจสุขภาพและเฝ้าระวังภาวะสุขภาพสำหรับรายที่มีปัญหาสุขภาพต้องได้รับการช่วยเหลือ

6. สุขศึกษาในโรงเรียน หมายถึง การที่โรงเรียนจัดกิจกรรมสุขศึกษาทั้งในหลักสูตรและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อมุ่งให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีการฝึกปฏิบัติที่นำไปสู่การมีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสมและผลที่ได้รับ คือนักเรียนมีทักษะในการดูแลสุขภาพเบื้องต้น

7. โภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย หมายถึง การส่งเสริมให้นักเรียนมีการเจริญเติบโต สมวัยโดยจัดให้มีอาหารที่มีคุณค่าต่อสุขภาพ สะอาด ปลอดภัยให้กับนักเรียนและบุคลากรใน โรงเรียน และผลที่ได้รับ คือ

7.1 นักเรียนมีการเจริญเติบโตเป็นไปตามเกณฑ์ และไม่มีภาวะขาดสารอาหาร

7.2 นักเรียนมีความรู้และทักษะในการเลือกรับประทานอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการและปลอดภัย

7.3 มีโรงอาหารและการบริการที่ได้มาตรฐานสุขาภิบาลอาหารในโรงเรียน และเป็นแบบอย่างแก่นักเรียนและผู้ปกครอง

8. การออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ หมายถึง การส่งเสริมให้นักเรียนและบุคลากร ในโรงเรียนมีการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ โดยการจัดสถานที่ อุปกรณ์และกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นตามความเหมาะสม และผลที่ได้รับ คือ

8.1 นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนมีการออกกำลังกาย

8.2 มีชมรมกีฬาตามความสนใจของนักเรียน บุคลากรในโรงเรียนและชุมชน

9. การให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคม หมายถึง การส่งเสริมสนับสนุน ช่วยเหลือในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาทางกาย จิตใจ และพฤติกรรมของนักเรียน โดยความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู ผู้ปกครอง บุคลากรสาธารณสุขและชุมชน และผลที่ได้รับ คือ นักเรียนมีการปรับตัวที่ดีมีพฤติกรรมเหมาะสม อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและนักเรียนกลุ่ม เสี่ยงและมีปัญหาได้รับการช่วยเหลือ

10. การส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน หมายถึง บุคลากรในโรงเรียนสนใจดูแลตนเองให้มีสุขภาพแข็งแรง มีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสมและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน และผลที่ได้รับ คือ ครูและบุคลากรในโรงเรียนเป็นแบบอย่างที่ดีด้านสุขภาพ สามารถ ดูแลและแก้ไขปัญหาสุขภาพของตนเองได้อย่างเหมาะสม

อัลดา กุลาสา (2563, น.29) ได้กล่าวถึง การดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ 10 องค์ประกอบ ดังนี้

1. นโยบายโรงเรียน หมายถึง ข้อความที่กำหนดทิศทางการดำเนินงานด้านส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียน ซึ่งจะส่งผลต่อกิจกรรมและการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการส่งเสริมสุขภาพวัตถุประสงค์เพื่อให้โรงเรียนมีนโยบายด้านส่งเสริมสุขภาพที่เกิดจากความเห็นชอบ ของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกโรงเรียน และเป็นเครื่องนำทางการดำเนินงานที่ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบ ทำให้การดำเนินงานมีความเข้มข้นและชัดเจนแนวทางนี้ประกอบด้วย 2 ส่วนหลัก ที่ต้องดำเนินการได้แก่ การกำหนดนโยบายส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียน และการถ่ายทอดนโยบายสู่การปฏิบัติ

2. การบริหารจัดการในโรงเรียน หมายถึง การจัดองค์กรและระบบบริหารงาน เพื่อให้การดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีความต่อเนื่อง เพื่อให้โรงเรียนมีการบริหารจัดการโครงการส่งเสริมสุขภาพอย่างเป็นระบบในด้านการวางแผน โครงการ การจัดองค์กร การนิเทศติดตาม และการประเมินผลภายใต้การเชื่อมโยงประสานงานระหว่างบุคคลต่าง ๆ ที่รู้บทบาทหน้าที่ชัดเจนทั้งของตนและภาคีต่าง ๆ ในชุมชนโรงเรียนองค์ประกอบนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดการจัดการต่าง ๆ ในโรงเรียนที่นำไปสู่การดำเนินงานด้านส่งเสริมสุขภาพ มีแนวทางดำเนินงานหลัก ๆ 3 เรื่อง ได้แก่ การจัดทำแผน/โครงการส่งเสริมสุขภาพ การจัดองค์กรรองรับแผนงาน/โครงการส่งเสริมสุขภาพ และการนิเทศ/ติดตามและประเมินผล

3. โครงการร่วมระหว่างโรงเรียนและชุมชน หมายถึง โครงการหรือกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพที่ดำเนินการร่วมกันระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และสมาชิกของชุมชนวัตถุประสงค์เพื่อให้โรงเรียนได้มีการดำเนินโครงการ หรือกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพร่วมกับภาคีต่าง ๆ ในชุมชน ตั้งแต่เริ่มวิเคราะห์สภาพและสาเหตุของปัญหา ร่วมวางแผนในการดำเนินงานร่วมดำเนินงาน ร่วมตรวจสอบ ทบทวน ร่วมแก้ไข พัฒนาและปรับปรุง การดำเนินงานโครงการเพื่อส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน อาจแบ่งการดำเนินงานได้เป็น 3 ประเภท คือ ประเภทแรก โครงการ/กิจกรรมที่สามารถดำเนินการได้โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากร/ผู้เกี่ยวข้อง ช้องภายในโรงเรียนเอง ประเภทที่สอง โครงการ/กิจกรรมที่สามารถบูรณาการ เข้าไปในหลักสูตรหรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และประเภทที่สาม คือ โครงการ/กิจกรรมที่โรงเรียนต้องดำเนินการร่วมกับชุมชน การเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในโครงการหรือกิจกรรมด้านสุขภาพของโรงเรียนก็ เพื่อให้ ชุมชนได้มีส่วนรับรู้กับสถานการณ์สุขภาพในพื้นที่และเป็น การปรับ เปลี่ยนแนวความคิดให้สมาชิกของชุมชนเห็นว่าสุขภาพเป็นหน้าที่ของทุกคนที่ ต้องดูแลเอา ใจใส่ ไม่ใช่เป็นหน้าที่ของบุคคลหรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเท่านั้น และการดำเนินงานจะสำเร็จได้ ต้องทำทั้งที่โรงเรียน ในครอบครัวและชุมชน โครงการของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพจึงควรมี คณะทำงานซึ่งประกอบด้วย ครู นักเรียน ผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่สาธารณสุข องค์กรในชุมชนร่วมกัน ดำเนินการดังนี้

1. ร่วมวิเคราะห์สภาพและสาเหตุของปัญหาโดย ศึกษาในรายละเอียดว่าโครงการ/กิจกรรมที่จะดำเนินการนั้นมีสภาพและสาเหตุของ ปัญหาเป็นเช่นไร ทั้งนี้อาจต้องสำรวจข้อมูล สารสนเทศ หรือปัจจัยพื้นฐานของโรงเรียนและชุมชนเป็นฐานในการวิเคราะห์ เพื่อให้ได้มาซึ่งสภาพ และสาเหตุของปัญหาที่แท้จริง

2. ร่วมวางแผน โรงเรียน ควรกระตุ้น ใจให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อกำหนดเป้าหมายสูงสุดที่ ต้องการ วัตถุประสงค์ของโครงการ กลุ่มเป้าหมายที่ต้อง ดำเนินการ กิจกรรมที่พึงกระทำ บุคคล/หน่วยงานที่รับผิดชอบ และผลสัมฤทธิ์ของโครงการ เพื่อให้ เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติ

3. ร่วมดำเนินการโดยทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ในแผนพร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ การดำเนินงานทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการให้ชุมชนได้รับทราบ

4. ร่วมตรวจสอบ ทบทวน พัฒนาและปรับปรุงโดยประเมินผลการดำเนินงานที่ผ่านมา อาจประเมินผลโดยการจัดเสวนาประชาคมหมู่บ้าน สัมภาษณ์ หรือสำรวจความพึงพอใจของนักเรียนและชุมชนเพื่อนำข้อเสนอแนะที่ได้รับมาเป็น แนวทางในการปรับปรุงแก้ไขกลวิธีการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นการที่นักเรียน ครู บุคลากรในโรงเรียน และชุมชนมีส่วนร่วมในขั้นตอนต่าง ๆ ที่จะช่วยสร้างความรู้สึกที่ดีต่อการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน เกิดความร่วมมือและการประชาสัมพันธ์ให้รับรู้การทำงานต่าง ๆ เป็นระยะ ๆ จะช่วยสร้างความรู้สึกพึงพอใจให้แก่ทุกคนที่เกี่ยวข้อง

4. การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อสุขภาพ คือ การจัดการควบคุมดูแลปรับปรุงภาวะต่าง ๆ และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนให้อยู่ในสภาพที่ถูกสุขลักษณะเอื้อต่อการเรียนรู้ส่งเสริมสุขภาพกาย จิต และสังคม รวมถึงการป้องกันโรคและอันตรายที่อาจเกิดขึ้นทั้งต่อนักเรียนและบุคลากรใน โรงเรียน โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้สิ่งแวดล้อมทางกายภาพของโรงเรียนเป็นไปตามมาตรฐานสุขภาพสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและเพื่อกำหนดมาตรการควบคุมดูแลสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนให้อเอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมสุขภาพกายและสุขภาพจิตของนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน

5. การที่โรงเรียนจัดให้มีบริการสุขภาพขั้นพื้นฐานที่ จำเป็นสำหรับนักเรียนทุกคน ได้แก่ การเฝ้าระวังภาวะสุขภาพการตรวจสุขภาพและการรักษาพยาบาลเบื้องต้นในโรงเรียน วัตถุประสงค์เพื่อให้ให้นักเรียนได้รับการตรวจสุขภาพ การเฝ้าระวังภาวะสุขภาพ การป้องกันโรคและการรักษาพยาบาลเบื้องต้นจากครู และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข

6. สุขศึกษาในโรงเรียน หมายถึง การที่โรงเรียนจัดกิจกรรมสุขศึกษาทั้งในหลักสูตร การศึกษาและผ่านทางกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน เพื่อมุ่งให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และมีการฝึกปฏิบัติที่นำไปสู่การมีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสมต่อการมีสุขภาพดี โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้เด็กวัยเรียนและเยาวชนมีทักษะสุขภาพ (Health Skills) และทักษะชีวิต (Life Skills) และเพื่อให้เด็กวัยเรียนและเยาวชนมีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสมติดตัวไปสู่วัยผู้ใหญ่

7. โภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย หมายถึง การส่งเสริมให้นักเรียนมีภาวะการเจริญเติบโตสมวัย โดยจัดให้มีอาหารที่มีคุณค่าต่อสุขภาพ สะอาด ปลอดภัยให้กับนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน โดยมีวัตถุประสงค์ ได้แก่ เพื่อให้มีการเฝ้าระวัง ป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านโภชนาการ เช่น โรคขาดโปรตีน และพลังงาน โรคอ้วน โรคขาดสารไอโอดีน โรคโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็ก เพื่อให้ให้นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนมีอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ และมีความปลอดภัยในการบริโภค และเพื่อให้มีสถานที่รับประทานอาหาร ปรุงอาหาร และจำหน่ายอาหารที่ถูกสุขลักษณะ

8. การออกกำลังกาย กีฬาและนันทนาการ คือ การส่งเสริมให้นักเรียนและบุคลากร ในโรงเรียน มีการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ โดยจัดสถานที่ อุปกรณ์ และจัดกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งการเปิดโอกาสให้ประชาชน มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นตามความเหมาะสม

9. การให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคม คือ ระบบบริการให้คำปรึกษา แนะนำ และช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาสุขภาพกาย สุขภาพจิต และภาวะเสี่ยง รวมทั้งพฤติกรรมเสี่ยงของ นักเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนที่มีปัญหาได้รับการช่วยเหลือจากระบบบริการของ โรงเรียน โดยความร่วมมือของครู เจ้าหน้าที่สาธารณสุขและผู้เกี่ยวข้องในชุมชน

10. การส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน ไว้ว่า การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อกระตุ้น ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนมีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม ส่งผลดีต่อสุขภาพของตนเองและเป็น แบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนในโรงเรียน เพื่อให้บุคลากรทุกคนในโรงเรียนมีการประเมินสุขภาพ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อสุขภาพ และมีส่วนร่วมในการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน และชุมชนแนวทางนี้มุ่งที่จะส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนในโรงเรียน มีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม ปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องสุขภาพ และมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเรื่องสุขภาพใน โรงเรียน

ผู้วิจัยได้ศึกษาการบริหารงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามแนวคิดการ ดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ทั้งองค์ประกอบ 10 องค์ประกอบตามกรอบคู่มือการดำเนินงาน โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (2562, น.16) ดังนี้

- 1) การกำหนดนโยบายของโรงเรียน
- 2) การบริหารจัดการในโรงเรียน
- 3) การร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน
- 4) การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อสุขภาพ
- 5) การบริการอนามัยโรงเรียน
- 6) การสุขศึกษาในโรงเรียน
- 7) การโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย
- 8) การออกกำลังกาย กีฬาและนันทนาการ
- 9) การให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคม
- 10) การส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน

ซึ่งผู้วิจัยได้นำตัวแปรดังกล่าวมาศึกษารายละเอียดของตัวแปรย่อย ดังนี้

1. การกำหนดนโยบายของโรงเรียน

การกำหนดนโยบายโรงเรียน จัดเป็นองค์ประกอบด้านกระบวนการของการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพซึ่งมีนักวิชาการและนักวิจัยได้กล่าวถึงนโยบายโรงเรียน ไว้ดังนี้

สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (2562, น.40) กล่าวว่า การกำหนดนโยบายโรงเรียนเป็นการกำหนดทิศทางการดำเนินงานด้านส่งเสริมที่แสดงออกถึงความมุ่งมั่นตั้งใจของโรงเรียน ซึ่งส่งผลต่อกิจกรรมและการจัดสรรทรัพยากรเพื่อสนับสนุนกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพ

นัฐพล ปนสกุล (2564, น.10) กล่าวว่า การกำหนดนโยบายส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียน มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียน เพื่อเป็นองค์กรหลักในการบริหารจัดการนโยบาย ประกาศนโยบายส่งเสริมสุขภาพให้ครอบคลุมประเด็นสำคัญด้านส่งเสริมสุขภาพ และมีการถ่ายทอดนโยบายดังกล่าวสู่ผู้ปฏิบัติหรือผู้เกี่ยวข้อง

สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (2565, น.21) กล่าวว่า การกำหนดนโยบายโรงเรียน หมายถึง การกำหนดทิศทางการดำเนินงานที่ชัดเจนภายใต้การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง โดยการกำหนดเป็นนโยบายหรือวิสัยทัศน์ หรือบูรณาการประเด็นด้านสุขภาพในนโยบายหรือวิสัยทัศน์ของโรงเรียน ซึ่งจะเชื่อมโยงโครงการ แผนงาน รวมถึงการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรที่เหมาะสม ส่งผลต่อการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

อัลดา กุลาสา (2563, น.29) กล่าวว่า การกำหนดนโยบายโรงเรียน หมายถึง ข้อความที่กำหนดทิศทางการดำเนินงานด้านส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียน ซึ่งจะส่งผลต่อกิจกรรมและการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการส่งเสริมสุขภาพวัตถุประสงค์เพื่อให้โรงเรียนมีนโยบายด้านส่งเสริมสุขภาพที่เกิดจากความเห็นชอบ ของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกโรงเรียน และเป็นเครื่องนำทางการดำเนินงานที่ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบ ทำให้การดำเนินงานมีความเข้มข้นและชัดเจนแนวทางนี้ประกอบด้วย 2 ส่วนหลัก ที่ต้องดำเนินการได้แก่ การกำหนดนโยบายส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียน และการถ่ายทอดนโยบายสู่การปฏิบัติ

สรุปได้ว่า การกำหนดนโยบายด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน หมายถึง การที่สถานศึกษามีการกำหนดทิศทางและแนวทางในการจัดและดำเนินกิจกรรม การจัดสรรทรัพยากรเพื่อสนับสนุน และการประชาสัมพันธ์ชี้แจงแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานอนามัยสิ่งแวดล้อมให้ครู บุคลากรทางการ และผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบและสามารถดำเนินงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์

2. การบริหารจัดการในโรงเรียน

การบริหารจัดการในโรงเรียน จัดเป็นองค์ประกอบด้านกระบวนการของการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพมีนักวิชาการและนักวิจัยได้กล่าวถึงการบริหารจัดการในโรงเรียน ไว้ดังนี้

สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (2562) กล่าวว่า การบริหารจัดการในโรงเรียน หมายถึง การจัดการ และการบริหารงานในด้าน การวางแผน การประสานงานระหว่างหน่วยงานหรือบุคคล เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ทั้งของตนและภาคีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการประเมินผล

นัฐพล ปนสกุล (2564, น.11) กล่าวว่า การบริหารจัดการในโรงเรียน คือ การจัดทำแผนงานโครงการส่งเสริมสุขภาพ เฝ้าระวังและแก้ไขปัญหา ส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค ปรับปรุงแก้ไขสิ่งแวดล้อม การจัดการรองรับแผนงานโครงการส่งเสริมสุขภาพ ประกอบด้วย ครู นักเรียน ผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่สาธารณสุข และองค์กรในชุมชน โดยมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล

อัลดา กุลาสา (2563, น.30) กล่าวว่า การบริหารจัดการในโรงเรียน หมายถึง การจัดการองค์การและระบบบริหารงานเพื่อให้การดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีความต่อเนื่องเพื่อให้โรงเรียนมีการบริหารจัดการโครงการส่งเสริมสุขภาพอย่างเป็นระบบในด้านการวางแผนโครงการ การจัดการ การนิเทศติดตาม และการประเมินผลภายใต้การเชื่อมโยงประสานงานระหว่างบุคคลต่าง ๆ ที่รับบทบาทหน้าที่ชัดเจนทั้งของตนและภาคีต่าง ๆ ในชุมชนของโรงเรียน

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการในโรงเรียน หมายถึง การที่สถานศึกษามีการวางแผน การดำเนินงาน การประเมินผลและปรับปรุงการดำเนินงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ รวมถึงจัดทำแผนงานเฝ้าระวัง แก้ไขปัญหา และการป้องกันผ่านการประสานงานระหว่างหน่วยงานอื่นและภาคีเครือข่ายต่าง ๆ

3. การร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน

มีนักวิชาการและนักวิจัยได้กล่าวถึงการร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน ไว้ดังนี้

สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (2562) กล่าวว่า การร่วมมือร่วมระหว่างโรงเรียนและชุมชน หมายถึง โครงการหรือกิจกรรมด้านสุขภาพและด้านสิ่งแวดล้อมที่โรงเรียนและภาคีต่าง ๆ ในชุมชนดำเนินการร่วมกันตามขั้นตอนการมีส่วนร่วม

นัฐพล ปนสกุล (2564, 11) กล่าวว่า การร่วมมือร่วมระหว่างโรงเรียนและชุมชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการหรือกิจกรรมด้านสุขภาพของโรงเรียน เพื่อให้มีส่วนร่วมรับรู้กับสถานการณ์สุขภาพในพื้นที่ และปรับเปลี่ยนแนวความคิดทัศนคติของชุมชน เห็นว่าสุขภาพเป็นหน้าที่ของทุกคนที่ต้องดูแลเอาใจใส่ โดยการดำเนินงานจะสำเร็จได้ต้องทำทั้งที่โรงเรียน ครอบครัว และชุมชน ดังนั้น โครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ จึงควรมีคณะทำงานประกอบด้วยครู นักเรียน ผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่สาธารณสุข องค์กรในชุมชน ร่วมกันดำเนินการ ร่วมวิเคราะห์สภาพและสาเหตุของปัญหา ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ

อัลดา กุลาสา (2563, น.30) กล่าวว่า การร่วมมือร่วมระหว่างโรงเรียนและชุมชน หมายถึง โครงการหรือกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพที่ดำเนินการร่วมกันระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และสมาชิกของชุมชนวัตถุประสงค์เพื่อให้โรงเรียนได้มีการดำเนินโครงการ หรือกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ ร่วมกับภาคีต่าง ๆ ในชุมชน ตั้งแต่เริ่มวิเคราะห์สภาพและสาเหตุของปัญหา ร่วมวางแผนในการดำเนินงานร่วมดำเนินงาน ร่วมตรวจสอบทบทวน ร่วมแก้ไข พัฒนาและปรับปรุง

สรุปได้ว่า การร่วมมือร่วมระหว่างโรงเรียนและชุมชน หมายถึง การที่สถานศึกษา เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและสมาชิกของชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม มีการจัดตั้งคณะทำงานดำเนินการร่วมกันระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง และสมาชิกของชุมชน เพื่อร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์ วางแผนดำเนินงาน แสวงหาทรัพยากรร่วมกัน รวมทั้งตรวจสอบทบทวน แก้ไข พัฒนาและปรับปรุงกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

4. การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อสุขภาพ

มีนักวิชาการและนักวิจัยได้กล่าวถึง การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อสุขภาพ ไว้ ดังนี้

สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (2562) กล่าวว่า การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อสุขภาพ หมายถึง การจัดการ ควบคุม ดูแลปรับปรุง สภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะ น่าอยู่ มีบรรยากาศที่ดีมีความปลอดภัยต่อสุขภาพกาย สุขภาพจิตของนักเรียน และบุคลากรในโรงเรียน

อัลดา กุลาสา (2563, น.31) กล่าวว่า การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อสุขภาพ คือ การจัดการควบคุมดูแล ปรับปรุงภาวะต่าง ๆ และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนให้อยู่ในสภาพที่ถูกสุขลักษณะเอื้อต่อการเรียนรู้ส่งเสริมสุขภาพกาย จิต และสังคม รวมถึงการป้องกันโรคและอันตรายที่อาจเกิดขึ้นทั้งต่อนักเรียนและบุคลากรใน โรงเรียน โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้สิ่งแวดล้อมทางกายภาพของโรงเรียนเป็นไปตามมาตรฐานสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและเพื่อกำหนดมาตรการควบคุมดูแลสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมสุขภาพกายและสุขภาพจิตของนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน

นัฐพล ปันสกุล (2564, น.11) กล่าวว่า การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อสุขภาพ หมายถึง การจัดการ ควบคุม ดูแล และปรับปรุงสิ่งแวดล้อมทางกายภาพให้ถูกสุขลักษณะตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม การจัดสิ่งแวดล้อมทางสังคมในโรงเรียนที่มีผลต่อสุขภาพจิตของเด็ก วัยเรียนและบุคลากร สิ่งแวดล้อมทางสังคมมีผลต่อสุขภาพจิตของทุกคนในโรงเรียน และสะท้อนออกมาเป็นความรู้สึกพึงพอใจ

สุภัทธา อินทรศักดิ์ (2561, น.48) กล่าวว่า การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อสุขภาพ หมายถึง การจัดการ ควบคุม ดูแล ปรับปรุงสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะ

น่าอยู่ มีบรรยากาศที่ดีมี ความปลอดภัยต่อ สุขภาพกาย สุขภาพจิตของนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน ผลที่ได้รับ คือ นักเรียนได้อยู่ในโรงเรียนที่มีสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม สะอาด และได้เรียนรู้ถึงการจัดสิ่งแวดล้อมที่ถูกต้อง นักเรียนได้รับการปลูกฝังสุขนิสัยและเสริมสร้างพฤติกรรมด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ที่ดีตั้งแต่วัยเรียน และทุกคนมีสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน ด้วยบรรยากาศแห่งมิตรภาพและให้เกียรติกัน

สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (2563, น 42) กล่าวว่า การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อสุขภาพ หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมทั้งด้านกายภาพและสังคม ในโรงเรียนเพื่อให้นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนเกิดการเรียนรู้ด้านสุขภาพ และการจัดการควบคุม ดูแล ปรับปรุงสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะ น่าอยู่ มีบรรยากาศที่ดี มีความปลอดภัยต่อสุขภาวะนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน

สรุปได้ว่า การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อสุขภาพ หมายถึง การที่สถานศึกษามีการจัดการ ควบคุม ดูแล และปรับปรุงสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาให้อยู่ในสภาพที่ถูกสุขลักษณะเอื้อต่อการเรียนรู้ มีสิ่งแวดล้อมทางกายภาพเป็นไปตามมาตรฐานสุขภาพและส่งเสริมให้มีบรรยากาศที่ดีมีความปลอดภัยต่อสุขภาพกาย สุขภาพจิตของนักเรียนและบุคลากรในสถานศึกษา

5. การบริการอนามัยโรงเรียน

มีนักวิชาการและนักวิจัยได้กล่าวถึง การบริการอนามัยโรงเรียน ไว้ดังนี้

สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (2562) กล่าวว่า การบริการอนามัยโรงเรียน คือ โรงเรียนจัดให้มีบริการสุขภาพขั้นพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับนักเรียน ทุกคน เพื่อเฝ้าระวังและค้นหาอาการผิดปกติหรือ ความบกพร่องด้านสุขภาพเบื้องต้น ทำให้ทราบภาวะสุขภาพ ที่เปลี่ยนแปลงไป และเป็นการป้องกันมิให้เกิดความรุนแรงของโรค หรือเกิดความพิการในภายหลัง

นัฐพล ปนสกุล (2564, น.11) กล่าวว่า การบริการอนามัยโรงเรียน คือ การตรวจสุขภาพเด็กวัยเรียน ประสานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหรือโรงพยาบาลที่รับผิดชอบโรงเรียน เพื่อวางแผนและนัดหมายวันเวลาในการเข้ามาให้บริการ การเฝ้าระวังภาวะสุขภาพ ได้แก่ การทดสอบสายตา การทดสอบการได้ยินตรวจสุขภาพช่องปาก และการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันโรค การจัดบริการห้องพยาบาลของโรงเรียน และบริการรักษาพยาบาลเบื้องต้นสำหรับเด็กวัยเรียน

สุภัทธา อินทรศักดิ์ (2561, น.48) กล่าวว่า การบริการอนามัยโรงเรียน คือ โรงเรียนจัดให้มีบริการสุขภาพขั้นพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับนักเรียนทุกคน เพื่อเฝ้าระวังและค้นหาอาการผิดปกติหรือความบกพร่องด้านสุขภาพเบื้องต้นทำให้ทราบภาวะสุขภาพที่เปลี่ยนแปลงไปและเป็นการป้องกันมิให้เกิดความรุนแรงของโรคหรือเกิดความพิการในภายหลังและผลที่ได้รับ คือนักเรียนทุกคนได้รับ

บริการสุขภาพที่เหมาะสมตามวัย ได้แก่ การตรวจสุขภาพและเฝ้าระวังภาวะสุขภาพสำหรับรายที่มีปัญหาสุขภาพต้องได้รับการช่วยเหลือ

อัจฉรา ปุราคม (2563, น.6) กล่าวถึง การบริการอนามัยโรงเรียน คือ เป็นการดำเนินงานเพื่อการส่งเสริม ป้องกันการเกิดโรคในเด็กวัยเรียน ซึ่งการเจ็บป่วยเป็นปัจจัยสำคัญที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนของเด็ก ดังนั้นในการดำเนินงานในส่วนนี้เป็นการดำเนินงานในลักษณะเป็นทีม มีผู้ใช้ได้ผู้หนึ่งดำเนินการโดยค้นหาปัญหา วางแผน ดำเนินงานตามแผนและประเมินผล กิจกรรมด้านการบริการสุขภาพแก่นักเรียนจะครอบคลุมการบริการด้านต่าง ๆ อาทิเช่น การตรวจสุขภาพ ตรวจวัดสายตา ตรวจการได้ยิน เฝ้าระวังภาวะการเจริญเติบโตด้วยการชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค การให้คำปรึกษา และโภชนาการในโรงเรียน เป็นต้น

อัลดา กุลาสา (2563, น.31) ได้ให้ความหมายของการบริการอนามัยโรงเรียน ไว้ว่า การที่โรงเรียนจัดให้มีบริการสุขภาพขั้นพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับนักเรียนทุกคน ได้แก่ การเฝ้าระวังภาวะสุขภาพการตรวจสุขภาพและการรักษาพยาบาลเบื้องต้นในโรงเรียนวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนได้รับการตรวจสุขภาพ การเฝ้าระวังภาวะสุขภาพ การป้องกันโรคและการรักษาพยาบาลเบื้องต้นจากครู และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข

สรุปได้ว่า การบริการอนามัยโรงเรียน หมายถึง การที่สถานศึกษาจัดให้มีห้องพยาบาล เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เครื่องมือและเวชภัณฑ์และมีการกำหนดตารางเวลาในการให้บริการด้านสุขภาพพื้นฐานและเฝ้าระวังและค้นหาอาการผิดปกติหรือความบกพร่องด้านสุขภาพเบื้องต้นสำหรับนักเรียนทุกคน

6. การสุขศึกษาในโรงเรียน

มีนักวิชาการและนักวิจัยได้กล่าวถึงการสุขศึกษาในโรงเรียน ไว้ดังนี้

สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (2562) กล่าวว่า การสุขศึกษาในโรงเรียน หมายถึง การที่โรงเรียนจัดกิจกรรมสุขศึกษาทั้งในหลักสูตรและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อมุ่งให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีการฝึกปฏิบัติที่นำไปสู่การมีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม

อัลดา กุลาสา (2563, น.32) ได้ให้ความหมายของ ไว้ว่า การสุขศึกษาในโรงเรียน หมายถึง การที่โรงเรียนจัดกิจกรรมสุขศึกษาทั้งในหลักสูตรการศึกษาและผ่านทางกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน เพื่อมุ่งให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และมีการฝึกปฏิบัติที่นำไปสู่การมีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสมต่อการมีสุขภาพดี โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้เด็กวัยเรียนและเยาวชนมีทักษะสุขภาพ (Health Skills) และทักษะชีวิต (Life Skills) และเพื่อให้เด็กวัยเรียนและเยาวชนมีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสมติดตัวไปสู่วัยผู้ใหญ่

นัฐพล ปนสกุล (2564, น.11) กล่าวว่า การสุขศึกษาในโรงเรียน คือ การให้ความรู้ และส่งเสริมเจตคติตามสุขบัญญัติแห่งชาติ และการฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดทักษะที่จำเป็นที่สอดคล้องกับ สุขบัญญัติแห่งชาติ 10 ประการ กำหนดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้ประชาชนปฏิบัติ เพื่อการมีสุขภาพดี ทั้งสุขภาพกาย สุขภาพจิต และสุขภาพทางสังคม

สุภัททา อินทรศักดิ์ (2561, น.48) ได้ให้ความหมายของการสุขศึกษาในโรงเรียน หมายถึง การที่โรงเรียนจัดกิจกรรมสุขศึกษาทั้งในหลักสูตร และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อมุ่งให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีการฝึกปฏิบัติที่นำไปสู่การมีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสมและผลที่ได้รับ คือ นักเรียนมีทักษะในการดูแลสุขภาพเบื้องต้น

สรุปได้ว่า การสุขศึกษาในโรงเรียน หมายถึง การที่สถานศึกษาจัดให้การเรียนรู้เกี่ยวกับสุขภาพทั้งในหลักสูตรและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จัดกิจกรรมการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ส่งเสริมเจตคติตามสุขบัญญัติแห่งชาติเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และฝึกปฏิบัติเกิดเป็นทักษะที่จำเป็น อีกทั้งสนับสนุนให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนรู้และสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้จริง

7. การโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย

มีนักวิชาการและนักวิจัยได้กล่าวถึงการโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย ไว้ดังนี้

สุภัททา อินทรศักดิ์ (2561, น.49) กล่าวว่า การโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย หมายถึง การส่งเสริมให้นักเรียนมีการเจริญเติบโต สมวัยโดยจัดให้มีอาหารที่มีคุณค่าต่อสุขภาพ สะอาด ปลอดภัยให้กับนักเรียนและบุคลากรใน โรงเรียน และผลที่ได้รับ คือ นักเรียนมีการเจริญเติบโต เป็นไปตามเกณฑ์ และไม่มีภาวะขาดสารอาหาร นักเรียนมีความรู้และทักษะในการเลือกรับประทานอาหารที่มีคุณค่าทาง โภชนาการและปลอดภัย และมีโรงอาหารและการบริการที่ได้มาตรฐาน สุขาภิบาลอาหารในโรงเรียน และเป็นแบบอย่างแก่นักเรียนและผู้ปกครอง

สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (2562) กล่าวว่า การโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย หมายถึง การส่งเสริมให้นักเรียนมีภาวะการเจริญเติบโตสมวัยโดย จัดอาหารที่มีคุณค่าต่อสุขภาพ สะอาด และปลอดภัยให้กับนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน

นัฐพล ปนสกุล (2564, น.11) ได้ให้ความหมายของการโภชนาการและอาหารที่ ปลอดภัย คือ การให้ความรู้เรื่องโภชนาการ สามารถบูรณาการกับหลักสูตรในชั้นเรียนได้ทั้งในกลุ่ มสาระสุขศึกษา วิทยาศาสตร์ หรือกลุ่มสาระอื่นที่เหมาะสม การจัดให้มีอาหารกลางวัน การเสริม อาหารให้เด็กวัยเรียนเพิ่มเติม มีการประเมินภาวะโภชนาการเด็กวัยเรียน มีการแก้ปัญหาด้าน โภชนาการของเด็กวัยเรียน รวมถึงการสุขาภิบาลอาหารในโรงเรียน

อัลดา กุลาสา (2563, น.32) ได้ให้ความหมายของการโภชนาการและอาหารที่ ปลอดภัย หมายถึง การส่งเสริมให้นักเรียนมีภาวะการเจริญเติบโตสมวัย โดยจัดให้มีอาหารที่มีคุณค่า

ต่อสุขภาพ สะอาด ปลอดภัยให้กับนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน โดยมีวัตถุประสงค์ ได้แก่ เพื่อให้มีการเฝ้าระวัง ป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านโภชนาการ เช่น โรคขาดโปรตีน และพลังงาน โรคอ้วน โรคขาดสารไอโอดีน โรคโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็ก เพื่อให้ นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนมีอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ และมีความปลอดภัยในการบริโภค และเพื่อให้มีสถานที่รับประทานอาหารเช้า และจำหน่ายอาหารที่ถูกสุขลักษณะ

สรุปได้ว่า การโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย หมายถึง การที่สถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียนมีการเจริญเติบโตสมวัยโดยจัดให้มีสถานที่รับประทานอาหารเช้า และจำหน่ายอาหารที่ถูกสุขลักษณะ มีการนำความรู้ด้านโภชนาการมาบูรณาการกับหลักสูตรในชั้นเรียน ในกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษาหรือกลุ่มสาระอื่นที่เหมาะสม รวมทั้งมีการประเมินภาวะโภชนาการและการแก้ปัญหาด้านโภชนาการของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

8. การออกกำลังกาย กีฬาและนันทนาการ

มีนักวิชาการและนักวิจัยได้กล่าวถึงการออกกำลังกาย กีฬาและนันทนาการ ไว้ดังนี้
สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (2562) กล่าวว่า การออกกำลังกาย กีฬาและนันทนาการ คือ การส่งเสริมให้นักเรียนและบุคลากร ในโรงเรียน มีการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ โดยจัดสถานที่ อุปกรณ์ และจัดกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งการเปิดโอกาสให้ประชาชน มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นตามความเหมาะสม

นัฐพล ปนสกุล (2564, น.11) ได้ให้ความหมายของการออกกำลังกาย กีฬาและนันทนาการ คือ การจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการสำหรับเด็กวัยเรียนและบุคลากรในโรงเรียน การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน โดยใช้กิจกรรมการออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการเป็นตัวนำ พัฒนาสมรรถภาพร่างกาย ความสมบูรณ์แข็งแรงของร่างกาย

สุภัททา อินทรศักดิ์ (2561, น.32) กล่าวว่า การออกกำลังกาย กีฬาและนันทนาการ หมายถึง การส่งเสริมให้นักเรียนและบุคลากร ในโรงเรียนมีการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ โดยการจัดสถานที่ อุปกรณ์และกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นตามความเหมาะสม และผลที่ได้รับ คือนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนมีการออกกำลังกาย และมีชมรมกีฬาตามความสนใจของนักเรียน บุคลากรในโรงเรียนและชุมชน

สรุปได้ว่า การออกกำลังกาย กีฬาและนันทนาการ หมายถึง การที่สถานศึกษาจัดให้มีสถานที่ อุปกรณ์ กิจกรรมการออกกำลังกาย มีชมรมกีฬาตามความสนใจ และกิจกรรมนันทนาการที่สร้างสรรค์และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน

9. การให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคม

มีนักวิชาการและนักวิจัยได้กล่าวถึง การให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคม ไว้ดังนี้
 นัฐพล ปนสกุล (2564, น.11) ได้ให้ความหมายของการให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคม คือ กระบวนการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือเด็กวัยเรียน ครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้นเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานสำรวจข้อมูลเด็กวัยเรียน เพื่อให้อุจกเด็กวัยเรียนเป็นรายบุคคลในด้านต่าง ๆ

สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (2562) กล่าวว่า การให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคม หมายถึง การส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาทางกาย จิตใจ และพฤติกรรมของนักเรียน โดยความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครูผู้ปกครอง บุคลากรสาธารณสุขและชุมชน

อัสดา กุลาสา (2563, น.33) ได้ให้ความหมายของการให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคม คือ ระบบบริการให้คำปรึกษา แนะนำ และช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาสุขภาพกาย สุขภาพจิต และภาวะเสี่ยง รวมทั้งพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนที่มีปัญหาได้รับการช่วยเหลือจากระบบบริการของ โรงเรียน โดยความร่วมมือของครู เจ้าหน้าที่สาธารณสุขและผู้เกี่ยวข้องในชุมชน

สุภัททา อินทรศักดิ์ (2561, น.49) กล่าวว่า การให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคม หมายถึง การส่งสนับสนุน ช่วยเหลือในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาทางกาย จิตใจ และพฤติกรรมของนักเรียน โดยความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู ผู้ปกครอง บุคลากรสาธารณสุขและชุมชน และผลที่ได้รับ คือ นักเรียนมีการปรับตัวที่ดีมีพฤติกรรมเหมาะสม อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและนักเรียนกลุ่ม เสี่ยงและมีปัญหาได้รับการช่วยเหลือ

สรุปได้ว่า การให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคม หมายถึง การที่สถานศึกษาจัดให้มีกระบวนการดำเนินงานให้คำปรึกษา แนะนำตามระบบดูแลช่วยเหลือเด็กวัยเรียน วิเคราะห์เพื่อทำความเข้าใจเด็กวัยเรียนเป็นรายบุคคลในด้านต่าง ๆ ให้ความช่วยเหลือ ป้องกันและแก้ไขปัญหาทางกาย จิตใจ และพฤติกรรมของนักเรียน โดยความร่วมมือและสนับสนุนของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

10. การส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน

มีนักวิชาการและนักวิจัยได้กล่าวถึง การส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน ไว้ดังนี้

สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (2562) กล่าวว่า การส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน หมายถึง การส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทุกคนในโรงเรียนสนใจดูแลตนเองให้มีสุขภาพแข็งแรง มีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสมและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนผู้ปกครองและชุมชน

อัลตา กุลาสา (2563, น.33) ได้ให้ความหมายของการส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน ไว้ว่า การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อกระตุ้น ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนมีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม ส่งผลดีต่อสุขภาพของตนเองและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนในโรงเรียน เพื่อให้บุคลากรทุกคนในโรงเรียนมีการประเมินสุขภาพปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อสุขภาพ และมีส่วนร่วมในการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนและชุมชนแนวทางนี้มุ่งที่จะส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนในโรงเรียนมีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม ปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องสุขภาพ และมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเรื่องสุขภาพในโรงเรียน

นัฐพล ปนสกุล (2564, น.11) กล่าวว่า การส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน หมายถึง ส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนในโรงเรียน มีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม ปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องสุขภาพ และมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสุขภาพในโรงเรียนในเรื่องแบบอย่างที่ดี ดานสุขภาพ

สรุปได้ว่า การที่สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษา รู้และเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพของตนเอง จัดกิจกรรมส่งเสริมการดูแลสุขภาพในรูปแบบต่าง ๆ มีการประเมินสุขภาพและตรวจสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ และส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางด้านสุขภาพทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน

3.3 ประโยชน์ของการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน

มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงประโยชน์ของการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน ดังนี้ สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (2562) กล่าวว่า ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ

1. โรงเรียนได้รับรู้แนวทางการส่งเสริมสุขภาพนักเรียน บุคลากรในโรงเรียนและขยายผลสู่ชุมชน
2. นักเรียนได้เรียนรู้วิถีชีวิตในการสร้างพฤติกรรม ซึ่งจะปลูกฝังให้เกิดการปฏิบัติตนที่จะนำไปสู่การมีสุขภาพดีตั้งแต่เด็กควบคู่ไปกับการศึกษา เพื่อให้เด็ก “ดีเก่ง มีสุข”
3. ครูผู้ปกครอง และสมาชิกของชุมชนจะได้รับความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอนามัยเพื่อนำไปปฏิบัติให้เกิดทักษะการดูแลสุขภาพที่เหมาะสม
4. ตัวชี้วัดของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพมีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดการประเมินคุณภาพการศึกษาก่อให้เกิดผลดีต่อโรงเรียนในการรับการประเมินจากภายนอก
5. โรงเรียนมีโอกาสดำเนินการได้รับความร่วมมือและการช่วยเหลือจากชุมชนและองค์กรต่าง ๆ เพิ่มขึ้น

สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (2565) กล่าวว่า ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพในระดับสากล มีดังนี้

1. ด้านบุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน

1.1 ได้เรียนรู้และพัฒนาด้านการส่งเสริมสุขภาพ ความรอบรู้ด้านสุขภาพ และอนามัยสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ

1.2 เกิดทักษะและความสามารถในการจัดการสุขภาพด้วยตนเองได้อย่างเหมาะสม

1.3 โรงเรียนมีโอกาสได้รับความร่วมมือ การช่วยเหลือ และการสนับสนุนจากชุมชนและองค์กรต่าง ๆ เพิ่มขึ้น

1.4 เกิดต้นแบบदानสุขภาพ (Health Model) และแกนนำด้านส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนและชุมชน สู้สังคมรอบรู้ด้านสุขภาพ (Health Literate Society)

2. ด้านนักเรียน

2.1 ได้เรียนรู้วิถีชีวิตในการสร้างพฤติกรรมและความรอบรู้ด้านสุขภาพควบคู่ไปกับการศึกษา ซึ่งจะปลูกฝังให้เกิดการปฏิบัติตนที่จะนำไปสู่การมีสุขภาพดี และพร้อมจะเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพตามช่วงวัย

2.2 ได้รับบริการด้านสุขภาพอย่างครอบคลุม ภายใต้การบริการงานอนามัยโรงเรียน รวมถึงการส่งต่อ แกไขปัญหาสุขภาพอย่างเหมาะสม

2.3 เกิดต้นแบบदानสุขภาพ (Health Model) หรือแกนนำนักเรียน ด้านการส่งเสริมสุขภาพ

2.4 มีผลลัพธ์ด้านสุขภาพตามเกณฑ์ที่เหมาะสมตามช่วงวัย เช่น สูงดีสมส่วน ไม่อ้วน ไม่ผอม ไม่เฉื่อยปราศจากฟันผุ มีสมรรถภาพทางกายผ่านเกณฑ์มีสุขภาพจิตดี มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา เป็นต้น

นัฐพล ปนสกุล (2564, น.12) กล่าวว่า ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ มีดังนี้

1. ด้านนักเรียน เรียนรู้วิถีชีวิต เกิดทักษะ และมีเจตคติที่ดีในการสร้างพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้อง สามารถดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสม ได้รับการตรวจและเฝ้าระวังปัญหาสุขภาพ ได้รับการช่วยเหลือในรายที่มีปัญหาสุขภาพ เด็กวัยเรียนได้เรียนรู้ถึงการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ถูกต้อง ปลูกฝังสุขนิสัยและเสริมสร้างพฤติกรรมด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมตั้งแต่วัยเรียน จนเป็นผู้นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงปรับปรุงสุขภาพอนามัยครอบครัวและชุมชนได้เกิดความตระหนักและสนใจในการพัฒนาสุขภาพควบคู่ไปกับการเรียน ทำให้มีผลสัมฤทธิ์ในทางการเรียนเป็นที่น่าพอใจ

2. ด้านโรงเรียน บุคลากรในโรงเรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย ตลอดจนสามารถดูแลสุขภาพตนเองให้เป็นแบบอย่างที่ดีด้านสุขภาพแก่เด็กวัยเรียน และร่วมแก้ปัญหาสุขภาพได้อย่างเหมาะสมสภาพแวดล้อมของโรงเรียนสะอาด สวยงาม เอื้อต่อการมีสุขภาพอนามัยที่ดี และไม่

เป็นแหล่งแพร่เชื้อโรค การเฝ้าระวังและป้องกันโรคในโรงเรียนทำให้เกิดการวางแผนดูแลช่วยเหลือเด็ก วัยเรียนอย่างเป็นระบบ โรงเรียนมีโอกาสดำเนินการได้รับความร่วมมือและการช่วยเหลือจากชุมชนมากขึ้น

3. ด้านผู้ปกครอง ได้รับความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย เพื่อนำไปปฏิบัติให้เกิดทักษะ การดูแลสุขภาพอย่างเหมาะสม ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพ และร่วมกันแก้ไขปัญหาสุขภาพเด็กวัยเรียนได้อย่างเหมาะสม

4. ด้านชุมชนและประเทศชาติ ชุมชนมีความตื่นตัวและให้ความสนใจในเรื่อง พฤติกรรมสุขภาพอนามัยและการส่งเสริมสุขภาพ สมาชิกในชุมชนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และร่วมมือกันในการดำเนินงาน เพื่อประโยชน์ด้านสุขภาพและการป้องกันโรคของทุกคนในชุมชนและประเทศชาติเกิดการพัฒนาก้าวไกลมากขึ้น โดยมีพื้นฐานที่แข็งแกร่ง เมื่อประชากรมีการศึกษาและมีสุขภาพดี

สรุปได้ว่า การเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพมีประโยชน์ต่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการ ได้แก่ โรงเรียน คุณครู ผู้ปกครอง ชุมชน กล่าวคือ ด้านนักเรียน เกิดการเรียนรู้ เกิดทักษะ และมีเจตคติที่ดีในการสร้างพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้อง ด้านโรงเรียน ได้มีแนวทางการส่งเสริมสุขภาพนักเรียน บุคลากรในโรงเรียนและขยายผลสู่ชุมชน ด้านบุคลากรได้เรียนรู้และพัฒนา ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ด้านผู้ปกครอง ได้รับความรู้ ด้านสุขภาพ นำความรู้ที่ได้รับใช้ในการดูแลสุขภาพ และร่วมกันแก้ไขปัญหาสุขภาพเด็กวัยเรียนได้อย่างเหมาะสม และด้านชุมชนได้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และร่วมมือกันในการดำเนินงาน เพื่อประโยชน์ด้านสุขภาพและการป้องกันโรคของทุกคนในชุมชน

4. การจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

4.1 ข้อมูลทั่วไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 เป็นหน่วยงานทางการศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ รับผิดชอบ กำกับ ดูแล ส่งเสริมและ สนับสนุน การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำนวน 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองพัทลุง อำเภอกวนขนุน อำเภอศรีบรรพต อำเภอป่าพะยอม และ อำเภอศรีนครินทร์ มีสถานศึกษาในสังกัดจำนวน 117 โรง และมีสถานศึกษาเอกชนที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำนวน 15 โรงเรียน มีโครงสร้างการบริหารงาน แบ่งเป็น 9 กลุ่ม 1 หน่วย ดังนี้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1. 2565)

1. กลุ่มอำนวยการ

2. กลุ่มนโยบายและแผน
3. กลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกล เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
4. กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์
5. กลุ่มบริหารงานบุคคล
6. กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
7. กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา
8. กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
9. หน่วยตรวจสอบภายใน
10. กลุ่มกฎหมายและคดี

อำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการแบ่งส่วนราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2560 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 และมาตรา 34 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2550 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศไว้ถึงภารกิจข้อที่ 5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการและมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น
2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้งกำกับตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว
3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
4. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา
5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

7. จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษารูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา

9. ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

10. ประสาน ส่งเสริม การดำเนินงานของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงานด้านการศึกษา

11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไป กับองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

12. ปฏิบัติงานร่วมกับสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

4.2 ทิศทางการจัดการศึกษา

วิสัยทัศน์ (Vision)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 เป็นองค์กรแนวหน้า ผู้เรียนมีคุณภาพอย่างยั่งยืน

องค์กรแนวหน้า หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 สามารถบริหารจัดการศึกษาตามภารกิจได้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย ดังนี้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 บริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล มีผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ระดับสูงมาก

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 มีระบบบริหารจัดการเป็นไปตามมาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีผลการประเมินตนเองในระดับดีเยี่ยม

3. สถานศึกษาทุกแห่งมีการบริหารจัดการเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา และมีผลการประเมินตนเองในระดับดีเลิศทุกมาตรฐาน

พัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศ

หมายถึง นักเรียนมีคุณลักษณะที่สำคัญ ดังนี้

1. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการเพิ่มขึ้น ได้แก่

1.1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรเพิ่มสูงขึ้น

1.2 มีความสามารถทางการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ

1.3 มีความรู้ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพ

1.4 มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม

2. นักเรียนถึงพร้อมด้วยทักษะการเรียนรู้ที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ นักเรียนมีทักษะการเรียนรู้ที่สำคัญสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21 ดังนี้

2.1 3Rs ประกอบด้วย

- อ่านออก (Reading)
- เขียนได้ (Writing)
- คิดเลขเป็น (Arithmetic)

2.2 8Cs ประกอบด้วย

- ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving)
- ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม (Creativity and Innovation)
- ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์ (Cross-cultural Understanding)
- ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration Teamwork and Leadership)
- ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ (communications. Information and Media Literacy)
- ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICL Literacy)
- ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills)
- ความมีเมตตา กรุณา วินัย คุณธรรม จริยธรรม (Compassion)

3. นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ และพฤติกรรมที่ดีงาม ได้แก่

- 3.1 ความมีวินัยในตนเอง
- 3.2 ความซื่อสัตย์
- 3.3 จิตสาธารณะ
- 3.4 มีความรักในสถาบันหลักของชาติ

พันธกิจ (Mission)

1. จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
2. พัฒนาศักยภาพและคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตรและคุณลักษณะในศตวรรษที่ 20 สู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน

3. พัฒนาศักยภาพและคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตร
4. พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพ
5. สร้างโอกาส ความเสมอภาคลดความเหลื่อมล้ำให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม
6. จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs)
7. พัฒนาระบบบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพเพื่อมุ่งสู่องค์กรแนวหน้า

วัฒนธรรมองค์กร (Organizational Culture)

“ยึดมั่นหลักธรรมาภิบาล บริการด้วยกัลยาณมิตร มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ ร่วมคิดร่วมทำ”

ยึดมั่นหลักธรรมาภิบาล : การทำงานโดยยึดหลักสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรมหลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า

บริการด้วยกัลยาณมิตร: การบริการด้วยกิริยาและวาจาที่สุภาพ สมองความต้องการของผู้รับบริการอย่างจริงใจและเสมอภาค เมื่อเห็นว่าเรื่องใดไม่สามารถปฏิบัติได้ หรือว่าไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของตนต้องชี้แจงเหตุผลหรือแนะนำให้ติดต่อ ยังหน่วยงานหรือบุคคลที่ตนทราบว่ามีความเกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นต่อไป

มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ : การปฏิบัติงานที่ให้ความสำคัญของผลการดำเนินงานและการวัดผลสำเร็จในการดำเนินงาน ทั้งในแง่ของปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และผลลัพธ์ ซึ่งต้องกำหนดตัวชี้วัดการวัดผลการดำเนินงาน รวมทั้งกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายไว้ล่วงหน้า

ร่วมคิดร่วมทำ : การทำงานร่วมกันเป็นทีม ติดต่อสื่อสาร และรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันตลอดจนรับฟังความคิดเห็นของส่วนรวม

เป้าประสงค์ (Goals)

1. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ยึดมั่นในสถาบันหลักของชาติ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สามารถดูแลและป้องกันภัยคุกคามทุกรูปแบบ
2. ผู้เรียนมีสมรรถนะตามหลักสูตรและคุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 พร้อมก้าวสู่สากลและการแข่งขันของประเทศ
3. ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา มีความเป็นเลิศทางวิชาการ มีคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 และมีทักษะชีวิต

4. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีความรู้ และจรรยาบรรณ ตามมาตรฐานวิชาชีพ

5. ประชากรวัยการศึกษาภาคบังคับได้รับบริการการศึกษาอย่างทั่วถึงทุกคนทุกกลุ่มเป้าหมายและประชากรกลุ่มอายุ 3-6 ปี ได้รับการเตรียมความพร้อมก่อนการศึกษาภาคบังคับทุกคน

6. สถานศึกษามีระบบการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

7. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และสถานศึกษา มีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและมีคุณภาพตามมาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และมาตรฐานของสถานศึกษาผ่าน การรับรองมาตรฐานการศึกษา

ประเด็นกลยุทธ์ (Strategic Issue)

ประเด็นกลยุทธ์ 1 การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง

ประเด็นกลยุทธ์ 2 การส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน

ประเด็นกลยุทธ์ 3 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา

ประเด็นกลยุทธ์ 4 การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียม การเข้าถึงบริการทางการศึกษา

ประเด็นกลยุทธ์ 5 การจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ประเด็นกลยุทธ์ 6 การพัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต1, 2566)

4.3 โครงการที่เกี่ยวกับงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา

4.3.1 โครงการพัฒนาสภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์ภายในโรงเรียน

1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

(1) เพื่อพัฒนาอาคารเรียนทั้งภายนอกและภายในให้เป็นระเบียบ สะอาดเหมาะสมกับการใช้จัดการเรียนการสอน

(2) เพื่อพัฒนาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาให้มีความสวยงาม ปลอดภัย

(3) เพื่อให้นักเรียนรู้คุณค่าของการรักษาความสะอาดและร่วมกันอนุรักษ์

สิ่งแวดล้อม

2) เป้าหมาย

(1) เชิงปริมาณ

นักเรียน ชั้น อนุบาล 2 - ป.6 จำนวน 88 คน

3) เชิงคุณภาพ

ภูมิทัศน์บริเวณโรงเรียนวัดลำไยมีความสวยงาม ใช้ประโยชน์ได้เต็มที่และ
เอื้อต่อการเรียนการสอน

4.3.2 โครงการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน

1) วัตถุประสงค์

(1) เพื่อให้นักเรียนรู้คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและตระหนักถึงผลกระทบที่เกิด
จากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม

(2) เพื่อให้นักเรียนเข้าร่วมและมีส่วนร่วมในกิจกรรมอนุรักษ์และพัฒนา
สิ่งแวดล้อม

(3) เพื่อให้นักเรียนได้สำรวจพันธุ์ไม้และจัดทำป้ายรายละเอียดของพันธุ์ไม้
แต่ละชนิด

2) เป้าหมาย

(1) เชิงปริมาณ นักเรียน ชั้น อนุบาล 2 - ป.6 จำนวน 88 คน

(2) เชิงคุณภาพ นักเรียนตระหนักถึงปัญหา รู้คุณค่า อนุรักษ์และพัฒนา
สิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน

4.3.3 การประเมินโครงการปรับปรุงสภาพแวดล้อมภายในที่เอื้อต่อการเรียนรู้
โรงเรียนบ้านธรรมเถียร (สุขประชารัฐ)

1) วัตถุประสงค์

(1) เพื่อประเมินบริบทของโครงการเกี่ยวกับความจำเป็น ความเหมาะสม
และความเป็นไปได้ของวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการจัดทำโครงการ

(2) เพื่อประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการเกี่ยวกับความเพียงพอของ
บุคลากร งบประมาณ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ และความพร้อมของการบริหารจัดการโครงการ

(3) เพื่อประเมินกระบวนการดำเนินงานของโครงการเกี่ยวกับการวางแผน
การดำเนินการ การติดตามประเมินผล และการนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนา

(4) เพื่อประเมินผลผลิตของโครงการเกี่ยวกับผลสำเร็จที่เกิดจากการ
ดำเนินงานโครงการ

2) เป้าหมาย ประกอบด้วย ครู จำนวน 7 คน เครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 24 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 จำนวน 19 คน ของโรงเรียนบ้านธรรมเถียร (สุขประชารัฐ) รวมจำนวนทั้งสิ้น 57 คน

4.3.4 ผลการประเมินสรุปได้ ดังนี้

1) ผลการประเมินด้านบริบทของโครงการ พบว่า โดยภาพรวมผ่านเกณฑ์การประเมิน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.39$, S.D.= 0.23)

2) ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ พบว่า โดยภาพรวมผ่านเกณฑ์การประเมิน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.34$, S.D.= 0.21)

3) ผลการประเมินด้านกระบวนการของโครงการ พบว่า โดยภาพรวมผ่านเกณฑ์การประเมิน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.28$, S.D.= 0.16)

4) ผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการ พบว่า

(1) ผลสำเร็จที่เกิดจากการดำเนินงานโครงการ โดยภาพรวมผ่านเกณฑ์การประเมิน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.23$, S.D.= 0.18)

(2) ความพึงพอใจของครูต่อการดำเนินงานโครงการ โดยภาพรวมผ่านเกณฑ์การประเมิน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.41$, S.D.= 0.07)

(3) ความพึงพอใจของผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการดำเนินงานโครงการ โดยภาพรวมผ่านเกณฑ์การประเมิน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.32$, S.D = 0.31)

(4) ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการดำเนินงานโครงการ โดยภาพรวมผ่านเกณฑ์การประเมิน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.27$, S.D.= 0.49) (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1. 2565)

กล่าวได้ว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต1 ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของสภาพแวดล้อมของผู้เรียนในสถานศึกษาผ่านเป้าประสงค์ในข้อที่ 6 ที่ว่า “สถานศึกษามีระบบการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม” และประเด็นกลยุทธ์ 5 “การจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” อีกทั้งยังมีโครงการที่เกี่ยวกับงานอนามัยสิ่งแวดล้อมร่วมด้วย จึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งต่อการพัฒนา ส่งเสริมเพื่อนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จอย่างแท้จริง

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

อัลดา กุลาสา (2563) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานสู่การเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 วัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1.) ศึกษาสภาพปัจจุบันของการดำเนินงานสู่การเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 2.) พัฒนาแนวทางการดำเนินงานสู่การเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ มีระดับการปฏิบัติงานในแต่ละมาตรฐานโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐานพบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 3 มาตรฐาน เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้มาตรฐานที่ 1 การดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ มาตรฐานที่ 2 การดำเนินงานสุขภาพของนักเรียนแกนนำ และมาตรฐานที่ 3 ผลสำเร็จของงานตามนโยบาย 2) การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานสู่การเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ 19 ตัวชี้วัด 68 แนวทาง สรุปได้ดังนี้การดำเนินงานสู่การเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร ควรมีการวางแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน เกี่ยวกับนโยบายและการจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนที่ส่งผลต่อสุขภาพกาย สุขภาพใจ และการเรียนรู้ของนักเรียน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานที่ผู้บริหาร ครูนักเรียน ชุมชน ร่วมร่วมในการจัดทำโครงการ กิจกรรมทแก้ปัญหา และการบริการอนามัยพื้นฐานเกี่ยวกับสุขภาพของนักเรียน รวมถึงมีการจัดระบบนิเทศติดตาม และประเมินผลการทำงานอย่างเป็นระบบ เพื่อนำผลมาปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

สุรัชญา โยคะสัย และคณะ (2563) ทำการวิจัย เรื่อง เปรียบเทียบผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองตามการรับรู้ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโรงเรียนระดับประถมศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด วัตถุประสงค์การวิจัย 1) ศึกษาผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองตามการรับรู้ของครู นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนระดับประถมศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด 2) เปรียบเทียบผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองตามการรับรู้ของครูนักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนมีการรับรู้ผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองโดยรวมและรายองค์ประกอบทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก 2) ครูและนักเรียนมีการรับรู้ผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองโดยรวมและองค์ประกอบที่ 1-3 และ 5 แตกต่างกันอย่างสุขภาพระดับทองโดยรวมและองค์ประกอบที่ 1-3

และ 5-7 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนมีการรับรู้ผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองโดยรวมและองค์ประกอบที่ 1-3 และ 5-7 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นฤมล อินทพงษ์ (2563) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพแบบทีมงาน เพื่อรองรับการประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรแบบยั่งยืน โรงเรียนเมืองพญา 5 (บ้านเนินพญาเหนือ) สังกัดเมืองพญา จังหวัดชลบุรี วัตถุประสงค์การวิจัย 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพแบบทีมงาน 3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพแบบทีมงาน และ 4) เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพแบบทีมงาน เพื่อรองรับการประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรแบบยั่งยืน โรงเรียนเมืองพญา 5 (บ้านเนินพญาเหนือ) สังกัดเมืองพญา จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า (1) ข้อมูลพื้นฐานและความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ของโรงเรียนเมืองพญา 5 (บ้านเนินพญาเหนือ) พบประเด็นในการบริหารจัดการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ 5 ด้าน คือ 1) ด้านนโยบาย 2) ด้านการบริหารจัดการ 3) ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน 4) ด้านการเรียนรู้ของนักเรียน 5) และด้านการประสานงาน (2) การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพแบบทีมงาน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) การสร้างวัฒนธรรมสุขภาพในโรงเรียน (School Culture) 2) การเรียนรู้โดยใช้การส่งเสริมสุขภาพเป็นฐาน (Health based Learning) 3) การดำเนินงานอย่างจริงจัง (Intensive Operation) 4) การประสานงานเครือข่ายและการร่วมมือร่วมพลัง (Network & Collaboration) 5) การพัฒนาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน (Environmental Development) โดยใช้หลักการบริหารจัดการแบบทีมงาน 4 หลัก คือ 1) หลักการสร้างทีมงาน (Team Working) 2) หลักการสร้างแรงจูงใจ (Motivation) 3) หลักการสร้างระบบการทำงาน (System Planning) และ 4) หลักการประเมินผล (Evaluation) ซึ่งมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปบริหารจัดการ อยู่ในระดับมากที่สุด (3) การทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพแบบทีมงาน โรงเรียนเมืองพญา 5 (บ้านเนินพญาเหนือ) สังกัดเมืองพญา จังหวัดชลบุรี พบว่า ผลการประเมินการบริหารจัดการตามองค์ประกอบของรูปแบบ มีการบริหารจัดการได้อย่างเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด และผลการประเมินการบริหารจัดการตามหลักการบริหารจัดการแบบทีมงาน มีการบริหารจัดการได้อย่างเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด (4) การประเมินผลรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพแบบทีมงาน เพื่อรองรับการประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรแบบยั่งยืน โรงเรียนเมืองพญา 5 (บ้านเนินพญาเหนือ) สังกัดเมืองพญา จังหวัดชลบุรี พบว่า โดยรวมมีความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบฯ อยู่ในระดับมากที่สุด

นริศรา นพคุณและสุรพงษ์ชูเดช (2564) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อมตามเกณฑ์ GREEN & CLEAN Hospital ของบุคลากรโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จังหวัดเพชรบุรี วัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อมตามเกณฑ์ GREEN & CLEAN Hospital ของบุคลากรโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขจังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิจัยพบว่า การสนับสนุนทางสังคมในการดำเนินงาน การบริหารจัดการในการดำเนินงานและแรงจูงใจในการดำเนินงาน มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อมในระดับปานกลาง(ค่า r อยู่ระหว่าง .41-.60) ส่วนปัจจัยด้านความรู้ในการดำเนินงานและความตระหนักในการดำเนินงาน มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อมในระดับต่ำ (ค่า r ต่ำกว่า .20) ตัวแปรอิสระที่สามารถทำนายการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อมได้มี 4 ตัวได้แก่ การบริหารจัดการในการดำเนินงาน แรงจูงใจในการดำเนินงาน การสนับสนุนทางสังคมในการดำเนินงานและความรู้ในการดำเนินงาน ร่วมกันสามารถทำนายการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อมได้ร้อยละ 45.9 งานวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อมของบุคลากรขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย

นัฐพล ปนสกุล (2564) ได้ทำการวิจัย เรื่อง แนวทางการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน : รากฐานแห่งการพัฒนาคน พบว่าการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนมีความสำคัญ เพราะเด็กวัยเรียนใช้เวลาอยู่ในโรงเรียนมากถึง 6 - 8 ชั่วโมง ต่อวัน ในยุคที่ก้าวเข้าสู่สังคมดิจิทัลส่งผลให้รูปแบบการดำเนินชีวิตของเด็กวัยเรียนเปลี่ยนแปลงไป ประกอบกับ สิ่งแวดล้อมที่เอื้อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพมากขึ้น การส่งเสริมสุขภาพเด็กวัยเรียนและบุคลากรในโรงเรียนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้เด็กวัยเรียนเป็นผู้มีสภาวะสุขภาพทางกายทางจิตใจ ทางจิตวิญญาณ และทางสังคม ที่ดีนำไปสู่ความสามารถในการศึกษาเล่าเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเพิ่มโอกาสให้เด็กวัยเรียนมีความรอบรู้ เรื่องสุขภาพอนามัย ทักษะชีวิต และทักษะการปฏิบัติที่ถูกต้องเหมาะสมในการดำเนินชีวิตอย่างมีภาวะสุขภาพดีในปัจจุบันและอนาคต หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของจังหวัดตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน มีการพัฒนาให้ครอบคลุมทุกมิติด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม โดยสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของ ทุกภาคส่วนทั้งในโรงเรียนและชุมชน ให้สามารถนำความรู้และทักษะด้านสุขภาพมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การดูแลสุขภาพตนเองและผู้อื่น การตัดสินใจในการควบคุมสภาวะการณ์ที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ สมาชิกใน ชุมชนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี อาศัยอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่สะอาดและปลอดภัย เพื่อบรรลุเป้าหมายของการ พัฒนาคนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข อย่างไรก็ตามองค์ประกอบของการดำเนินงาน ส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนควรมีจุดเน้นในแต่ละองค์ประกอบแตกต่างกันตามบริบทของพื้นที่และบริบทของ โรงเรียน

เงาแข เตือดขุนทด (2564) ได้ทำการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาสู่การเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาของโรงเรียนฉะเชิงเทราปัญญานุกูล จังหวัดฉะเชิงเทราเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสู่การเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาของโรงเรียนฉะเชิงเทราปัญญานุกูล จังหวัดฉะเชิงเทรา และเพื่อพัฒนาแนวทางการพัฒนาสู่การเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาของโรงเรียนฉะเชิงเทราปัญญานุกูล จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ลำดับความต้องการจำเป็น เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อยด้านการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพด้านการดำเนินงานสุขภาพของนักเรียนแกนนำและด้านผลสำเร็จของการดำเนินงาน ตามลำดับ 2) ผลพัฒนาแนวทางการพัฒนาสู่การเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาของโรงเรียนฉะเชิงเทราปัญญานุกูล จังหวัดฉะเชิงเทรามี 3 ด้าน 15 แนวทาง ดังนี้ ด้านการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ มี 5 แนวทางด้านการดำเนินงานสุขภาพของนักเรียนแกนนำ มี 5 แนวทาง และด้านการพัฒนาสู่สำเร็จของการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มี 5 แนวทาง 3) ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาสู่การเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาของโรงเรียนฉะเชิงเทราปัญญานุกูล จังหวัดฉะเชิงเทราด้านความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

เจรวัดน์ แชนธิราช ภควรรณ ลุนสำโรงและสุวัฒน์พงษ์ ร่มศรี (2565) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การบริหารจัดการตามแนวทางโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ วัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารจัดการตามแนวทางโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ จำแนกตามตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการทำงาน ผลการวิจัย พบว่า 1) ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการบริหารจัดการตามแนวทางโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การบริหารจัดการตามแนวทางโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการส่งเสริมสุขภาพและสิ่งแวดล้อม และน้อยที่สุด คือ ด้านกระบวนการ 2) ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการบริหารจัดการตามแนวทางโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน และประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ยุรทิต หินกองและเจริญวิญญ์ สมพงษ์ธรรม (2566) ได้ทำการวิจัย เรื่อง สภาพ ปัญหาและแนวทางพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพพระดับเพชร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร วัตถุประสงค์การวิจัย 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันของการ ดำเนินงานสู่มาตรฐานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพพระดับเพชรสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร2) ศึกษาปัญหาของการดำเนินงานสู่มาตรฐานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ พระดับเพชร 3) ศึกษาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานสู่มาตรฐานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพพระดับเพชร ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานสู่มาตรฐานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพพระดับเพชร โดยรวมและ รายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ปัญหาของการดำเนินงานสู่มาตรฐานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพพระดับเพชร โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย 3) แนวทางพัฒนาการดำเนินงานสู่มาตรฐานโรงเรียนส่งเสริม สุขภาพพระดับเพชร ในด้านการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ได้รับการรับรองมาตรฐานโรงเรียน ส่งเสริมสุขภาพ ด้านการดำเนินงานสุขภาพของนักเรียนแกนนำ มีโครงการสุขภาพของนักเรียนที่เป็น ผลงานเด่นของโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จชัดเจน มุ่งเน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำโครงการ เพื่อแก้ไขปัญหาสุขภาพในโรงเรียน และด้านผลสำเร็จของการดำเนินงาน มีการดำเนินงานที่ชัดเจน มี การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน มีการแก้ปัญหา ส่งเสริมการมีสุขภาพที่ดี และดำเนินการ ปรับปรุงสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน โดยรวมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ระดับมาก และ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ระดับมาก เช่นเดียวกัน จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องพบว่า ทุกข้อมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ระดับมาก

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Reza Rahmanian (2015) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การศึกษาสภาพอนามัย สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมต้น พบว่า มีโรงเรียนที่สร้างขึ้นใหม่ 53.7% มีโรงเรียนเก่า 46.3% โดย เป็นโรงเรียนของรัฐ 82% และเป็นโรงเรียนของเอกชน 18% จากผลลัพธ์และดัชนีทางสถิติ มีความ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างโรงเรียนเก่าและโรงเรียนที่สร้างขึ้นใหม่ในแง่ของสุขภาพสิ่งแวดล้อม ชั้นเรียนในโรงเรียนใหม่อยู่ในสภาพที่ดีขึ้น ($p < 0.039$) โรงเรียนที่สร้างขึ้นใหม่มีห้องน้ำที่ถูกสุขลักษณะ มากขึ้นสอดคล้องกับความสัมพันธ์ที่สำคัญระหว่างอายุของอาคารเรียนและสภาพสุขอนามัยของ ห้องน้ำ ($p < 0.009$) โดยรวมพบว่า สภาพอนามัยสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนใหม่ดีกว่าโรงเรียนเก่า และ โรงเรียนเก่าจำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงใหม่ต่อไป

Dawn (2023) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาสุขภาพสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน พบว่า สภาพแวดล้อมของโรงเรียนมีผลทันทีและระยะยาวสำหรับโรงเรียนจะต้องมีการประสานความ พยายามในการสร้างศักยภาพ ซึ่งผลกระทบต่อสุขภาพและการเรียนรู้ของนักเรียนที่ขึ้นอยู่กับความ พยายามในการดำเนินการตามชุมชนที่ขาดการเชื่อมต่อและการบังคับใช้มาตรฐานสิ่งแวดล้อมที่ไม่ สอดคล้องกันน้อยที่สุด โดยสมัครใจ หรือไม่มีการบังคับใช้มาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อม โรงเรียนต้อง

ได้รับการสนับสนุนด้านเทคนิคอย่างต่อเนื่องและยังไม่เพียงพอที่จะป้องกันนักเรียนจากการฝึกสำหรับบุคลากร คณาจารย์ และครูที่เพียงพอ นอกจากนี้ ระบบโรงเรียนของรัฐของสหรัฐอเมริกาได้รับการดูแลและความรับผิดชอบมากขึ้นต่อสิ่งแวดล้อมที่ไม่ได้เตรียมพร้อมสำหรับการจัดการโรคติดเชื้อที่อาจร้ายแรงในโรงเรียน ในทางอุดมคติวิธีการแบบองค์รวมจะมีความสอดคล้องกับ COVID-19 แม้ว่าหน่วยงานของกรมสามัญศึกษาจะประกอบด้วย องค์ประกอบด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมทั้งหมด รวมทั้ง IAQ แต่มีนโยบายในการจัดตั้งพื้นที่เรียนรู้ที่สะอาดและปลอดภัย การป้องกันและปราบปรามการปนเปื้อน การทำความสะอาดสิ่งแวดล้อม ยาฆ่าแมลง และความปลอดภัยทางเคมี อาหารอย่างปลอดภัย สิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ จะเห็นได้ชัดเจน บทความนี้เน้นถึงสภาพแวดล้อมทั่วไป เช่น การป้องกันอัคคีภัย การสร้างการจัดการมลพิษแบบดั้งเดิม และความท้าทายด้านเครื่องดื่มในโรงเรียนและโอกาสในการปรับปรุง คุณภาพน้ำ เพื่อสร้างการบริหารจัดการที่ครอบคลุม

Amanda Fernandes (2023) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การแทรกแซงของโรงเรียนเพื่อสนับสนุนสภาพแวดล้อมในร่มและกลางแจ้งที่ดีต่อสุขภาพสำหรับเด็ก: การทบทวนอย่างเป็นระบบ ผลการวิจัย พบว่าการสัมผัสกับสิ่งแวดล้อมมีความเกี่ยวข้องกับสุขภาพของเด็ก โรงเรียนมักเป็นจุดรวมที่มีความเสี่ยงสำหรับมลพิษ เสียง การขาดพื้นที่สีเขียว และสภาพแวดล้อม จุดมุ่งหมายของการทบทวนอย่างเป็นระบบนี้คือการสำรวจผลกระทบของมาตรการในโรงเรียนต่อการปรับเปลี่ยนแรงกดดันภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมที่สร้างขึ้นและทางธรรมชาติต่อการสัมผัสและสุขภาพของเด็ก ซึ่งได้ทำการศึกษาเชิงปริมาณกับเด็กอายุ 5-12 ปี มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการกับความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ รวมถึงมลพิษทางอากาศ พื้นที่สีเขียว เสียงจากการจราจร หรือการเดินทางที่กระตือรือร้น และรายงานสุขภาพกายและสุขภาพจิต กิจกรรมทางกาย ประเมินคุณภาพของการศึกษาและอธิบายสิ่งแทรกแซงที่ใช้กรอบการทำงานที่เป็นมาตรฐาน ใช้วิธีการสังเคราะห์เชิงบรรยายเพื่ออธิบายข้อค้นพบ เอกสารจำนวน 39 ฉบับถูกรวบรวมอยู่ใน 3 ประเภทการแทรกแซงหลัก ได้แก่ การปรับปรุงคุณภาพอากาศภายในอาคารโดยการเพิ่มอัตราการระบายอากาศในห้องเรียน การเพิ่มเวลาสีเขียวหรือโรงเรียนที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของเด็ก ๆ และการแทรกแซงหลายองค์ประกอบเพื่อเพิ่มการเดินทางไปโรงเรียนโดยการเปลี่ยนแปลงสิ่งอำนวยความสะดวกทางเดินเท้า ไม่พบการแทรกแซงที่เหมาะสมเพื่อลดเสียงรบกวนจากการจราจรในโรงเรียน การเพิ่มอัตราการระบายอากาศช่วยปรับปรุงคุณภาพอากาศภายในอาคารในระยะสั้นในห้องเรียน แต่ผลกระทบต่อประสิทธิภาพการรับรู้ไม่สอดคล้องกัน การทำให้โรงเรียนเป็นสีเขียวและการเพิ่มเวลาสีเขียวของเด็ก ๆ มีผลเชิงบวกอย่างต่อเนื่องต่อการรับรู้และการออกกำลังกาย กล่าวได้ว่าจากการศึกษาข้อมูลจากแหล่งหลักฐานต่าง ๆ พบว่าการแทรกแซงด้านสิ่งแวดล้อมที่สร้างขึ้นโดยโรงเรียนและทางธรรมชาติสามารถปรับปรุงการสัมผัสและสุขภาพของเด็กได้

สรุปได้ว่า จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษาสามารถสรุปได้ว่าองค์ประกอบของการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ประกอบด้วย 10 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การกำหนดนโยบายของโรงเรียน 2) การบริหารจัดการในโรงเรียน 3) การร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน 4) การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อสุขภาพ 5) การบริการอนามัยโรงเรียน 6) การสุขศึกษาในโรงเรียน 7) การโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย 8) การออกกำลังกาย กีฬาและนันทนาการ 9) การให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคม และ 10) การส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 มีการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง/ผู้ให้ข้อมูล

1.1 ประชากร ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 116 โรงเรียน จำนวนประชากรทั้งหมด 989 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 285 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยคำนวณจากสูตรของทาร์โรว์ ยามาเน่หลังจากนั้นทำการสุ่มแบ่งชั้นตามขนาดของสถานศึกษา แล้วสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 3.1

1.3 ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 8 คน โดยได้กำหนดเกณฑ์ ดังนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลสถานศึกษาดีเด่นทางด้านอนามัยโรงเรียน จำนวน 1 คน 2) ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน 1 คน 3) นักวิชาการประจำโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน 1 คน 4) อาจารย์มหาวิทยาลัยด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 1 คน 5) ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 1 คน 6) เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 1 คน 7) ครูที่รับผิดชอบงานอนามัยของโรงเรียน จำนวน 1 คน และ 8) ตัวแทนผู้ปกครองนักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม จำนวน 1 คน

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขนาดสถานศึกษา	จำนวนสถานศึกษา	จำนวนประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
โรงเรียนขนาดเล็ก	90	554	160
โรงเรียนขนาดกลาง	24	329	94
โรงเรียนขนาดใหญ่	2	106	31
รวม	116	989	285

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ประเภทของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) ประกอบด้วย เพศ อายุ ประสบการณ์ในการรับผิดชอบงานอนามัยโรงเรียน และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) จำนวนรวม 50 ข้อ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) การกำหนดนโยบายของโรงเรียน	จำนวน 4 ข้อ
2) การบริหารจัดการในโรงเรียน	จำนวน 6 ข้อ
3) การร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน	จำนวน 5 ข้อ
4) การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อสุขภาพ	จำนวน 4 ข้อ
5) การบริการอนามัยโรงเรียน	จำนวน 5 ข้อ
6) สุขศึกษาในโรงเรียน	จำนวน 5 ข้อ
7) การโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย	จำนวน 4 ข้อ
8) การออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ	จำนวน 4 ข้อ
9) การให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคม	จำนวน 4 ข้อ
10) การส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน	จำนวน 4 ข้อ

โดยค่าแต่ละระดับมีความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

- 5 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.1.2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 มีลักษณะเป็นประเด็นคำถามซึ่งได้มาจากผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา

2.2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

2.2.1 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 มีขั้นตอนดังนี้

1) วิเคราะห์วัตถุประสงค์ของการวิจัย ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา เพื่อใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม

2) สร้างแบบสอบถามฉบับร่างให้ครอบคลุมนิยามศัพท์เฉพาะที่กำหนดให้ สอดคล้องกับกรอบแนวคิดของการวิจัย

3) เสนอแบบสอบถามฉบับร่างให้อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องครอบคลุมกับเนื้อหาที่ต้องการวัด และความเหมาะสมของภาษา

4) จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา และนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน (ภาคผนวก ก) พิจารณาตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content validity) ได้ค่า IOC (Index of item objective congruence) เท่ากับ 1.00 ซึ่งเป็นตามเกณฑ์ 0.5 ขึ้นไป (ภาคผนวก ก)

5) ปรับปรุงแบบสอบถามที่ได้จากการเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

6) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากนั้น นำมาหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม

7) นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากการทดลองใช้ (Try out) มาวิเคราะห์ หาค่าความเที่ยงโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาค (Cronbach) โดยแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา มีค่าความเที่ยง เท่ากับ .78 (ภาคผนวก จ)

8) นำแบบสอบถามมาแก้ไขปรับปรุงอีกครั้งตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระก่อนจะนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริง

9) ทำการจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ (ภาคผนวก ค) เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.2.2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือของแบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 มีขั้นตอนดังนี้

1) ศึกษาค้นคว้ากรอบแนวทางเกี่ยวกับแนวทางในการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา จากนั้นร่างข้อคำถามให้สอดคล้องกับตัวแปร

2) ร่างแบบสัมภาษณ์โดยการนำ การวิเคราะห์สภาพสภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา มาเป็นประเด็นคำถาม

3) เสนอแบบสัมภาษณ์ฉบับร่างให้อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระตรวจสอบความถูกต้อง ครบคลุมเนื้อหา และความเหมาะสมของภาษา

4) ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ จนได้เป็นแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ (ภาคผนวก ค) ก่อนนำไปใช้จริงกับผู้ให้ข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

3.1.1 แบบสอบถามผู้วิจัยทำบันทึกเสนอสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชขอให้ออกหนังสือถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 เพื่อขอความร่วมมือในการให้ความอนุเคราะห์ให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

3.1.2 ผู้วิจัยได้นำหนังสือจากสาขาศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 เพื่อขออนุญาตแจกแบบสอบถามให้กับครู โดยการตอบแบบสอบถามให้ระยะเวลา 3 สัปดาห์ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง

3.1.3 ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 285 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.1.4 ผู้วิจัยทำการพิจารณาความสมบูรณ์ของการตอบแล้วนำคำตอบที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษาต่อไป

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

3.2.1 แบบสัมภาษณ์ผู้วิจัยขอหนังสือจากสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

3.2.2 ผู้วิจัยนัดหมายวันเวลาในการขอสัมภาษณ์ และดำเนินการสัมภาษณ์ในระหว่างวันที่ 18 ธันวาคม 2566 ถึง 24 ธันวาคม 2566 โดยการเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา ให้ผู้ถูกสัมภาษณ์พิจารณา และเสนอแนะ มีรายละเอียดดังนี้

1) นางวณี ฤทธิสุนทร ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบ้านนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ดำเนินการสัมภาษณ์เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2566

2) นางสาวนันทา ตัววงศ์ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านลำใน ดำเนินการสัมภาษณ์เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2566

3) นายสาโรจน์ สงเดช นักวิชาการประจำโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ดำเนินการสัมภาษณ์เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2566

4) ผศ.ดร.วรภาคย์ ไมตรีพันธ์ อาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ดำเนินการสัมภาษณ์เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2566

5) นายสัญญา มากวงศ์ ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนวัดลำใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ดำเนินการสัมภาษณ์เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2566

6) นางสาวนัตยา มากวงศ์ เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการสัมภาษณ์เมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2566

7) นางสาวดาวดี ศรีอินทร์ ครู โรงเรียนวัดบ้านนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ดำเนินการสัมภาษณ์เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2566

8) นายวิมล คงแก้ว ตัวแทนผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนวัดลำใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ดำเนินการสัมภาษณ์เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2566

3.2.3 ผู้วิจัยสรุป และบันทึกผลการสัมภาษณ์กิ่งโครงสร้างโดยการวิเคราะห์ และนำเสนอข้อมูลแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ข้อมูลสภาพของการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบการดำเนินงาน โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 มีรายละเอียดดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่ และร้อยละ

4.2 สภาพของการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบการดำเนินงาน โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 วิเคราะห์โดยค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

การแปลผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของสภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ใช้เกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51 –5.00 หมายถึง มีสภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 –4.50 หมายถึง มีสภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 –3.50 หมายถึง มีสภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 –2.50 หมายถึง มีสภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 –1.50 หมายถึง มีสภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.3 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอด้วยการพรรณนา จำแนกตามด้านต่าง ๆ ของการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไป

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา

ตอนที่ 3 การนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไป

การศึกษาสภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไป ปรากฏดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลสถานภาพทั่วไป

ข้อมูลสถานภาพทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
(n = 285)		
1. เพศ		
ชาย	73	25.61
หญิง	212	74.39
รวม	285	100.00
2. อายุ		
21 - 30 ปี	119	41.75
31 - 40 ปี	106	37.19
41 - 50 ปี	29	10.18
51 ปีขึ้นไป	31	10.88
รวม	285	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

(n = 285)

ข้อมูลสถานภาพทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3. ประสบการณ์ในการรับผิดชอบงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา		
0-5 ปี	240	84.21
6-10 ปี	36	12.63
11-20 ปี	4	1.41
21 ปีขึ้นไป	5	1.75
รวม	285	100.00
4. ขนาดสถานศึกษา		
ขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียน 1-120 คน)	61	21.41
ขนาดกลาง (จำนวนนักเรียน 121-600 คน)	37	12.98
ขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียน 601-1,500 คน)	187	65.61
รวม	285	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 74.39 มีอายุระหว่างอายุ 21 - 30 ปี จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 41.75 มีประสบการณ์ในการรับผิดชอบงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาอยู่ในช่วง 0-5 ปี จำนวน 240 คน คิดเป็นร้อยละ 84.21 และปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 65.61

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของ

สถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา

การศึกษาสภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ประกอบด้วย 10 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การกำหนดนโยบายของโรงเรียน 2) การบริหารจัดการในโรงเรียน 3) การร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน 4) การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อสุขภาพ 5) การบริการอนามัยโรงเรียน 6) การสุขศึกษาในโรงเรียน 7) การโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย 8) การออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ 9) การให้คำปรึกษาและสนับสนุนทาง

สังคม และ 10) การส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน โดยผลการวิเคราะห์ในภาพรวม ปรากฏดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ในภาพรวม

(n = 285)

ข้อ	สภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.)	ระดับ	ลำดับ
1	การกำหนดนโยบายของโรงเรียน	4.27	0.58	มาก	2
2	การบริหารจัดการในโรงเรียน	4.20	0.56	มาก	5
3	การร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน	4.12	0.67	มาก	8
4	การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อสุขภาพ	4.22	0.56	มาก	4
5	การบริการอนามัยโรงเรียน	4.39	0.54	มาก	1
6	การสุขศึกษาในโรงเรียน	4.15	0.53	มาก	7
7	การโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย	4.26	0.57	มาก	3
8	การออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ	4.08	0.66	มาก	10
9	การให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคม	4.15	0.56	มาก	6
10	การส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน	4.10	0.57	มาก	9
	รวม	4.19	0.45	มาก	

จากตารางที่ 4.2 พบว่า สภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.19$, $SD. = 0.45$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ การบริการอนามัยโรงเรียน ($M = 4.39$, $SD. = 0.54$) รองลงมาคือ การกำหนดนโยบายของโรงเรียน ($M = 4.27$, $SD. = 0.58$) การโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย ($M = 4.26$, $SD. = 0.57$) การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อสุขภาพ ($M = 4.22$, $SD. = 0.56$) การบริหารจัดการในโรงเรียน ($M = 4.20$, $SD. = 0.56$) การให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคม ($M = 4.15$, $SD. = 0.56$) การสุขศึกษาในโรงเรียน ($M = 4.15$, $SD. = 0.53$) การร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน ($M = 4.12$,

SD. = 0.67) การส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน (M = 4.10, SD. = 0.57) และการออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ (M = 4.08, SD. = 0.66)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา ปรากฏดังตารางที่ 4.3 – 4.12

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ สภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา ด้านการกำหนดนโยบายของโรงเรียน

(n = 285)

ข้อ	การกำหนดนโยบายของโรงเรียน	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับ	ลำดับ
1	สถานศึกษามีการกำหนดทิศทางและแนวทางการจัดและดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างชัดเจน	4.36	0.64	มาก	1
2	สถานศึกษามีการจัดสรรทรัพยากรเพื่อสนับสนุน การดำเนินงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างเพียงพอ	4.24	0.65	มาก	3
3	สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์ ชี้แจง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานอนามัยสิ่งแวดล้อมให้ครูบุคลากรทางการศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบอย่างชัดเจน	4.22	0.69	มาก	4
4	สถานศึกษากำหนดกระบวนการดำเนินงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทอย่างเป็นระบบ	4.27	0.67	มาก	2
รวม		4.27	0.58	มาก	

จากตารางที่ 4.3 พบว่า สภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา ตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา ด้านการกำหนดนโยบายของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.27$, $SD. = 0.58$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการกำหนดทิศทางและแนวทางในการจัดและดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างชัดเจน ($M = 4.36$, $SD. = 0.64$) รองลงมา คือ สถานศึกษากำหนดกระบวนการดำเนินงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทอย่างเป็นระบบ ($M = 4.27$, $SD. = 0.67$) สถานศึกษามีการจัดสรรทรัพยากรเพื่อสนับสนุน การดำเนินงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างเพียงพอ ($M = 4.24$, $SD. = 0.64$) และสถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์ ชี้แจง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานอนามัยสิ่งแวดล้อมให้ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบอย่างชัดเจน ($M = 4.22$, $SD. = 0.69$)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการในโรงเรียน

(n = 285)

ข้อ	การบริหารจัดการในโรงเรียน	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับ	ลำดับ
1	สถานศึกษามีการวางแผนเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ	4.21	0.66	มาก	2
2	สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการดำเนินงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ	4.33	0.68	มาก	1
3	สถานศึกษามีการประเมินผลการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ	4.19	0.69	มาก	3

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

(n = 285)

ข้อ	การบริหารจัดการในโรงเรียน	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับ	ลำดับ
4	สถานศึกษาส่งเสริมให้นำผลการประเมินการดำเนินงานมาปรับปรุง การดำเนินงานอนามัยสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	4.15	0.73	มาก	6
5	สถานศึกษามีการจัดทำแผนงานเฝ้าระวัง แกไขปัญหา และการป้องกันเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.18	0.70	มาก	4
6	สถานศึกษามีการประสานงานระหว่างหน่วยงานอื่นและภาคีเครือข่ายต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	4.16	0.64	มาก	5
รวม		4.20	0.56	มาก	

จากตารางที่ 4.4 พบว่า สภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการในโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.20$, $SD. = 0.56$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการดำเนินงานงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ($M = 4.33$, $SD. = 0.68$) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการวางแผนเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ($M = 4.21$, $SD. = 0.66$) สถานศึกษามีการประเมินผลการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ($M = 4.19$, $SD. = 0.69$) สถานศึกษามีการจัดทำแผนงานเฝ้าระวัง แกไขปัญหา และการป้องกันเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($M = 4.18$, $SD. = 0.70$) สถานศึกษามีการประสานงานระหว่างหน่วยงานอื่นและภาคีเครือข่ายต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ($M = 4.16$, $SD.$

= 0.64) และสถานศึกษาส่งเสริมให้นำผลการประเมินการดำเนินงานมาปรับปรุง การดำเนินงาน
 อนามัยสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ($M = 4.15$, $SD. = 0.73$)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อม
 ของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา
 ด้านการร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน

(n = 285)

ข้อ	การร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับ	ลำดับ
1	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและสมาชิกของ ชุมชนเขามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้าน สุขภาพและสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง	4.18	0.73	มาก	2
2	สถานศึกษามีการจัดตั้งคณะกรรมการ ร่วมกันระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง และสมาชิก ของชุมชนอย่างชัดเจน	4.19	0.75	มาก	1
3	สถานศึกษา ผู้ปกครอง และสมาชิกของชุมชน ร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์ วางแผนดำเนินงาน เกี่ยวกับการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อม ของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ	4.09	0.84	มาก	3
4	สถานศึกษา ผู้ปกครอง และสมาชิกของชุมชน แสวงหาทรัพยากรร่วมกันเพื่อสนับสนุนเกี่ยวกับ การบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของ สถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.08	0.81	มาก	4
5	สถานศึกษามีการตรวจสอบ ทบทวน แก้ไข พัฒนา และปรับปรุงกิจกรรมเกี่ยวกับการบริหารจัดการ งานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างเป็น ระบบ	4.07	0.72	มาก	5
รวม		4.12	0.67	มาก	

จากตารางที่ 4.5 พบว่า สภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา ตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา ด้านการร่วมมือระหว่างโรงเรียน และชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.12$, $SD. = 0.67$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อ อยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการจัดตั้งคณะทำงานดำเนินการ ร่วมกันระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง และสมาชิกของชุมชนอย่างชัดเจน ($M = 4.19$, $SD. = 0.75$) สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและสมาชิกของชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้าน สุขภาพและสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง ($M = 4.18$, $SD. = 0.73$) สถานศึกษา ผู้ปกครอง และสมาชิก ของชุมชน ร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์ วางแผนดำเนินงาน เกี่ยวกับการบริหารจัดการงานอนามัย สิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ($M = 4.09$, $SD. = 0.84$) สถานศึกษา ผู้ปกครอง และ สมาชิกของชุมชนแสวงหาทรัพยากรร่วมกันเพื่อสนับสนุนเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานอนามัย สิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($M = 4.08$, $SD. = 0.81$) และสถานศึกษามีการตรวจสอบ ทบทวน แก้ไข พัฒนาและปรับปรุงกิจกรรมเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของ สถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ($M = 4.07$, $SD. = 0.72$)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อม ของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อสุขภาพ

(n = 285)

ข้อ	การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อสุขภาพ	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับ	ลำดับ
1	สถานศึกษามีการจัดการสิ่งแวดล้อมของ สถานศึกษาให้อยู่ในสภาพที่ ถูกสุขลักษณะ	4.31	0.64	มาก	1
2	สถานศึกษามีการควบคุม ดูแล และปรับปรุง สิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาให้อยู่ในสภาพที่ถูก สุขลักษณะเอื้อต่อการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ	4.17	0.64	มาก	4

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

(n = 285)

ข้อ	การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อสุขภาพ	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับ	ลำดับ
3	สถานศึกษาจัดให้มีสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ เป็นไปตามมาตรฐานสุขาภิบาลอย่างชัดเจน	4.20	0.70	มาก	2
4	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้มีบรรยากาศที่ดีและมี ความปลอดภัยต่อสุขภาพกาย สุขภาพจิตของ นักเรียนและบุคลากรในสถานศึกษา	4.18	0.69	มาก	3
รวม		4.22	0.56	มาก	

จากตารางที่ 4.6 พบว่า สภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา ตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ให้เอื้อต่อสุขภาพโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.22$, $SD. = 0.56$) เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการจัดการสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาให้อยู่ในสภาพที่ ถูกสุขลักษณะ ($M = 4.31$, $SD. = 0.64$) สถานศึกษาจัดให้มีสิ่งแวดล้อมทางกายภาพเป็นไปตามมาตรฐานสุขาภิบาลอย่างชัดเจน ($M = 4.20$, $SD. = 0.70$) สถานศึกษามีการส่งเสริมให้มีบรรยากาศที่ดีและมีความปลอดภัยต่อสุขภาพกาย สุขภาพจิตของนักเรียนและบุคลากรในสถานศึกษา ($M = 4.18$, $SD. = 0.69$) และสถานศึกษามีการควบคุม ดูแล และปรับปรุงสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาให้อยู่ในสภาพที่ถูกสุขลักษณะเอื้อต่อการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ($M = 4.17$, $SD. = 0.64$)

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา ด้านการบริการอนามัยโรงเรียน

(n = 285)

ข้อ	การบริการอนามัยโรงเรียน	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับ	ลำดับ
1	สถานศึกษาจัดให้มีห้องพยาบาลในการให้บริการรักษาพยาบาลเบื้องต้นให้แก่ นักเรียนทุกคนอย่างเพียงพอ	4.46	0.67	มาก	2
2	สถานศึกษาจัดให้มีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเข้ามาให้บริการรักษาพยาบาลเบื้องต้นให้แก่ นักเรียนทุกคนอย่างต่อเนื่อง	4.47	0.61	มาก	1
3	สถานศึกษาจัดให้มีเครื่องมือและเวชภัณฑ์ในการให้บริการรักษาพยาบาลเบื้องต้นให้แก่ นักเรียนทุกคนอย่างเพียงพอ	4.34	0.65	มาก	4
4	สถานศึกษามีการกำหนดตารางเวลาในการให้บริการด้านสุขภาพพื้นฐานอย่างชัดเจน	4.28	0.66	มาก	5
5	สถานศึกษาจัดให้มีการเฝ้าระวังและค้นหาอาการผิดปกติหรือความบกพร่องด้านสุขภาพเบื้องต้นสำหรับนักเรียนทุกคนอย่างสม่ำเสมอ	4.38	0.66	มาก	3
รวม		4.38	0.54	มาก	

จากตารางที่ 4.7 พบว่า สภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา ด้านการบริการอนามัยโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.38$, $SD. = 0.54$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษาจัดให้มีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเข้ามาให้บริการรักษาพยาบาลเบื้องต้นให้แก่ นักเรียนทุกคนอย่างต่อเนื่อง ($M = 4.47$, $SD. = 0.61$) สถานศึกษาจัดให้มีห้องพยาบาลในการให้บริการรักษาพยาบาลเบื้องต้นให้แก่ นักเรียนทุกคนอย่างเพียงพอ ($M = 4.46$, $SD. = 0.67$) สถานศึกษาจัดให้มีการเฝ้าระวังและค้นหาอาการผิดปกติหรือความบกพร่องด้านสุขภาพ

เบื้องต้น สำหรับนักเรียนทุกคนอย่างสม่ำเสมอ ($M = 4.38$, $SD. = 0.65$) สถานศึกษาจัดให้มีเครื่องมือและเวชภัณฑ์ในการให้บริการรักษาพยาบาลเบื้องต้นให้แก่ นักเรียนทุกคนอย่างเพียงพอ ($M = 4.33$, $SD. = 0.65$) และสถานศึกษามีการกำหนดตารางเวลาในการให้บริการด้านสุขภาพพื้นฐานอย่างชัดเจน ($M = 3.28$, $SD. = 0.66$)

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา ด้านสุขศึกษาในโรงเรียน

(n = 285)

ข้อ	การสุขศึกษาในโรงเรียน	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับ	ลำดับ
1	สถานศึกษาจัดให้มีการเรียนรู้เกี่ยวกับสุขภาพทั้งในหลักสูตรและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	4.15	0.57	มาก	3
2	สถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับสุขศึกษาให้กับนักเรียนทุกคน	4.22	0.60	มาก	1
3	สถานศึกษาจัดให้มีสภาพแวดล้อมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับสุขศึกษาอย่างเหมาะสม	4.19	0.63	มาก	2
4	สถานศึกษาส่งเสริมเจตคติตามสุขบัญญัติแห่งชาติเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และฝึกปฏิบัติเกิดเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างสม่ำเสมอ	4.11	0.65	มาก	4
5	สถานศึกษาสนับสนุนให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ	4.07	0.68	มาก	5
	รวม	4.15	0.53	มาก	

จากตารางที่ 4.8 พบว่า สภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา ด้าน สุขศึกษาในโรงเรียน โดย

ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.15$, $SD. = 0.53$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับสุขศึกษาให้กับนักเรียนทุกคน ($M = 4.22$, $SD. = 0.06$) สถานศึกษาจัดให้มีสภาพแวดล้อมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับสุขศึกษาอย่างเหมาะสม ($M = 4.19$, $SD. = 0.63$) สถานศึกษาจัดให้มีการเรียนรู้เกี่ยวกับสุขภาพทั้งในหลักสูตรและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ($M = 4.15$, $SD. = 0.57$) สถานศึกษาส่งเสริมเจตคติตามสุขบัญญัติแห่งชาติเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และฝึกปฏิบัติเกิดเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างสม่ำเสมอ ($M = 4.11$, $SD. = 0.65$) และสถานศึกษาสนับสนุนให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ ($M = 4.07$, $SD. = 0.68$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษาด้านการโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย

(n = 285)

ข้อ	การโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับ	ลำดับ
1	สถานศึกษาจัดให้มีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีการเจริญเติบโตสมวัย เช่น การจัดให้มีสถานที่รับประทานอาหาร ปรุงอาหาร และจำหน่ายอาหารที่ถูกสุขลักษณะ	4.25	0.64	มาก	3
2	สถานศึกษาส่งเสริมให้นำความรู้ด้านโภชนาการมาบูรณาการกับหลักสูตรในชั้นเรียนในกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษาหรือกลุ่มสาระอื่นอย่างเหมาะสม	4.26	0.68	มาก	2
3	สถานศึกษามีการประเมินภาวะโภชนาการของนักเรียนทุกคนอย่างสม่ำเสมอ	4.32	0.71	มาก	1
4	สถานศึกษามีการแก้ปัญหาด้านโภชนาการของนักเรียนที่มีปัญหาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง	4.22	0.70	มาก	4
รวม		4.26	0.57	มาก	

จากตารางที่ 4.9 พบว่า สภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา ตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา ด้านการโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.26$, $SD. = 0.57$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการประเมินภาวะโภชนาการของนักเรียนทุกคนอย่างสม่ำเสมอ ($M = 4.32$, $SD. = 0.71$) สถานศึกษาส่งเสริมให้นำความรู้ด้านโภชนาการมาบูรณาการกับหลักสูตรในชั้นเรียนในกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษาหรือกลุ่มสาระอื่นอย่างเหมาะสม ($M = 4.26$, $SD. = 0.67$) สถานศึกษาจัดให้มีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีการเจริญเติบโตสมวัย เช่น การจัดให้มีสถานที่รับประทานอาหาร ประงอาหาร และจำหน่ายอาหารที่ถูกสุขลักษณะ ($M = 4.25$, $SD. = 0.64$) และสถานศึกษามีการแก้ปัญหาด้านโภชนาการของนักเรียนที่มีปัญหาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ($M = 4.21$, $SD. = 0.70$)

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา ด้านการออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ

(n = 285)

ข้อ	การออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับ	ลำดับ
1	สถานศึกษาจัดให้มีสถานที่ อุปกรณ์ กิจกรรมการออกกำลังกายให้แก่ นักเรียนและบุคลากรในสถานศึกษาอย่างเพียงพอและปลอดภัย	4.18	0.76	มาก	1
2	สถานศึกษาจัดให้มีชมรมกีฬาตามความสนใจแก่นักเรียนและบุคลากรในสถานศึกษา	4.07	0.77	มาก	2
3	สถานศึกษาจัดให้มีกิจกรรมนันทนาการที่สร้างสรรค์ให้แก่ นักเรียนและบุคลากรในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	4.05	0.77	มาก	3
4	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน	4.03	0.78	มาก	4
รวม		4.08	0.66	มาก	

จากตารางที่ 4.10 พบว่า สภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา ด้านการออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.08$, $SD. = 0.66$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ย สูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษาจัดให้มีสถานที่อุปกรณ์ กิจกรรมการออกกำลังกายให้นักเรียนและบุคลากรในสถานศึกษาอย่างเพียงพอและปลอดภัย ($M = 4.18$, $SD. = 0.76$) สถานศึกษาจัดให้มีชมรมกีฬาตามความสนใจแก่นักเรียนและบุคลากรในสถานศึกษา ($M = 4.07$, $SD. = 0.77$) สถานศึกษาจัดให้มีกิจกรรมนันทนาการที่สร้างสรรค์แก่นักเรียนและบุคลากรในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ($M = 4.05$, $SD. = 0.77$) และสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน ($M = 4.03$, $SD. = 0.78$)

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา ด้านการให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคม

(n = 285)

ข้อ	การให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคม	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับ	ลำดับ
1	สถานศึกษาจัดให้การให้คำปรึกษา แนะนำตามระบบดูแลช่วยเหลือเด็กวัยเรียนอย่างเป็นระบบ	4.18	0.64	มาก	1
2	สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการวิเคราะห์เพื่อทำความเข้าใจเด็กวัยเรียนเป็นรายบุคคลในด้านต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ	4.15	0.74	มาก	3
3	สถานศึกษาให้ความช่วยเหลือ ปกป้องและ แก้ไขปัญหาทางกาย จิตใจ และพฤติกรรมของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง	4.17	0.69	มาก	2
4	สถานศึกษาได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเพื่อทำให้การให้คำปรึกษามีประสิทธิภาพ	4.08	0.70	มาก	4
รวม		4.14	0.58	มาก	

จากตารางที่ 4.11 พบว่า สภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา ด้านการให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.14$, $SD. = 0.58$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษาจัดให้การให้คำปรึกษาแนะแนวตามระบบดูแลช่วยเหลือเด็กวัยเรียนอย่างเป็นระบบ ($M = 4.18$, $SD. = 0.64$) สถานศึกษาให้ความช่วยเหลือ ป้องกันและ แก้ไขปัญหาทางกาย จิตใจ และพฤติกรรมของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ($M = 4.17$, $SD. = 0.69$) สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการวิเคราะห์เพื่อทำความรู้จักเด็กวัยเรียนเป็นรายบุคคลในด้านต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ ($M = 4.15$, $SD. = 0.74$) และสถานศึกษาได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเพื่อทำให้การให้คำปรึกษามีประสิทธิภาพ ($M = 4.08$, $SD. = 0.70$)

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน

(n = 285)

ข้อ	การส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับ	ลำดับ
1	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูและบุคลากรรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพของตนเองอย่างต่อเนื่อง	4.15	0.70	มาก	1
2	สถานศึกษาจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมการดูแลสุขภาพในรูปแบบต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ	4.08	0.68	มาก	3
3	สถานศึกษาจัดให้มีการประเมินสุขภาพและตรวจสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ	4.11	0.64	มาก	2
4	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางด้านสุขภาพทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน	4.05	0.64	มาก	4
รวม		4.10	0.57	มาก	

จากตารางที่ 4.12 พบว่า สภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.10$, $SD. = 0.57$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูและบุคลากรรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพของตนเองอย่างต่อเนื่อง ($M = 4.15$, $SD. = 0.70$) สถานศึกษาจัดให้มีการประเมินสุขภาพและตรวจสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ ($M = 4.11$, $SD. = 0.64$) สถานศึกษาจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมการดูแลสุขภาพในรูปแบบต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ ($M = 4.08$, $SD. = 0.68$) และสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางด้านสุขภาพทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน ($M = 4.05$, $SD. = 0.64$)

ตอนที่ 3 การนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา

จากการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สามารถนำเสนอแนวทางจำแนกเป็นรายด้าน ดังนี้

จากข้อคำถามประเด็นที่ 1 “ท่านมีแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษาในภาพรวม อย่างไร”

สามารถสรุปแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษาได้ว่า

1. สถานศึกษาควรจัดประชุมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาโดยมีคณะกรรมการการบริหารงานอนามัยสิ่งแวดล้อมซึ่งแบ่งหน้าที่รับผิดชอบในด้านต่าง ๆ และมีเป้าหมายเพื่อให้โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่ดี มีความปลอดภัย
2. สถานศึกษาควรสำรวจและพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาร่วมกันระหว่างสถานศึกษา ชุมชนและภาคีเครือข่าย เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวหรือสำหรับใช้ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ กิจกรรมทางกายของนักเรียน ครูและชุมชน
3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีภาวะผู้นำ เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1 กล่าวว่า “สถานศึกษาต้องมีคณะกรรมการการบริหารงานอนามัยสิ่งแวดล้อมโดยทุกคนต้องรับผิดชอบหน้าที่ของตนเองในด้านต่าง ๆ ด้วยการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ เช่น การจัดการสุขาภิบาลอาหาร การจัดการคุณภาพน้ำบริโภค การจัดการขยะ และการจัดการสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2 กล่าวว่า “แนวทางในการบริหารจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมีเป้าหมายเพื่อให้โรงเรียนมีภาพแวดล้อมที่ดี มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของเด็กนักเรียน ครู และผู้ปกครอง รวมทั้งสถานศึกษาผ่านเกณฑ์มาตรฐานของอนามัยสิ่งแวดล้อมในแต่ละด้านด้วย”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3 กล่าวว่า “สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญและทุกฝ่ายในสถานศึกษาต้องร่วมด้วยช่วยกันดูแล ปรับปรุงงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ให้มีภาพลักษณ์ที่สวยงาม เช่น ด้านขยะ สถานศึกษาต้องดำเนินการให้มีขยะแต่ละประเภทให้น้อยที่สุด ด้านสุขาภิบาล สถานศึกษาต้องดำเนินการให้มีความสะอาด ความปลอดภัย เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดโรคได้”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4 กล่าวว่า “ผู้อำนวยการสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำ เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับงานอนามัยสิ่งแวดล้อม เมื่อผู้อำนวยการสถานศึกษามีความเป็นผู้นำ บริหารให้ทุกคนเห็นความสำคัญของงานอนามัยสิ่งแวดล้อม โดยแบ่งหน้าที่รับผิดชอบร่วมกันในทุก ๆ ด้าน”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5 กล่าวว่า “สถานศึกษาต้องดำเนินการให้บริเวณภายในสถานศึกษาเป็นพื้นที่สีเขียว มีความสะอาด มีความปลอดภัย ซึ่งเกิดจากการร่วมมือกันในทุก ๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6 กล่าวว่า “สถานศึกษาต้องมีการดำเนินการพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อมร่วมกันระหว่างสถานศึกษา ชุมชนและภาคีเครือข่าย เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวหรือสำหรับจัดกิจกรรมนันทนาการ กิจกรรมทางกายของนักเรียนและครู”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7 กล่าวว่า “สถานศึกษาต้องสำรวจอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาได้แก่ ด้านสุขาภิบาลอาหาร น้ำดื่ม น้ำใช้ ห้องน้ำ ห้องส้วม ขยะ และความปลอดภัย โดยใช้แบบสำรวจอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ดำเนินการโดยผู้รับผิดชอบ ครูอนามัย ฝ่ายอาคารสถานที่ นักเรียนแกนนำ เป็นต้น”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8 กล่าวว่า “ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครู และบุคลากรในสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับอนามัยสิ่งแวดล้อม ดำเนินการโดยการประชุมสร้างความเข้าใจร่วมกันและแบ่งหน้าที่รับผิดชอบด้านงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา”

จากข้อคำถามประเด็นที่ 2 “ท่านมีแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบ การดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา ด้าน

การกำหนดนโยบายของโรงเรียนอย่างไร และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการประชาสัมพันธ์ ชี้แจง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานอนามัยสิ่งแวดล้อมให้ครู บุคลากรทาง การศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบ”

สามารถสรุปแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา ด้านการกำหนดนโยบายของโรงเรียนอย่างไร และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการประชาสัมพันธ์ ชี้แจง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานอนามัยสิ่งแวดล้อมให้ครู บุคลากรทาง การศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบได้ว่า

1. สถานศึกษาควรจัดทำโครงการเกี่ยวกับงานอนามัยของสถานศึกษาในแผนปฏิบัติการ มีคณะกรรมการและบุคลากรทางการศึกษาในการดำเนินงาน โดยประชาสัมพันธ์นโยบายให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทราบทั่วกันผ่านทางช่องทางที่หลากหลาย

2. สถานศึกษาควรจัดประชุมครู ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา ประชุมผู้ปกครอง โดยเชิญเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เจ้าหน้าที่จากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหรืออาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเข้ามาให้ความรู้ถึงแนวทางการปฏิบัติงานอนามัยสิ่งแวดล้อม

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดประชุมผู้อำนวยการสถานศึกษาเพื่อชี้แจงแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาเพื่อนำไปชี้แจงต่อคณะครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาได้ทราบทั่วกัน

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1 กล่าวว่า “สถานศึกษาจัดทำโครงการในแผนปฏิบัติการ มีคณะกรรมการและบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน จัดประชุมชี้แจงเพื่อให้คณะครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้าใจแนวปฏิบัติงานอนามัยสิ่งแวดล้อมร่วมกัน”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2 กล่าวว่า “สถานศึกษาต้องกำหนดนโยบายให้ชัดเจน โดยมีคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาช่วยกันร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนา ร่วมประเมินผล และชี้แจง ประกาศนโยบายให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทราบทั่วกันผ่านทางช่องทางที่หลากหลาย เช่น การประชุมครู การประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา การประชุมผู้ปกครอง และการประชาสัมพันธ์ผ่านทางเพจสถานศึกษา”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3 กล่าวว่า “โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลต้องมีการจัดประชุมย่อยเพื่อพบปะพูดคุยกับผู้อำนวยการ ครู บุคลากรทางการศึกษาเพื่อชี้แจง ทำความเข้าใจถึงแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาร่วมกัน”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4 กล่าวว่า “สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีนโยบายและแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเกี่ยวกับงานอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ซึ่งจัดประชุมผู้อำนวยการสถานศึกษาเพื่อชี้แจงแนวปฏิบัติ จากนั้นผู้อำนวยการสถานศึกษานำแนวปฏิบัติไปชี้แจงต่อคณะครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา นั้น ๆ ได้ทราบทั่วกัน”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5 กล่าวว่า “สถานศึกษาเชิงอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเข้ามาให้ความรู้ ชี้แจง แนวปฏิบัติให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษาทราบร่วมกัน”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6 กล่าวว่า “สถานศึกษาเชิญเจ้าหน้าที่สาธารณสุขหรืออาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านหรือผู้มีความรู้เฉพาะด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมเข้ามาให้ความรู้อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง และจัดทำแผ่นพับประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแนวปฏิบัติงานอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาให้ครู บุคลากรทางการศึกษาทราบ”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7 กล่าวว่า “สถานศึกษาจัดโครงการเกี่ยวกับการอบรมชี้แจงเกี่ยวกับงานอนามัยของสถานศึกษาเพื่อให้อำนาจการ ครู บุคลากรการศึกษาได้เกิดความเข้าใจร่วมกัน”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8 กล่าวว่า “ผู้อำนวยการสถานศึกษาจัดกิจกรรมพูดคุย ชี้แจง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาร่วมกัน จากนั้นแบ่งหน้าที่ในการรับผิดชอบงานอนามัยสิ่งแวดล้อมแต่ละด้าน”

จากข้อคำถามประเด็นที่ 3 “ท่านมีแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการในโรงเรียนอย่างไร และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมให้นำผลการประเมินการดำเนินงานมาปรับปรุง การดำเนินงานอนามัยสิ่งแวดล้อม”

สามารถสรุปแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการในโรงเรียนอย่างไร และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมให้นำผลการประเมินการดำเนินงานมาปรับปรุงการดำเนินงานอนามัยสิ่งแวดล้อมได้ว่า

1. สถานศึกษาควรจัดประชุมร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานสาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครู บุคลากรของสถานศึกษา เพื่อนำผลการดำเนินงานต่าง ๆ มาพูดคุยร่วมกัน หากมีด้านใดต้องพัฒนาและปรับปรุงให้ทุกฝ่ายเกี่ยวข้องดำเนินการทันทีเพื่อความปลอดภัย

2. สถานศึกษาควรมีคู่มือเกี่ยวกับงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการนำผลการประเมินงานอนามัยสิ่งแวดล้อมไปใช้ให้เกิดความเหมาะสม เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้

3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างแรงจูงใจให้ครู บุคลากรทางการศึกษาทุกคน ในการนำผลการดำเนินงานมาปรับปรุงงานอนามัยสิ่งแวดล้อมร่วมกัน

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1 กล่าวว่า “สถานศึกษาต้องยึดหลักเกณฑ์ให้เป็นที่ยอมรับ การกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจน จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรที่รับผิดชอบและนำผลที่ได้ไปปรับปรุง ส่งเสริมต่อไป”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2 กล่าวว่า “เมื่อมีการพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาให้ได้มาตรฐาน เมื่อมีด้านไหนที่ยังไม่ผ่านมาตรฐานหรือต้องปรับปรุงให้ผู้ที่เกี่ยวข้องนำผลการประเมินพร้อมแนวพัฒนาเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อร่วมกันหาแนวทางแก้ไข ปรับปรุงและพัฒนาต่อไป”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3 กล่าวว่า “ผู้อำนวยการสถานศึกษาต้องสร้างแรงจูงใจให้ครู บุคลากรทางการศึกษาทุกคน นำผลการดำเนินงานมาปรับปรุงงานอนามัยสิ่งแวดล้อมร่วมกันเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4 กล่าวว่า “สถานศึกษาต้องจัดประชุมเพื่อชี้แจงเกี่ยวกับผลของการประเมินการดำเนินงาน ซึ่งสถานศึกษาต้องมีคู่มือเกี่ยวกับงานอนามัยสิ่งแวดล้อมเพื่อนำมาใช้ในการนำผลการประเมินงานอนามัยสิ่งแวดล้อมไปใช้ให้เหมาะสม เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5 กล่าวว่า “ผู้อำนวยการจัดประชุมครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อนำผลการดำเนินงานต่าง ๆ ของงานอนามัยสิ่งแวดล้อมมาพูดคุยร่วมกัน หากมีด้านใดต้องพัฒนาและปรับปรุงให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องดำเนินการทันที”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6 กล่าวว่า “สถานศึกษาต้องมีเกณฑ์มาตรฐานของงานอนามัยสิ่งแวดล้อมเพื่อนำมาใช้พัฒนา ปรับปรุงงานอนามัยสิ่งแวดล้อมในด้านที่ต้องได้รับการปรับปรุง”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7 กล่าวว่า “สถานศึกษามีการประชุมร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานสาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครู บุคลากรของสถานศึกษา เพื่อวางแผนพัฒนาปรับปรุงงานอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาให้มีความเหมาะสม ปลอดภัย”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8 กล่าวว่า “ผู้อำนวยการต้องให้ความสำคัญกับการนำผลการดำเนินงานของงานอนามัยสิ่งแวดล้อมมาปรับปรุง พัฒนา โดยประชุมครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกัน”

จากข้อคำถามประเด็นที่ 4 “ท่านมีแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา ด้านการร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชนอย่างไรและ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตรวจสอบ ทบทวน แก้ไขพัฒนาและปรับปรุงกิจกรรมเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา”

สามารถสรุปแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา ด้านการร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชนอย่างไรและ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตรวจสอบ ทบทวน แก้ไข พัฒนาและปรับปรุงกิจกรรมเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาได้ว่า

1. สถานศึกษาควรจัดประชุมร่วมกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล คณะกรรมการสถานศึกษาหรือภาคเครือข่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อชี้แจงหลักเกณฑ์ GREEN & CLEAN Hospital มาใช้เป็นกรอบในการทบทวน แก้ไข พัฒนาและปรับปรุงงานอนามัยสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน
2. สถานศึกษาควรมีแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเพื่อเฝ้าระวัง ประเมินปัจจัยเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมโดยการร่วมมือกันของโรงเรียนและชุมชน
3. สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อมกับชุมชนหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยเปิดโอกาสให้ชุมชน ผู้ปกครองและนักเรียนเข้าร่วมและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1 กล่าวว่า “สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชน ผู้ปกครองและนักเรียนให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมเพื่อการทบทวน แก้ไข พัฒนาและปรับปรุงงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2 กล่าวว่า “ผู้อำนวยการสถานศึกษาจัดการประชุมกับคณะกรรมการสถานศึกษาหรือภาคเครือข่ายที่เกี่ยวข้องมาร่วมคิด ร่วมกันพัฒนา ร่วมกันตรวจสอบ โดยเน้นการเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใสในทุก ๆ เรื่อง”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3 กล่าวว่า “โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจัดประชุมครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อชี้แจงหลักเกณฑ์ในการพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อม คือ หลักเกณฑ์ GREEN & CLEAN Hospital ซึ่งสถานศึกษาสามารถนำหลักเกณฑ์ดังกล่าวมาใช้เป็นกรอบในการทบทวน แก้ไข พัฒนาและปรับปรุงด้านต่าง ๆ ของงานอนามัยสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4 กล่าวว่า “สถานศึกษาควรจัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อร่วมกันคิด ตรวจสอบ แก้ไข หรือปรับปรุงกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับงานอนามัยสิ่งแวดล้อม โดยกิจกรรมดังกล่าวต้องมีชุมชนเข้ามาร่วมด้วยเสมอ”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5 กล่าวว่า “สถานศึกษาควรมีแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยการร่วมมือกันของโรงเรียนและชุมชน เพื่อนำมาใช้ในการตรวจสอบ พัฒนากิจกรรมงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6 กล่าวว่า “สถานศึกษาควรมีแนวทางการเฝ้าระวัง ประเมินปัจจัยเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อม เช่น ติดตามข้อมูล สำรวจบริเวณโดยรอบ เป็นต้น และมีการกำหนดมาตรการในการลดและป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพจากปัจจัยเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อม”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7 กล่าวว่า “สถานศึกษาจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อมกับชุมชนหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อวิเคราะห์ และพัฒนางานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาร่วมกัน”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8 กล่าวว่า “ทุกคนในสถานศึกษาต้องร่วมด้วยช่วยกันในการทำกิจกรรมการพัฒนา ปรับปรุงอนามัยสิ่งแวดล้อมโดยให้ผู้ปกครองในชุมชนเข้ามาทำกิจกรรมร่วมด้วย”

จากข้อคำถามประเด็นที่ 5 “ท่านมีแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อสุขภาพอย่างไรและโดยเฉพาะอย่างยิ่งการควบคุม ดูแล และปรับปรุงสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาให้อยู่ในสภาพที่ถูกลักษณะเอื้อต่อการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ”

สามารถสรุปแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อสุขภาพอย่างไรและโดยเฉพาะอย่างยิ่งการควบคุม ดูแล และปรับปรุงสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาให้อยู่ในสภาพที่ถูกลักษณะเอื้อต่อการเรียนรู้อย่างเป็นระบบได้ว่า

1. สถานศึกษาควรมีการวางแผนเพื่อจัดกิจกรรมพัฒนา ปรับปรุงงานอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา เช่น การตรวจคัดกรองสุขภาพเบื้องต้น สํารวจอนามัยสิ่งแวดล้อม ตรวจประเมินผล และเฝ้าระวัง
2. สถานศึกษาควรเชิญเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหรือโรงพยาบาลประจำอำเภอเข้ามาให้คำแนะนำด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ
3. สถานศึกษาควรดำเนินการควบคุม ดูแลและปรับปรุงสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาให้ถูกลักษณะโดยยึดคู่มือเกี่ยวกับงานอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาเป็นหลัก

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1 กล่าวว่า “สถานศึกษาจัดระบบการดูแลงานอนามัยสิ่งแวดล้อม จัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพปรับปรุงสถานที่บริเวณโดยรอบให้สะอาด จัดระเบียบการจราจรทางเข้า - ออก สนามกีฬา สนามเด็กเล่นให้มีความปลอดภัย อาคารเรียนแข็งแรง ห้องเรียนสะอาดเป็นระเบียบมีแสงสว่างเพียงพอ”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2 กล่าวว่า “สถานศึกษาดำเนินการโดยยึดเกณฑ์มาตรฐานเป็นหลักและเมื่อดำเนินการได้ตามมาตรฐานแล้ว การช่วยกันบำรุง ดูแล รักษาอนามัยสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในสภาพดีถือเป็นหน้าที่ของทุกคนที่ต้องร่วมกันทำ”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3 กล่าวว่า “เจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลลงพื้นที่เข้าไปในสถานศึกษาให้คำแนะนำด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาซึ่งถือว่าครูเป็นผู้ปฏิบัติที่ต้องควบคุม ดูแลอนามัยสิ่งแวดล้อมอยู่เสมอ”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4 กล่าวว่า “สถานศึกษาต้องควบคุม ดูแลและปรับปรุงสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาให้ถูกลักษณะโดยยึดคู่มือเกี่ยวกับงานอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการควบคุม ดูแลและปรับปรุงสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5 กล่าวว่า “ครูจัดกิจกรรมพัฒนาโรงเรียนในการช่วยกันทำความสะอาด จัดสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ในสถานศึกษาให้มีความสวยงาม เหมาะสม และปลอดภัย”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6 กล่าวว่า “สถานศึกษามีการตรวจคัดกรองสุขภาพเบื้องต้นทุกวันโดยครูประจำชั้นและจัดกิจกรรมในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาเพื่อให้เกิดความปลอดภัยสูงสุด”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7 กล่าวว่า “สถานศึกษาสำรวจอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาโดยครูผู้รับผิดชอบ ครูอนามัย ครูฝ่ายอาคารสถานที่ นักเรียนแกนนำโดยใช้แบบสำรวจอนามัยสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน และมีการวางแผน พัฒนา ปรับปรุงงานอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาให้มีความเหมาะสม เพียงพอ ปลอดภัยต่อสุขภาพ เช่น โรงอาหาร จุดบริการน้ำดื่ม น้ำใช้ ห้องน้ำ ห้องส้วม การดูแลควบคุมอาคารเรียน เป็นต้น รวมทั้งสถานศึกษาต้องมีการตรวจประเมินผลและเฝ้าระวัง ซึ่งมีการแต่งตั้งคณะกรรมการด้าน การตรวจประเมินและเฝ้าระวังงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8 กล่าวว่า “สถานศึกษาต้องเชิญเจ้าหน้าที่จากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหรือโรงพยาบาลประจำอำเภอเข้ามาให้คำแนะนำในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานอนามัยสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในสภาพที่ถูกต้องลักษณะ”

จากข้อคำถามประเด็นที่ 6 “ท่านมีแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา ด้านการบริการอนามัยโรงเรียนอย่างไร และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการกำหนดตารางเวลาในการให้บริการด้านสุขภาพพื้นฐานอย่างชัดเจน”

สามารถสรุปแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา ด้านการบริการอนามัยโรงเรียนอย่างไร และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการกำหนดตารางเวลาในการให้บริการด้านสุขภาพพื้นฐานอย่างชัดเจนได้ว่า

1. สถานศึกษาควรประชุมร่วมกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเกี่ยวกับการจัดทำตารางให้บริการด้านสุขภาพพื้นฐานเพื่อให้สถานศึกษารับบริการด้านสุขภาพพื้นฐานที่ถูกต้องและได้มาตรฐาน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายครูที่รับผิดชอบในการจัดทำตารางเวลาในการให้บริการด้านสุขภาพพื้นฐานเข้าไปขอคำแนะนำจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
3. สถานศึกษาควรมีกฎ ระเบียบของการออกประกาศตารางเวลาในการให้บริการสุขภาพขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาเพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนรับทราบทั่วกัน

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1 กล่าวว่า “สถานศึกษาต้องมีกฎ ระเบียบของการออกประกาศตารางเวลาในการให้บริการสุขภาพขั้นพื้นฐานอย่างชัดเจนเพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนรับทราบ ทัดกัน”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2 กล่าวว่า “โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจะมีแผนผังการดำเนินงานในการให้บริการด้านสุขภาพ ซึ่งโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพต้องประชุมร่วมกับสถานศึกษา เพื่อวางแผนและกำหนดเวลาให้มีความเหมาะสมซึ่งกันและกัน”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3 กล่าวว่า “โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจะเข้าไปให้คำแนะนำในเรื่องการทำตารางเวลาในการให้บริการด้านสุขภาพพื้นฐานแก่สถานศึกษาและให้สถานศึกษาได้ลงมือจัดทำตารางเวลาเพื่อให้ได้ตารางเวลาที่ได้มาตรฐานและถูกต้อง”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4 กล่าวว่า “สถานศึกษา โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล หรือโรงพยาบาลที่เกี่ยวข้อง ต้องประชุมพูดคุยกันในการจัดทำตารางเวลาในการให้บริการสุขภาพขั้นพื้นฐานแก่นักเรียนในสถานศึกษา เพื่อให้ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจตรงกัน”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5 กล่าวว่า “สถานศึกษาให้โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเข้ามาให้ความรู้ในด้านของการจัดทำตารางเวลาเพื่อให้สถานศึกษาเกิดความเข้าใจตรงกัน”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6 กล่าวว่า “ผู้บริหารสถานศึกษามอบหมายครูที่รับผิดชอบในการจัดทำตารางเวลาในการให้บริการด้านสุขภาพพื้นฐานเข้าไปขอคำแนะนำจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เพื่อนำคำแนะนำมาใช้ในการทำตารางเวลาต่อไป”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7 กล่าวว่า “ครูอนามัยโรงเรียนต้องมีการจัดทำตารางเวลาในการให้บริการด้านสุขภาพพื้นฐานแก่นักเรียนในทุก ๆ ภาคเรียนและแจ้งให้ทุกคนในสถานศึกษาทราบโดยทั่วกัน”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8 กล่าวว่า “สถานศึกษา โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหรือโรงพยาบาลประจำอำเภอต้องจัดการประชุมร่วมกันเพื่อพูดคุยด้านการจัดทำตารางเวลาให้บริการด้านสุขภาพพื้นฐานอย่างเป็นระบบ”

จากข้อความประเด็นที่ 7 “ท่านมีแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา ด้านสุขภาพในโรงเรียนอย่างไร และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการสนับสนุนให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ”

สามารถสรุปแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา ด้านสุขภาพในโรงเรียนอย่างไร และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการสนับสนุนให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพได้ว่า

1. สถานศึกษาควรจัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา ประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงเกี่ยวกับเรื่องสุขภาพในโรงเรียน

2. สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมหรือโครงการเกี่ยวกับสุขภาพของนักเรียนโดยให้ผู้ปกครองเข้าร่วมทำกิจกรรมหรือโครงการ เช่น กิจกรรมทางกาย กิจกรรมวันเด็ก กิจกรรมหนูน้อยสุขภาพดี และกิจกรรมให้คำปรึกษาด้านสุขภาพ

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1 กล่าวว่า “เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมกับสถานศึกษาหรือหน่วยงานภายนอก เช่น การอบรมด้านสุขภาพและอื่น ๆ โดยประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อ เพจของสถานศึกษา เป็นต้น”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2 กล่าวว่า “สถานศึกษาควรจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับเรื่องสุขภาพในโรงเรียนให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน จัดประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงแนวทางในการร่วมกันดูแลสุขภาพนักเรียน และจัดกิจกรรมด้านสุขภาพร่วมกันกับผู้ปกครองเพื่อให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพของนักเรียน”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3 กล่าวว่า “สถานศึกษาจัดประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงให้ผู้ปกครองทราบถึงการดูแลสุขภาพของนักเรียน และจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้ปกครองได้เข้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับสุขภาพมากขึ้น เช่น กิจกรรมวันเด็ก กิจกรรมหนูน้อยสุขภาพดี เป็นต้น”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4 กล่าวว่า “ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดกิจกรรมเกี่ยวกับสุขภาพของนักเรียน โดยเป็นกิจกรรมที่สามารถให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม รวมทั้งจัดให้มีรางวัลสำหรับผู้ปกครองตัวอย่างด้านสุขภาพ”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5 กล่าวว่า “สถานศึกษาจัดกิจกรรมหรือโครงการเกี่ยวกับด้านสุขภาพ เพื่อให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมหรือโครงการ”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6 กล่าวว่า “สถานศึกษาจัดกิจกรรมทางกายโดยให้ผู้ปกครองเข้าร่วมทำกิจกรรมทางกายด้วย”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7 กล่าวว่า “สถานศึกษาให้มีกิจกรรมการให้คำปรึกษาด้านสุขภาพนักเรียน โดยให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมจากการสอบถามและให้คำแนะนำ”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8 กล่าวว่า “สถานศึกษาจัดประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพของนักเรียนและจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพนักเรียนโดยมีผู้ปกครองเข้าร่วมด้วย”

จากข้อคำถามประเด็นที่ 8 “ท่านมีแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา ด้านการโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัยอย่างไร และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการแก้ปัญหา ด้านโภชนาการของนักเรียนที่มีปัญหาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง”

สามารถสรุปแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา ด้านการโภชนาการและ

อาหารที่ปลอดภัยอย่างไร และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการแก้ปัญหาด้านโภชนาการของนักเรียนที่มีปัญหาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องได้ว่า

1. สถานศึกษาควรร่วมกับเทศบาลตำบล ผู้ปกครองในการร่วมกันจัดเมนูอาหารกลางวันที่มีสารอาหารครบ 5 หมู่ตรงตามมาตรฐานให้คุณค่าทางโภชนาการแก่นักเรียน
2. สถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุม ตรวจสอบ การประกอบอาหารกลางวัน และมีมาตรการป้องกันการนำอาหารที่มีผลเสียต่อสุขภาพเข้ามาจำหน่ายในสถานศึกษาเด็ดขาด
3. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลควรเข้าชี้แจงแก่สถานศึกษาให้ทราบถึงมาตรฐานของน้ำหนัก ส่วนสูงหรือโภชนาการที่เหมาะสมของแต่ละวัย และวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล
4. สถานศึกษาควรสร้างแบบสำรวจการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนด้านการโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัยเพื่อช่วยเหลือ ติดตาม แก้ปัญหานักเรียนที่มีปัญหาและรายงานผลอย่างต่อเนื่อง

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1 กล่าวว่า “สถานศึกษาสำรวจโภชนาการของนักเรียนในแต่ละระดับชั้นว่ามีจำนวนนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการจำนวนกี่คนและครูประจำชั้นจะให้ความรู้ด้านโภชนาการอาหารที่ปลอดภัย คอยช่วยเหลือ ติดตาม แก้ปัญหาของนักเรียนและรายงานผลอย่างต่อเนื่อง”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2 กล่าวว่า “สถานศึกษาให้ความรู้เรื่องอาหารปลอดภัยแก่ครู บุคลากรทางการศึกษาและนักเรียน และสถานศึกษาร่วมกับเทศบาลตำบล ผู้ปกครองในการร่วมกันคิดเมนูสุขภาพให้กับนักเรียนได้รับประทานช่วงพักกลางวัน รวมทั้งสถานศึกษามีมาตรการป้องกันการนำอาหารที่มีผลเสียต่อสุขภาพ ห้ามจำหน่ายหรือห้ามขายในสถานศึกษาเด็ดขาด”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3 กล่าวว่า “โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลชี้แจงแก่สถานศึกษาให้ทราบถึงมาตรฐานของน้ำหนัก ส่วนสูงหรือโภชนาการที่เหมาะสมของแต่ละวัย และวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคลว่าขาดสารอาหารใดบ้างจากนั้นแนะนำโภชนาการที่ดีและเหมาะสมให้กับผู้เรียนที่มีปัญหาแต่ละคน”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4 กล่าวว่า “ผู้บริหารสถานศึกษาต้องแต่งตั้งคณะกรรมการด้านโภชนาการของนักเรียน โดยต้องดูแล คัดกรองนักเรียน เมื่อพบนักเรียนที่มีปัญหาด้านโภชนาการต้องช่วยเหลือ ติดตามและรายงานผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาทราบเพื่อแก้ไขต่อไป”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5 กล่าวว่า “สถานศึกษาต้องดูแล ใส่ใจ จัดอาหารกลางวันที่ดีมีคุณภาพเพียงพอ เป็นอาหารที่ให้พลังงานครบ 5 หมู่แก่นักเรียนในทุกวัน”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6 กล่าวว่า “สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุม ตรวจสอบการประกอบอาหารกลางวัน ซึ่งโรงอาหารต้องผ่านมาตรฐาน รวมทั้งสถานศึกษาควรจัดหาอาหารกลางวันที่ดีตรงตามมาตรฐานให้คุณค่าทางโภชนาการแก่นักเรียน”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7 กล่าวว่า “สถานศึกษาสร้างแบบสำรวจการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนด้านการโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัยด้านสุขภาพ เช่น อาหารสด เนื้อสัตว์ ผักสด ซึ่งในแต่ละมื้อต้องมีสารอาหารครบทั้ง 5 หมู่ และมีความสะอาด ปลอดภัยต่อนักเรียนทุกคน”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8 กล่าวว่า “สถานศึกษาดูแลนักเรียนที่มีปัญหาด้านโภชนาการเป็นพิเศษโดยสอบถามการเสริมสร้างโภชนาการให้กับนักเรียนจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล”

จากข้อคำถามประเด็นที่ 9 “ท่านมีแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา ด้านการออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการอย่างไรและ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน”

สามารถสรุปแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา ด้านการออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการอย่างไรและ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนและชุมชนได้ว่า

1. สถานศึกษาควรให้บริการด้านสถานที่เพื่อใช้สำหรับออกกำลังกายแก่ชุมชน เช่น สนามฟุตบอล สนามวอลเลย์บอล และอื่น ๆ
2. สถานศึกษาควรจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อจัดชมรมหรือกิจกรรมการออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการโดยมีผู้ปกครอง ชุมชน นักเรียน เข้าร่วมกิจกรรม เช่น การแข่งขันกีฬาระดับอำเภอ กิจกรรมกีฬาดี และกิจกรรมวิ่งเพื่อน้อง

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1 กล่าวว่า “สถานศึกษาให้บริการด้านสถานที่เพื่อใช้สำหรับออกกำลังกายแก่ชุมชน เช่น สนามฟุตบอล สนามวอลเลย์บอล และอื่น ๆ และให้สถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน นักเรียน เข้าร่วมกิจกรรมการแข่งขันกีฬาระดับอำเภออย่างต่อเนื่อง”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2 กล่าวว่า “สถานศึกษาจัดให้มีเวลาสำหรับให้นักเรียนทำกิจกรรมออกกำลังกาย กีฬาและนันทนาการในหลักสูตร และควรจัดกิจกรรมที่มีผู้ปกครองเข้าร่วมด้วยเพื่อเสริมสร้างความรัก ความผูกพัน ความสามัคคี”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3 กล่าวว่า “สถานศึกษาจัดการประชุมกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อให้ได้แสดงความคิดเห็นในแต่ละด้านเกี่ยวกับการออกกำลังกาย กีฬาและนันทนาการร่วมกันเพื่อหากิจกรรมที่สามารถให้ผู้ปกครองและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมได้”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4 กล่าวว่า “สถานศึกษาต้องมีโครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับการออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการในทุก ๆ ภาคเรียนเพื่อให้นักเรียนและชุมชนได้เข้ามาทำกิจกรรมร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5 กล่าวว่า “สถานศึกษาจัดกิจกรรมกีฬาเพื่อให้ครู นักเรียน ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้วยกายการออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการร่วมกัน”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6 กล่าวว่า “สถานศึกษาจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อจัดตั้งชมรม กิจกรรมทางกายโดยให้ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมด้วย”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7 กล่าวว่า “สถานศึกษาจัดทำโครงการกีฬาสีภายในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนได้มีกิจกรรมที่ชื่นชอบและมีการฝึกซ้อมเพื่อเป็นการออกกำลังกายและผู้ปกครองสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการแข่งขันกีฬาร่วมกับสถานศึกษา”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8 กล่าวว่า “สถานศึกษาจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น วิ่งเพื่อน้อง กิจกรรมกีฬาสีของเทศบาล เป็นต้น เพื่อให้สถานศึกษาและชุมชนทำกิจกรรม พบเจอกันมากยิ่งขึ้น”

จากข้อคำถามประเด็นที่ 10 “ท่านมีแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา ด้านการให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคมอย่างไร และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการได้รับความร่วมมือ และการสนับสนุนของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเพื่อให้การให้คำปรึกษามีประสิทธิภาพ”

สามารถสรุปแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา ด้านการให้คำปรึกษา และสนับสนุนทางสังคมอย่างไร และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการได้รับความร่วมมือได้ว่า

1. สถานศึกษาควรประชุมครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน หน่วยงานภาครัฐ เอกชนจิตอาสา หรือมูลนิธิที่เกี่ยวข้องเพื่อหารือในด้านการให้คำปรึกษา การสนับสนุนงบประมาณการติดตามผล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้คำปรึกษาเพิ่มขึ้น

2. สถานศึกษาควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบเพื่อคัดกรอง ดูแล ใส่ใจนักเรียนเป็นรายบุคคล

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1 กล่าวว่า “สถานศึกษาจัดกิจกรรมด้านการให้คำปรึกษาในสถานศึกษาโดยเชิญผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมเพื่อหาแนวทาง การสนับสนุนงบประมาณ การติดตามผล และอื่น ๆ”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2 กล่าวว่า “สถานศึกษาส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐ เอกชนจิตอาสา หรือมูลนิธิที่จะเข้ามาช่วยสนับสนุนสถานศึกษาอย่างเต็มที่”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3 กล่าวว่า “สถานศึกษาจัดประชุมครูเพื่อร่วมกันแสดงความคิดเห็นและจัดประชุมผู้นำชุมชนเพื่อหาคำแนะนำการให้คำปรึกษาที่มีประสิทธิภาพร่วมกัน”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4 กล่าวว่า “สถานศึกษามีโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง คัดกรอง ให้คำปรึกษานักเรียน และประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อ

ชี้แจง ร่วมมือกันดูแล ให้คำปรึกษาและทางงบประมาณต่าง ๆ เข้ามาเพื่อใช้ในการให้คำปรึกษาแก่สถานศึกษา”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5 กล่าวว่า “สถานศึกษาเชิญผู้ที่มีความรู้เฉพาะหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงานอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาเข้ามาให้คำแนะนำ คำปรึกษาเพื่อให้สถานศึกษาดำเนินการต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6 กล่าวว่า “สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบเพื่อคัดกรอง ดูแล ใส่ใจ นักเรียนเป็นรายบุคคลได้อย่างเป็นระบบ”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7 กล่าวว่า “สถานศึกษาเชิญหน่วยงานที่มีความรู้ทางการให้คำปรึกษาเข้ามาให้แนวปฏิบัติ ดูแลนักเรียนในด้านต่าง ๆ”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8 กล่าวว่า “สถานศึกษาเชิญทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมาประชุมร่วมกันเพื่อหารือในด้านการให้คำปรึกษา คำแนะนำแก่สถานศึกษาในด้านต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้คำปรึกษาเพิ่มขึ้น”

จากข้อความประเด็นที่ 11 “ท่านมีแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษาด้านการส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียนอย่างไร และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางด้านสุขภาพทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน”

สามารถสรุปแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียนอย่างไร และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางด้านสุขภาพทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชนได้ว่า

1. สถานศึกษาควรเชิญโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเข้ามาให้ความรู้กับครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ โภชนาการและอาหาร
2. สถานศึกษาควรจัดกิจกรรม โครงการหรือชมรมการออกกำลังกายเพื่อให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษาเข้าร่วมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เช่น กิจกรรมออกกำลังกายตอนเช้าทุกวันพุธ กิจกรรมอบรมด้านสุขภาพ กิจกรรมประกวดบุคคลต้นแบบด้านสุขภาพ กิจกรรมสุขภาพของชุมชน

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1 กล่าวว่า “สถานศึกษาจัดกิจกรรมให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการอบรมด้านสุขภาพทั้งภายในและภายนอกจากนั้นนำผลมาปรับใช้ขยายผลแก่นักเรียน รายงานผลแก่ผู้บังคับบัญชา”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2 กล่าวว่า “สถานศึกษาจัดให้มีการประกวดหรือโครงการส่งเสริมให้ครูเป็นบุคคลต้นแบบด้านสุขภาพ เพื่อเป็นแรงบันดาลใจด้านสุขภาพให้กับนักเรียนและชุมชนได้”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3 กล่าวว่า “โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้ความรู้กับครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับ การดูแลสุขภาพ โภชนาการและอาหาร และสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสุขภาพให้มากยิ่งขึ้น”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4 กล่าวว่า “สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับสุขภาพที่ดี เพื่อนำความรู้ไปปรับใช้และนำมาสอนในห้องเรียน และจัดกิจกรรมครูตัวอย่างด้านสุขภาพดีในทุก ๆ ภาคเรียน เพื่อเป็นแรงบันดาลใจให้กับนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5 กล่าวว่า “สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูร่วมประกวดสุขภาพที่ดี ถูกหลักโภชนาการและกิจกรรมการประกวดอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับสุขภาพ”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6 กล่าวว่า “สถานศึกษามีการจัดตั้งชมรมการออกกำลังกายและจัดประกวดสุขภาพเพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้เข้าร่วมประกวด”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7 กล่าวว่า “สถานศึกษากำหนดกิจกรรมให้ออกกำลังกายทุก ๆ ตอนเช้าพร้อมกับนักเรียนในทุกวันพุธเพื่อให้ครูเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน อีกทั้งสนับสนุนให้ครูที่มีความสามารถด้านกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาทุกประเภทตามความถนัดที่มีการจัดกิจกรรม”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8 กล่าวว่า “สถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมด้านสุขภาพของชุมชนอย่างต่อเนื่อง”

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

1.1.2 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีรายละเอียดต่อไปนี้

1.2.1 ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 116 โรงเรียน จำนวนประชากรทั้งหมด 989 คน กลุ่มตัวอย่าง ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 285 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยคำนวณจากสูตรของทาโร่ ยามาเน่หลังจากนั้นทำการสุ่มแบ่งชั้นตามขนาดของสถานศึกษา แล้วสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายผู้ให้ข้อมูล จำนวน 8 คน โดยได้กำหนดเกณฑ์ ดังนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลสถานศึกษาดีเด่นทางด้านอนามัยโรงเรียน จำนวน 1 คน 2) ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน 1 คน 3) นักวิชาการประจำโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน 1 คน 4) อาจารย์มหาวิทยาลัยด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 1 คน 5) ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 1 คน 6) เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 1 คน 7) ครูที่รับผิดชอบงานอนามัยของ

โรงเรียน จำนวน 1 คนและ 8) ตัวแทนผู้ปกครองนักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม จำนวน 1 คน

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ เกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องและตรวจสอบค่าของความตรงด้านเนื้อหา โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 และมีค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม เท่ากับ .78 และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 คือ แบบสัมภาษณ์ มีลักษณะเป็นประเด็นสัมภาษณ์ซึ่งได้มาจากผลของสภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยติดต่อประสานงานกับผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและส่งแบบสอบถามสำหรับครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ไปยังสถานศึกษา แล้วเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองตามเวลาที่กำหนด โดยได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 285 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา และผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์โดยใช้เครื่องมือ คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ซึ่งมีประเด็นเนื้อหาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา จำนวน 8 คน ดำเนินการสัมภาษณ์ในวันที่ 18 - 24 ธันวาคม 2566 เป็นเวลาคนละ 1 ชั่วโมง จนได้ข้อสรุปของข้อเสนอแนะเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ของผู้สัมภาษณ์ ทั้ง 8 คน

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อวิเคราะห์สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยวิธีการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ ส่วนการวิเคราะห์ระดับของสภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียน

ส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

1.3 สรุปผลการวิจัย

1.3.1 สภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 พบว่า ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด ดังนี้ การบริการอนามัยโรงเรียน การกำหนดนโยบายของโรงเรียนการโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อสุขภาพ การบริหารจัดการในโรงเรียน การให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคม การสุขศึกษาในโรงเรียน การร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน การส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน และการออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ โดยแต่ละด้านสรุปได้ดังนี้

1) การบริการอนามัยโรงเรียน พบว่า การบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ด้านการบริการอนามัยโรงเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก รายข้อของสภาพโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษาจัดให้มีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเข้ามาให้บริการรักษาพยาบาลเบื้องต้นให้แก่ นักเรียนทุกคนอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาจัดให้มีห้องพยาบาลในการให้บริการรักษาพยาบาลเบื้องต้นให้แก่ นักเรียนทุกคนอย่างเพียงพอ สถานศึกษาจัดให้มีการเฝ้าระวังและค้นหาอาการผิดปกติหรือความบกพร่องด้านสุขภาพเบื้องต้นสำหรับนักเรียนทุกคนอย่างสม่ำเสมอ สถานศึกษาจัดให้มีเครื่องมือและเวชภัณฑ์ในการให้บริการรักษาพยาบาลเบื้องต้นให้แก่ นักเรียนทุกคนอย่างเพียงพอ และลำดับสุดท้ายมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือสถานศึกษามีการกำหนดตารางเวลาในการให้บริการด้านสุขภาพพื้นฐานอย่างชัดเจน

2) การกำหนดนโยบายของโรงเรียน พบว่า การบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก รายข้อของสภาพโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการกำหนดทิศทางและแนวทางในการจัดและดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างชัดเจน สถานศึกษากำหนดกระบวนการดำเนินงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทอย่างเป็นระบบ สถานศึกษามีการจัดสรรทรัพยากรเพื่อสนับสนุน การดำเนินงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างเพียงพอ และลำดับสุดท้ายมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์ชี้แจงแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานอนามัยสิ่งแวดล้อมให้ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบอย่างชัดเจน

3) การโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย พบว่า การบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ด้านการโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก รายชื่อของสภาพโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการประเมินภาวะโภชนาการของนักเรียนทุกคนอย่างสม่ำเสมอ สถานศึกษาส่งเสริมให้นำความรู้ด้านโภชนาการมาบูรณาการกับหลักสูตรในชั้นเรียนในกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษาหรือกลุ่มสาระอื่นอย่างเหมาะสม สถานศึกษาจัดให้มีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีการเจริญเติบโตสมวัย เช่น การจัดให้มีสถานที่รับประทานอาหาร ปรุงอาหาร และจำหน่ายอาหารที่ถูกสุขลักษณะ และลำดับสุดท้ายมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการแก้ปัญหาด้านโภชนาการของนักเรียนที่มีปัญหาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

4) การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อสุขภาพ พบว่า การบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อสุขภาพ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก รายชื่อของสภาพโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการจัดการสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาให้อยู่ในสภาพที่ถูกสุขลักษณะ สถานศึกษาจัดให้มีสิ่งแวดล้อมทางกายภาพเป็นไปตามมาตรฐานสุขาภิบาลอย่างชัดเจน สถานศึกษามีการส่งเสริมให้มีบรรยากาศที่ดีและมีความปลอดภัยต่อสุขภาพกาย สุขภาพจิตของนักเรียนและบุคลากรในสถานศึกษาและลำดับสุดท้ายมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการควบคุมดูแล และปรับปรุงสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาให้อยู่ในสภาพที่ถูกสุขลักษณะเอื้อต่อการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ

5) การบริหารจัดการในโรงเรียน พบว่า การบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ด้านการบริหารจัดการในโรงเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก รายชื่อของสภาพโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการดำเนินงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ รองลงมา คือ สถานศึกษามีการวางแผนเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ สถานศึกษามีการประเมินผลการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ สถานศึกษามีการจัดทำแผนงานเฝ้าระวัง แก้ไขปัญหา และการป้องกันเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษามีการประสานงานระหว่างหน่วยงานอื่นและภาคีเครือข่ายต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของ

สถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ และลำดับสุดท้ายมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาส่งเสริมให้นำผลการประเมินการดำเนินงานมาปรับปรุงการดำเนินงานอนามัยสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

6) การให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคมพบว่า การบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ด้านการให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก รายชื่อของสภาพโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษาจัดให้การให้คำปรึกษา แนะนำตามระบบดูแลช่วยเหลือเด็กวัยเรียนอย่างเป็นระบบ สถานศึกษาให้ความช่วยเหลือ ป้องกันและ แก้ไขปัญหาทางกาย จิตใจ และพฤติกรรมของนักเรียนอย่างต่อเนื่องสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการวิเคราะห์เพื่อทำความเข้าใจเด็กวัยเรียนเป็นรายบุคคลในด้านต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ และลำดับสุดท้ายมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนของผู้ที่เกี่ยวข้องของทุกฝ่ายเพื่อทำให้การให้คำปรึกษามีประสิทธิภาพ

7) การสุขศึกษาในโรงเรียน พบว่า การบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ด้านการสุขศึกษาในโรงเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก รายชื่อของสภาพโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับสุขศึกษาให้กับนักเรียนทุกคน สถานศึกษาจัดให้มีสภาพแวดล้อมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับสุขศึกษาอย่างเหมาะสม สถานศึกษาจัดให้มีการเรียนรู้เกี่ยวกับสุขภาพทั้งในหลักสูตรและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาส่งเสริมเจตคติตามสุขบัญญัติแห่งชาติเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และฝึกปฏิบัติเกิดเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างสม่ำเสมอ และลำดับสุดท้ายมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาสนับสนุนให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ

8) การร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน พบว่า การบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ด้านการร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก รายชื่อของสภาพโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการจัดตั้งคณะทำงานดำเนินการร่วมกันระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง และสมาชิกของชุมชนอย่างชัดเจน สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและสมาชิกของชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษา ผู้ปกครอง และสมาชิกของชุมชนร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์ วางแผนดำเนินงาน เกี่ยวกับการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ สถานศึกษา ผู้ปกครอง และสมาชิกของชุมชนแสวงหาทรัพยากรร่วมกันเพื่อสนับสนุนเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

และลำดับสุดท้ายมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการตรวจสอบ ทบทวน แก้ไข พัฒนาและปรับปรุง กิจกรรมเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ

9) การส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน พบว่า การบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ด้านการส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก รายชื่อของสภาพปัจจุบันโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษาจัดให้การให้คำปรึกษา แนะนำตามระบบดูแลช่วยเหลือเด็กวัยเรียนอย่างเป็นระบบ สถานศึกษาให้ความช่วยเหลือ ปองกันและ แก้ไขปัญหาทางกาย จิตใจ และพฤติกรรมของนักเรียนอย่างต่อเนื่องสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการวิเคราะห์เพื่อทำความเข้าใจเด็กวัยเรียนเป็นรายบุคคล ในด้านต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ และลำดับสุดท้ายมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาได้รับความร่วมมือ และการสนับสนุนของผู้ที่เกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายเพื่อให้การให้คำปรึกษามีประสิทธิภาพ

10) การออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ พบว่า การบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ด้านการออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก รายชื่อของสภาพโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษาจัดให้มีสถานที่ อุปกรณ์ กิจกรรมการออกกำลังกายให้นักเรียนและบุคลากรในสถานศึกษาอย่างเพียงพอและปลอดภัย สถานศึกษาจัดให้มีชมรมกีฬาตามความสนใจแก่นักเรียนและบุคลากรในสถานศึกษา สถานศึกษาจัดให้มีกิจกรรมนันทนาการที่สร้างสรรค์ให้นักเรียนและบุคลากรในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ และลำดับสุดท้ายมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน

1.3.2 แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ดังนี้

1) การกำหนดนโยบายของโรงเรียน

(1) สถานศึกษาควรจัดทำโครงการเกี่ยวกับงานอนามัยของสถานศึกษาในแผนปฏิบัติการ มีคณะกรรมการและบุคลากรทางการศึกษาในการดำเนินงาน โดยประชาสัมพันธ์นโยบายให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทราบทั่วกันผ่านทางช่องทางที่หลากหลาย

(2) สถานศึกษาควรจัดประชุมครู ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา ประชุมผู้ปกครอง โดยเชิญเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เจ้าหน้าที่จากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหรืออาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเข้ามาให้ความรู้ถึงแนวทางการปฏิบัติงานอนามัยสิ่งแวดล้อม

(3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดประชุมผู้อำนวยการสถานศึกษา เพื่อชี้แจงแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาเพื่อนำไปชี้แจงต่อคณะครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาได้ทราบทั่วกัน

2) การบริหารจัดการในโรงเรียน

(1) สถานศึกษาควรจัดประชุมร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานสาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครู บุคลากรของสถานศึกษาเพื่อนำผลการดำเนินงานต่าง ๆ มาพูดคุยร่วมกัน หากมีด้านใดต้องพัฒนาและปรับปรุงให้ทุกฝ่ายเกี่ยวข้องดำเนินการทันทีเพื่อความปลอดภัย

(2) สถานศึกษาควรมีคู่มือเกี่ยวกับงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการนำผลการประเมินงานอนามัยสิ่งแวดล้อมไปใช้ให้เกิดความเหมาะสม เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้

(3) ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างแรงจูงใจให้ครู บุคลากรทางการศึกษาทุกคน ในการนำผลการดำเนินงานมาปรับปรุงงานอนามัยสิ่งแวดล้อมร่วมกัน

3) การร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน

(1) สถานศึกษาควรจัดประชุมร่วมกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล คณะกรรมการสถานศึกษาหรือภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อชี้แจงหลักเกณฑ์ GREEN & CLEAN Hospital มาใช้เป็นกรอบในการทบทวน แก้ไข พัฒนาและปรับปรุงงานอนามัยสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน

(2) สถานศึกษาควรมีแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเพื่อเฝ้าระวัง ประเมินปัจจัยเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมโดยการร่วมมือกันของโรงเรียนและชุมชน

(3) สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อมกับชุมชน หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยเปิดโอกาสให้ชุมชน ผู้ปกครองและนักเรียนเข้าร่วมและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม

4) การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อสุขภาพ

(1) สถานศึกษาควรมีการวางแผนเพื่อจัดกิจกรรมพัฒนา ปรับปรุงงานอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา เช่น การตรวจคัดกรองสุขภาพเบื้องต้น สสำรวจอนามัยสิ่งแวดล้อม ตรวจประเมินผลและเฝ้าระวัง

(2) สถานศึกษาควรเชิญเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล หรือโรงพยาบาลประจำอำเภอเข้ามาให้คำแนะนำด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

(3) สถานศึกษาควรดำเนินการควบคุม ดูแลและปรับปรุงสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาให้ถูกสุขลักษณะโดยยึดคู่มือเกี่ยวกับงานอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาเป็นหลัก

5) การบริการอนามัยโรงเรียน

(1) สถานศึกษาควรประชุมร่วมกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเกี่ยวกับการจัดทำตารางให้บริการด้านสุขภาพพื้นฐานเพื่อให้สถานศึกษารับบริการด้านสุขภาพพื้นฐานที่ถูกต้องและได้มาตรฐาน

(2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายครูที่รับผิดชอบในการจัดทำตารางเวลาในการให้บริการด้านสุขภาพพื้นฐานเข้าไปขอคำแนะนำจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

(3) สถานศึกษาควรมีกฎ ระเบียบของการออกประกาศตารางเวลาในการให้บริการสุขภาพขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาเพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนรับทราบทั่วกัน

6) การสุขศึกษาในโรงเรียน

(1) สถานศึกษาควรจัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา ประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงเกี่ยวกับเรื่องสุขศึกษาในโรงเรียน

(2) สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมหรือโครงการเกี่ยวกับสุขภาพของนักเรียน โดยให้ผู้ปกครองเข้าร่วมทำกิจกรรมหรือโครงการ เช่น กิจกรรมทางกาย กิจกรรมวันเด็ก กิจกรรมหนูน้อยสุขภาพดี และกิจกรรมให้คำปรึกษาด้านสุขภาพ

7) การโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย

(1) สถานศึกษาควรร่วมกับเทศบาลตำบล ผู้ปกครองในการร่วมกันจัดเมนูอาหารกลางวันที่มีสารอาหารครบ 5 หมู่ตรงตามมาตรฐานให้คุณค่าทางโภชนาการแก่นักเรียน

(2) สถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุม ตรวจสอบ การประกอบอาหารกลางวันและมีมาตรการป้องกันการนำอาหารที่มีผลเสียต่อสุขภาพเข้ามาจำหน่ายในสถานศึกษาเด็ดขาด

(3) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลควรเข้ามาชี้แจงแก่สถานศึกษาให้ทราบถึงมาตรฐานของน้ำหนักร ส่วนสูงหรือโภชนาการที่เหมาะสมของแต่ละวัย และวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล

(4) สถานศึกษาควรสร้างแบบสำรวจการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนด้านการโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัยเพื่อช่วยเหลือ ติดตาม แก้ปัญหานักเรียนที่มีปัญหาและรายงานผลอย่างต่อเนื่อง

8) การออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ

- (1) สถานศึกษาควรให้บริการด้านสถานที่เพื่อใช้สำหรับออกกำลังกายแก่ชุมชน เช่น สนามฟุตบอล สนามวอลเลย์บอล และอื่น ๆ
- (2) สถานศึกษาควรจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อจัดชมรมหรือกิจกรรมการออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการโดยมีผู้ปกครอง ชุมชน นักเรียน เข้าร่วมกิจกรรม เช่น การแข่งขันกีฬาระดับอำเภอ กิจกรรมกีฬาสี่ และกิจกรรมวิ่งเพื่อน้อง

9) การให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคม

- (1) สถานศึกษาควรประชุมครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน หน่วยงานภาครัฐ เอกชนจิตอาสา หรือมูลนิธิที่เกี่ยวข้องเพื่อหารือในด้านการให้คำปรึกษา การสนับสนุนงบประมาณ การติดตามผล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้คำปรึกษาเพิ่มยิ่งขึ้น
- (2) สถานศึกษาควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบเพื่อคัดกรอง ดูแล ใส่ใจนักเรียนเป็นรายบุคคล

10) การส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน

- (1) สถานศึกษาควรเชิญโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเข้ามาให้ความรู้กับครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ โภชนาการและอาหาร
- (2) สถานศึกษาควรจัดกิจกรรม โครงการหรือชมรมการออกกำลังกาย เพื่อให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษาเข้าร่วมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เช่น กิจกรรมออกกำลังกายตอนเช้าทุกวันพุธ กิจกรรมอบรมด้านสุขภาพ กิจกรรมประกวดบุคคลต้นแบบด้านสุขภาพ กิจกรรมสุขภาพของชุมชน

2. อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

2.1 สภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 จากผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษาทั้งในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจาก กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายและจุดเน้นประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เกี่ยวกับอนามัยสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยในสถานศึกษา คือ การจัดการศึกษาเพื่อความปลอดภัย โดยสร้างความปลอดภัยในสถานศึกษาเพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นของสังคม และ

ป้องกันภัยคุกคามในชีวิตทุกรูปแบบ โดยมีการดำเนินการตามแผนและมาตรการด้านความปลอดภัยให้แก่ผู้เรียน ครู และบุคลากร ในรูปแบบต่าง ๆ อย่างเข้มข้น และส่งเสริมคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม สร้างความตระหนักรู้ และจิตสำนึกในการอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมทั้งกระทรวงสาธารณสุขมีนโยบายด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาที่ชัดเจน โดยให้หน่วยงานในผู้บริหารในสังกัดร่วมดำเนินงานตามประสานความร่วมมือระหว่างกันในการดำเนินการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพตามนโยบายข้างต้น และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ได้กำหนดเป้าประสงค์ในการจัดการศึกษาไว้ว่าสถานศึกษามีระบบการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยทั้งนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ได้กำหนดกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับการจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยจะเห็นได้จากการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานการพัฒนาระบบสุขาภิบาลอาหารที่ดีในโรงเรียน การส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาทุกสถานศึกษาดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน พร้อมประเมินตนเองอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งการจัดทำคู่มือป้องกัน แผนเผชิญเหตุฉุกเฉินเพื่อความปลอดภัยในสถานศึกษาซึ่งครอบคลุมประเด็นอนามัยสิ่งแวดล้อมให้แก่สถานศึกษา และผลการดำเนินการโครงการต่าง ๆ ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 กำหนดให้มีขึ้น เช่น โครงการพัฒนาสภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์ภายในโรงเรียน โครงการอนุรักษ์และพัฒนาสีเขียวภายในโรงเรียน การประเมินโครงการปรับปรุงสภาพแวดล้อมภายในที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โรงเรียนบ้านธรรมเถียร เหตุผลดังกล่าวจึงส่งผลให้สถานศึกษาจำเป็นต้องดำเนินการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1, 2565) สอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (2560) ที่กล่าวว่า อนามัยสิ่งแวดล้อมนั้นมีความสำคัญ เนื่องจากปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่คุกคามและส่งผลกระทบต่อสุขภาพเด็กนักเรียนจะเป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการเจ็บป่วย จึงควรส่งเสริมให้มีการจัดการ ควบคุม ป้องกัน การแพร่กระจายของโรคติดต่อ และจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะ การบริหารจัดการด้านอาคารสถานที่ให้มีความมั่นคง แข็งแรง และปลอดภัย เพื่อให้เด็กใช้ชีวิตในโรงเรียนอย่างปลอดภัย ดังที่สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขได้จัดทำคู่มือการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนเพื่อให้บุคลากรของโรงเรียน ทั้งครู อาจารย์เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน เพื่อให้เกิดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดีของเด็กในโรงเรียน ยกระดับและพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กให้ดีขึ้น ขยายผลสู่ครอบครัว และชุมชน นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป และสำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขได้จัดทำคู่มือการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ

เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนด้านสุขภาพควบคู่ไปกับการพัฒนาทางการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัลตา กุลาสา (2563) ที่ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานสู่การเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพพระดับเพชรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคพื้นดิน เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ มีระดับการปฏิบัติงานในแต่ละมาตรฐานโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ ยุทธิต หินกองและ เจริญวิชัย สมพงษ์ธรรม (2566) ที่ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง สภาพ ปัญหาและแนวทางพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพพระดับเพชร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานสู่มาตรฐานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพพระดับเพชร โดยรวมอยู่ในระดับมาก

การบริการอนามัยโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของการมีสุขภาพดีและความจำเป็นในการสร้างพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้องให้กับผู้เรียน และสถานศึกษาได้ปฏิบัติตามคู่มือแผนป้องกัน แผนเผชิญเหตุฉุกเฉินเพื่อความปลอดภัยในสถานศึกษาซึ่งครอบคลุมประเด็นการบริการอนามัยโรงเรียน จึงทำให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติตามคู่มือได้ สอดคล้องกับแนวคิดของอัลตา กุลาสา (2563, น 31) ที่กล่าวว่า การที่โรงเรียนจัดให้มีบริการอนามัยโรงเรียนที่จำเป็นสำหรับนักเรียนทุกคน ได้แก่ การเฝ้าระวังภาวะสุขภาพการตรวจสุขภาพและการรักษาพยาบาลเบื้องต้น เพื่อให้นักเรียนได้รับการตรวจสุขภาพ การเฝ้าระวังภาวะสุขภาพ การป้องกันโรคและการรักษาพยาบาลเบื้องต้นจากครู และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมีนา โอราววัฒน์ (2554) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการให้บริการอนามัยโรงเรียน อยู่ในระดับมาก

การออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน เหตุที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ส่วนใหญ่ไม่มีกิจกรรมเกี่ยวกับการออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการที่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมเท่าที่ควร อาจเนื่องด้วยสถานศึกษาจะเน้นกิจกรรมกับผู้เรียนเป็นสำคัญและการบริหารจัดการที่ขาด การวางแผนร่วมกันที่ชัดเจนและนักเรียนไม่ให้ความสำคัญในด้านการออกกำลังกาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางที่ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะแนวทางในการพัฒนา ด้านการออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการว่า สถานศึกษาจัดการประชุมกับผู้ปกครองและชุมชนเพื่อให้ได้แสดงความคิดเห็นในแต่ละด้านเกี่ยวกับการออกกำลังกาย กีฬาและนันทนาการร่วมกันเพื่อหากิจกรรมที่สามารถให้ผู้ปกครองและประชาชนเข้ามามีส่วน

ร่วมในการทำกิจกรรมได้ สถานศึกษาต้องมีโครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับการออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการในทุก ๆ ภาคเรียนเพื่อให้นักเรียนและชุมชนได้เข้ามาทำกิจกรรมร่วมกันอย่างสม่ำเสมอสถานศึกษาให้บริการด้านสถานที่เพื่อใช้สำหรับออกกำลังกายแก่ชุมชน เช่น สนามฟุตบอล สนามวอลเลย์บอล และอื่น ๆ และให้สถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมการแข่งขันกีฬาระดับอำเภออย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ อัลตา กุลาสา (2563) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานสู่การเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการในสถานศึกษา คือ ผู้บริหาร ครู อธิบายให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการจัดตั้งชมรมสุขภาพในโรงเรียน จัดตั้งชมรมโดยมีนักเรียนเป็นแกนนำ ในการประชุม และดำเนินกิจกรรมสุขภาพอย่างน้อย เดือนละ 1 ครั้ง โดยให้นักเรียนแกนนำบันทึกการประชุมและบันทึกการทำกิจกรรมทุกครั้ง และจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ออกกำลังกายเป็นประจำ ซึ่งควรทำให้หลากหลายรูปแบบ เช่น ให้นักเรียนออกกำลังกายตามชนิดกีฬาที่ถนัดและให้นักเรียนแกนนำเป็นผู้นำออกกำลังกาย

ด้านการบริหารจัดการในโรงเรียน เมื่อพิจารณาวิจัยพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การส่งเสริมให้นำผลการประเมินการดำเนินงานมาปรับปรุง การดำเนินงานอนามัยสิ่งแวดล้อม เหตุที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจาก สถานศึกษาไม่ได้นำผลการประเมินการดำเนินงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมมาใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา อาจเนื่องด้วยสถานศึกษาไม่มีความเข้าใจในหลักเกณฑ์ของการดำเนินงานอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา จึงไม่สามารถนำผลการดำเนินงานมาดำเนินการในการปรับปรุงต่อไป กล่าวได้ว่าการบริหารจัดการส่งเสริมให้นำผลการประเมินมาใช้ในการดำเนินงานเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญต้องได้รับการพัฒนา สอดคล้องกับสุภัททา อินทรศักดิ์ (2561, น.47) กล่าวว่า การจัดการองค์กรและระบบการบริหารงานในด้านการวางแผนการประสานงานระหว่างหน่วยงานหรือบุคคล เพื่อให้รู้บทบาทหน้าที่ทั้งของตนและภาคีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งการประเมินผลและผลที่ได้รับ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ อัลตา กุลาสา (2563) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานสู่การเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการในโรงเรียน คือ โรงเรียนมีการวางแผนการดำเนินงาน เพื่อปรับปรุง มีการควบคุมตามมาตรฐานสุขภาพิบาล กำหนดแนวทางปฏิบัติและสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ

ด้านการร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน เมื่อพิจารณาวิจัยพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การตรวจสอบ ทบทวน แก้ไข พัฒนาและปรับปรุงกิจกรรมเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา เหตุที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจาก สถานศึกษาไม่ได้เปิดโอกาสให้ชุมชน

เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ทบทวน แก้ไข พัฒนาและปรับปรุงกิจกรรมเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอเท่าที่ควร อาจเนื่องด้วยสถานศึกษาไม่ได้มีการประชุมกับหน่วยงานอื่นหรือชุมชนอย่างต่อเนื่องและไม่มีคู่มือเกี่ยวกับงานอนามัยสิ่งแวดล้อมในการนำมาตรวจสอบและปรับปรุง กล่าวได้ว่า การตรวจสอบ ทบทวน แก้ไข พัฒนาและปรับปรุงกิจกรรมเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาที่มาจากการร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชนเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญต้องได้รับการพัฒนา สอดคล้องกับ อัลตา กุลาสา (2563, น.29) กล่าวว่า การร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน ต้องดำเนินการร่วมกันระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และสมาชิกของชุมชนวัตถุประสงค์เพื่อให้โรงเรียนได้มีการดำเนินโครงการ หรือกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพร่วมกับภาคีต่าง ๆ ในชุมชน ตั้งแต่เริ่มวิเคราะห์สภาพและสาเหตุของปัญหา ร่วมวางแผนในการดำเนินงานร่วมดำเนินงาน ร่วมตรวจสอบทบทวนร่วมแก้ไข พัฒนาและปรับปรุง การดำเนินงานโครงการเพื่อส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน นอกจากนี้ยัง สอดคล้องกับ เภาแข เตือดขุนทด (2564) ได้ทำการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาสู่การเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาของโรงเรียนฉะเชิงเทรา ปัญญาบุญกุล จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน คือ สถานศึกษาควรดำเนินงานตามแผนงานโครงการที่กำหนดและประเมินตนเองโดยใช้เกณฑ์มาตรฐานการประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพซึ่งทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อสุขภาพ เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การควบคุม ดูแล และปรับปรุงสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาให้อยู่ในสภาพที่ถูกสุขลักษณะเอื้อต่อการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ เหตุที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจาก สถานศึกษาไม่ได้มีการวางแผนในการควบคุม ดูแล ปรับปรุงสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในสภาพที่ถูกสุขลักษณะเอื้อต่อการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ อาจเนื่องด้วย งานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษามีหลายด้านและสถานศึกษาขาดความเข้าใจในกระบวนการควบคุม ดูแล และปรับปรุงกล่าวได้ว่าการควบคุม ดูแล และปรับปรุงสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาให้อยู่ในสภาพที่ถูกสุขลักษณะเอื้อต่อการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญต้องได้รับการพัฒนา สอดคล้องกับสำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (2563, น 42) กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมทั้งด้านกายภาพและสังคม ในโรงเรียนอย่างเป็นระบบเพื่อให้นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนเกิดการเรียนรู้ด้านสุขภาพ และการจัดการควบคุมดูแล ปรับปรุงสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะ น่าอยู่ มีบรรยากาศที่ดี มีความปลอดภัยต่อสุขภาพะนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับนัฐพล ปันสกุล (2564) ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง แนวทางการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน : รากฐานแห่งการพัฒนา ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อสุขภาพ คือ สถานศึกษามีการมอบหมายบุคคลหรือคณะทำงานโครงการด้านสุขภาพพร้อมกำหนดแผนกิจกรรมอย่างชัดเจนในการ

ดูแลและรักษาสภาพแวดล้อมของโรงเรียนใหญ่ถูกสุขลักษณะอยู่เสมอ เช่น น้ำดื่ม น้ำใช้ การกำจัดขยะ แสงสว่างในห้องเรียน โรงอาหาร ห้องพยาบาล เป็นต้น

ด้านสุขศึกษาในโรงเรียน เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การสนับสนุนให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ เหตุที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจาก สถานศึกษาไม่ได้มีกิจกรรมที่เกี่ยวกับสุขศึกษาที่สนับสนุนให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมเท่าที่ควร อาจเนื่องด้วย สถานศึกษาจะมุ่งเน้นไปที่กิจกรรมทางวิชาการ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจึงทำให้กิจกรรมด้านสุขภาพจะน้อย กล่าวได้ว่าการสนับสนุนให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญต้องได้รับการพัฒนา สอดคล้องกับแนวทางของผู้เชี่ยวชาญที่ได้เสนอแนะว่า สถานศึกษาควรจัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา ประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงเกี่ยวกับเรื่องสุขศึกษาในโรงเรียน สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมหรือโครงการเกี่ยวกับสุขภาพของนักเรียนโดยให้ผู้ปกครองเข้าร่วมทำกิจกรรมหรือโครงการ เช่น กิจกรรมทางกาย กิจกรรมวันเด็ก กิจกรรมหนูน้อยสุขภาพดี และกิจกรรมให้คำปรึกษาด้านสุขภาพ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ อัลตา กุลาสา (2563) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานสู่การเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาด้านสุขศึกษาในโรงเรียน คือ โรงเรียนสร้างความเข้าใจครูและผู้ปกครอง จัดกิจกรรมเรียนรู้นอกหลักสูตร กิจกรรมส่งเสริมและป้องกัน มีการประเมินพฤติกรรมเสี่ยง เพื่อคัดกรองนักเรียนที่มีปัญหาให้ได้รับความช่วยเหลือตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ด้านการโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การแก้ปัญหาด้านโภชนาการของนักเรียนที่มีปัญหาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เหตุที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจาก สถานศึกษามีการแก้ปัญหานักเรียนที่มีปัญหาด้านโภชนาการที่ไม่ต่อเนื่อง อาจเนื่องด้วยสถานศึกษาไม่ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการคัดกรอง ประเมินนักเรียนอย่างสม่ำเสมอจึงส่งผลให้การแก้ปัญหาล่าช้าหรือไม่ได้ดำเนินการ กล่าวได้ว่าการแก้ปัญหาด้านโภชนาการของนักเรียนที่มีปัญหาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญต้องได้รับการพัฒนา สอดคล้องกับรัฐพล ปนสกุล (2564, น.11) ได้กล่าวว่า การแก้ปัญหาด้านโภชนาการของนักเรียนที่มีปัญหาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ควรให้ความรู้เรื่องโภชนาการ สามารถบูรณาการกับหลักสูตรในชั้นเรียนได้ทั้งในกลุ่มสาระสุขศึกษา วิทยาศาสตร์ หรือกลุ่มสาระอื่นที่เหมาะสม การจัดให้มีอาหารกลางวัน การเสริมอาหารให้เด็กวัยเรียนเพิ่มเติม มีการประเมินภาวะโภชนาการเด็กวัยเรียน มีการแก้ปัญหาด้านโภชนาการของเด็กวัยเรียน รวมถึงการสุขภาพอาหารในโรงเรียน

ด้านการให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคม เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเพื่อทำให้การให้

คำปรึกษามีประสิทธิภาพ เหตุที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจาก สถานศึกษาไม่ได้มีการประชุมหรือจัดหาผู้สนับสนุนที่เกี่ยวข้องเข้ามาให้คำปรึกษาอย่างต่อเนื่อง เนื่องจาก สถานศึกษาไม่ได้มีการติดต่อกับหน่วยงานอื่นอย่างสม่ำเสมอเพื่อเข้ามาร่วมกันให้คำปรึกษาที่มีประสิทธิภาพ อาจเนื่องด้วย สถานศึกษาไม่ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ชัดเจนและขาดการวางแผนอย่างต่อเนื่องกล่าวได้ว่าการได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อให้การให้คำปรึกษามีประสิทธิภาพเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญต้องได้รับการพัฒนา สอดคล้องกับสำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (2562) กล่าวว่า การให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคมควรได้รับการส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาทางกาย จิตใจ และพฤติกรรมของนักเรียน โดยความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครูผู้ปกครอง บุคลากรสาธารณสุขและชุมชน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับอัลตา กุลาสา (2563) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานสู่การเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาด้านการให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคม คือ การคัดกรองนักเรียนที่มีปัญหา ด้านสุขภาพจิต โดยทำการประเมินสุขภาพจิตของนักเรียน และจัดกลุ่มนักเรียน เป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหาโรงเรียนต้องให้การช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา และให้การสนับสนุนทางสังคมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

ด้านการส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ย น้อยที่สุด คือ การส่งเสริมให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางด้านสุขภาพทั้ง ภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน เหตุที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจาก สถานศึกษาขาดการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรม ด้านสุขภาพ อาจเนื่องด้วย สถานศึกษาไม่มีนโยบายหรือไม่มีกิจกรรมด้านสุขภาพในแผนปฏิบัติการ อย่างชัดเจน กล่าวได้ว่าการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางด้าน สุขภาพทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญต้องได้รับการพัฒนา สอดคล้องกับแนวทางของผู้เชี่ยวชาญได้ เสนอแนะแนวทางว่า สถานศึกษาควรเชิญโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเข้ามาให้ความรู้กับครู และบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ โภชนาการและอาหาร สถานศึกษาควรจัด กิจกรรม โครงการหรือชมรมการออกกำลังกายเพื่อให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษาเข้าร่วมทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา เช่น กิจกรรมออกกำลังกายตอนเช้าทุกวันพุธ กิจกรรมอบรมด้านสุขภาพ กิจกรรมประกวดบุคคลต้นแบบด้านสุขภาพ กิจกรรมสุขภาพของ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับนัฐพล ปันสกุล (2564) ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง แนวทางการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน : รากฐานแห่ง การพัฒนา ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน คือ สถานศึกษามีการ

ดำเนินโครงการหรือกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพพร้อมกับภาคีต่าง ๆ การส่งเสริมศักยภาพครู เพื่อเพิ่มพูนความรู้ตามกิจกรรมสุขภาพของโรงเรียน

2.2 แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 พบว่า ด้านการกำหนดนโยบายของโรงเรียน ได้สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีข้อเสนอแนะว่า คณะกรรมการและบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โดยประชาสัมพันธ์นโยบายให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทราบทั่วกันผ่านทางช่องทางที่หลากหลาย เช่น เว็บไซต์ของสถานศึกษา แผ่นพับประชาสัมพันธ์ สถานศึกษาควรจัดประชุมครู ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา ประชุมผู้ปกครอง โดยเชิญเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เจ้าหน้าที่จากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหรืออาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเข้ามาให้ความรู้ถึงแนวทางการปฏิบัติงาน อนามัยสิ่งแวดล้อม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดประชุมผู้อำนวยการสถานศึกษาเพื่อชี้แจงแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาเพื่อนำไปชี้แจงต่อคณะครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาได้ทราบทั่วกัน ซึ่งสอดคล้องกับ มินา โอราวัดน์ (2554) ที่ได้กล่าวถึงการกำหนดนโยบายของโรงเรียนว่า การกำหนดนโยบายของโรงเรียนต้องเกิดจากความเห็นชอบของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกโรงเรียน และเป็นเครื่องนำทางการดำเนินงานที่ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบ ทำให้การดำเนินงานมีความเข้มข้นและชัดเจน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ นัฐพล ปันสกุล (2564) ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง แนวทางการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน : รากฐานแห่งการพัฒนา ผลการวิจัยพบว่า แนวทางด้านกำหนดนโยบายโรงเรียนผู้บริหารโรงเรียนควรแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยบุคคลต่าง ๆ ทั้งในโรงเรียนและองค์กรในชุมชน และให้มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง การเป็นแกนกลางในการวางแผน และบริหารงานส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรคในโรงเรียน ภายใต้ความร่วมมือขององค์กรต่าง ๆ ในพื้นที่และชุมชน ให้สอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายของแผนพัฒนาการสาธารณสุขแห่งชาติ

ด้านการบริหารจัดการในโรงเรียน ได้สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีข้อเสนอแนะว่า สถานศึกษาควรจัดประชุมร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานสาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครู บุคลากรของสถานศึกษาเพื่อนำผลการดำเนินงานต่าง ๆ มาพูดคุยร่วมกัน หากมีด้านใดต้องพัฒนาและปรับปรุงให้ทุกฝ่ายเกี่ยวข้อง ดำเนินการทันทีเพื่อความปลอดภัย สถานศึกษาควรมีคู่มือเกี่ยวกับงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการนำผลการประเมินงานอนามัยสิ่งแวดล้อมไปใช้ให้เกิดความเหมาะสม เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างแรงจูงใจให้ครู บุคลากรทางการศึกษาทุกคน ในการนำผลการดำเนินงานมาปรับปรุงงานอนามัยสิ่งแวดล้อมร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับวารสารณ์ บุญเชียง (2558, น.7) ที่ได้กล่าวถึงการบริหารจัดการในโรงเรียนว่า

สถานศึกษาต้องมีการร่วมประชุมกับครูและผู้บริหาร อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือแก่เจ้าหน้าที่อนามัย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ อัลตา กุลาสา (2563) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานสู่การเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการในโรงเรียน คือ โรงเรียนมีการวางแผนการดำเนินงาน เพื่อปรับปรุง มีการควบคุมตามมาตรฐานสุขภาพ กำหนดแนวทางปฏิบัติและสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ

ด้านการร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน ได้สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีข้อเสนอแนะว่า สถานศึกษาควรจัดประชุมร่วมกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล คณะกรรมการสถานศึกษาหรือภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อชี้แจงหลักเกณฑ์ในการพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อม คือ หลักเกณฑ์ GREEN & CLEAN Hospital มาใช้เป็นกรอบในการทบทวน แก้ไข พัฒนาและปรับปรุงด้านต่าง ๆ ของงานอนามัยสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน สถานศึกษาควรมีแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเพื่อเฝ้าระวัง ประเมินปัจจัยเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมโดยการร่วมมือกันของโรงเรียนและชุมชน สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อมกับชุมชนหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยเปิดโอกาสให้ชุมชน ผู้ปกครองและนักเรียนเข้าร่วมและให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับอัลตา กุลาสา (2563, น.30) ที่ได้กล่าวถึงการร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน คือ โรงเรียนได้มีการดำเนินโครงการ หรือกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพร่วมกับภาคีต่าง ๆ ในชุมชน ตั้งแต่เริ่มวิเคราะห์สภาพและสาเหตุของปัญหา ร่วมวางแผนในการดำเนินงานร่วมดำเนินงาน ร่วมตรวจสอบทบทวน ร่วมแก้ไข พัฒนาและปรับปรุง การดำเนินงานโครงการเพื่อส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ เจาแซ เตือดซุนทอ (2564) ได้ทำการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาสู่การเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาของโรงเรียนฉะเชิงเทราปัญญานุกูล จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน คือ สถานศึกษาควรดำเนินงานตามแผนงานโครงการที่กำหนดและประเมินตนเองโดยใช้เกณฑ์มาตรฐานการประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพซึ่งทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อสุขภาพ ได้สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีข้อเสนอแนะว่า สถานศึกษาควรมีการวางแผนเพื่อจัดกิจกรรมพัฒนา ปรับปรุงงานอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา เช่น การตรวจคัดกรองสุขภาพเบื้องต้น สืบสวนอนามัยสิ่งแวดล้อม ตรวจสอบประเมินผล และเฝ้าระวัง สถานศึกษาควรเชิญเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหรือโรงพยาบาลประจำอำเภอเข้ามาให้คำแนะนำด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ สถานศึกษาควรดำเนินการควบคุม ดูแลและปรับปรุงสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาให้ถูกสุขลักษณะโดยยึดคู่มือเกี่ยวกับงานอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการ

ควบคุม ดูแลและปรับปรุงสิ่งแวดล้อมซึ่งสอดคล้องกับสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (2564) ที่ได้กล่าวถึงการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อสุขภาพว่า การจัดสิ่งแวดล้อมให้ถูกสุขลักษณะ ปลอดภัยส่งผลให้ผู้อยู่อาศัยมีสุขภาพอนามัยดีทั้งร่างกายปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ และดำรงชีวิตอย่างมีความสุข นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับนัฐพล ปันสกุล (2564) ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง แนวทางการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน : รากฐานแห่งการพัฒนา ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อสุขภาพ คือ สถานศึกษามีการมอบหมายบุคคลหรือคณะทำงานโครงการด้านสุขภาพพร้อมกำหนดแผนกิจกรรมอย่างชัดเจนในการดูแลและรักษาสภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะอยู่เสมอ เช่น น้ำดื่ม น้ำใช้ การกำจัดขยะ แสงสว่างในห้องเรียน โรงอาหาร ห้องพยาบาล เป็นต้น

ด้านการบริการอนามัยโรงเรียน ได้สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีข้อเสนอแนะว่า สถานศึกษาควรประชุมร่วมกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเกี่ยวกับการจัดทำตารางให้บริการด้านสุขภาพพื้นฐานเพื่อให้สถานศึกษามีตารางเวลาให้บริการด้านสุขภาพพื้นฐานที่ถูกต้องและได้มาตรฐาน ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายครูที่รับผิดชอบในการจัดทำตารางเวลาในการให้บริการด้านสุขภาพพื้นฐานเข้าไปขอคำแนะนำจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สถานศึกษามีกระบวนการของการออกประกาศตารางเวลาในการให้บริการสุขภาพขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาเพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนรับทราบทั่วกันซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของอัจฉรา ปุราคม (2563, น.20) ได้กล่าวถึงการให้บริการสุขภาพพื้นฐานว่า การบริการด้านสุขภาพเป็นการดำเนินงานเพื่อการส่งเสริม ป้องกันการเกิดโรคในเด็กวัยเรียน ดังนั้นในการดำเนินงานในส่วนนี้เป็นการดำเนินงานในลักษณะเป็นทีม มิใช่ผู้ใดผู้หนึ่งดำเนินการโดยลำพัง ที่สำคัญคือต้องมีการวางแผนร่วมกับครูผู้ซึ่งรับผิดชอบงานด้านสุขภาพในโรงเรียน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ อัลดา กุลาสา (2563) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานสู่การเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาด้านการบริการอนามัยโรงเรียน คือ ผู้บริหาร ครู จัดตั้งชมรมสุขภาพในโรงเรียน โดยมีนักเรียนเป็นแกนนำในการประชุม และดำเนินกิจกรรมสุขภาพอย่างน้อย เดือนละ 1 ครั้ง โดยให้นักเรียนแกนนำบันทึกการประชุมและบันทึกการทำกิจกรรมทุกครั้ง

ด้านสุขภาพในโรงเรียน ได้สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีข้อเสนอแนะว่า สถานศึกษาควรจัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา ประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงเกี่ยวกับเรื่องสุขภาพในโรงเรียน สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมหรือโครงการเกี่ยวกับสุขภาพของนักเรียนโดยให้ผู้ปกครองเข้าร่วมทำกิจกรรมหรือโครงการ เช่น กิจกรรมทางกาย กิจกรรมวันเด็ก กิจกรรมหนูน้อยสุขภาพดี และกิจกรรมให้คำปรึกษาด้านสุขภาพ ซึ่งสอดคล้องกับสุภัททา อินทรศักดิ์ (2561, น.48) ได้กล่าวถึงการสุขภาพในโรงเรียน คือ การที่โรงเรียนจัดกิจกรรมสุขภาพทั้งในหลักสูตร และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อมุ่ง

ให้นักเรียนเกิด การเรียนรู้และมีการฝึกปฏิบัติที่นำไปสู่การมีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม และยังสอดคล้องกับ วราภรณ์ บุญเชียง (2558, น.64) กล่าวถึงบทบาทของผู้ปกครองเกี่ยวกับสุขศึกษาในโรงเรียน ว่า ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการดำเนินงานด้านสุขภาพระหว่างครอบครัว โรงเรียน และชุมชน ร่วมค้นหาและแก้ไขปัญหาสุขภาพของเด็กวัยเรียน การรวมเป็นภาคีเครือข่ายในการดำเนินกิจกรรมด้านสุขภาพของโรงเรียนและชุมชน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ อัลดา กุลาสา (2563) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานสู่การเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาด้านสุขศึกษาในโรงเรียน คือ โรงเรียนสร้างความเข้าใจครูและผู้ปกครอง จัดกิจกรรมเรียนรู้นอกหลักสูตร กิจกรรมส่งเสริมและป้องกัน มีการประเมินพฤติกรรมเสี่ยง เพื่อคัดกรองนักเรียนที่มีปัญหาให้ได้รับความช่วยเหลือตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ด้านการโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย ได้สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีข้อเสนอแนะว่า สถานศึกษาควรร่วมกับเทศบาลตำบล ผู้ปกครองในการร่วมกันจัดเมนูอาหารกลางวันที่มีสารอาหารครบ 5 หมู่ตรงตามมาตรฐานให้คุณค่าทางโภชนาการแก่นักเรียน สถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุม ตรวจสอบ การประกอบอาหารกลางวันและมีมาตรการป้องกันการนำอาหารที่มีผลเสียต่อสุขภาพเข้ามาจำหน่ายในสถานศึกษาเด็ดขาด โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลควรเข้ามาชี้แจงแก่สถานศึกษาให้ทราบถึงมาตรฐานของน้ำหนักร ส่วนสูงหรือโภชนาการที่เหมาะสมของแต่ละวัย โดยวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคลว่าขาดสารอาหารใดจากนั้นแนะนำโภชนาการที่ดีและเหมาะสมให้กับผู้เรียนที่มีปัญหาแต่ละคน สถานศึกษาควรสร้างแบบสำรวจการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนด้านการโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย โดยคอยช่วยเหลือ ติดตาม แก้ปัญหาของนักเรียนที่มีปัญหาและรายงานผลอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับสำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย (2562) ที่ได้กล่าวถึง การโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัยว่า เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีภาวะการเจริญเติบโตสมวัยโดยจัดอาหารที่มีคุณค่าต่อสุขภาพ สะอาด และปลอดภัยให้กับนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับอัลดา กุลาสา (2563) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานสู่การเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาด้านการโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย คือ การดำเนินงานด้านภาวะการเจริญเติบโต เป็นการประเมินภาวะการเจริญเติบโตของนักเรียนทุกคน โดยการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง ประเมินพฤติกรรมบริโภคอาหารของนักเรียนทุกคน โดยการทำแบบประเมินพฤติกรรมบริโภคอาหาร เพื่อให้ทราบผลพฤติกรรมบริโภคอาหาร และทำการปรับปรุงแก้ไขในนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมและยังสอดคล้องกับ เชาวเดช ขุนทด (2564) ได้ทำการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาสู่การเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาของโรงเรียนฉะเชิงเทราปัญญาคุณ

จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาด้านการโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย คือ ไม่จัดและจำหน่ายอาหารว่างหรือขนมที่มีไขมันสูงและรสเค็มจัดทุกวันเปิดเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนได้บริโภคผักมีอยู่กลางวันทุกวันเปิดเรียนตามปริมาณที่เหมาะสมและโรงอาหารผ่านมาตรฐานสุขาภิบาลอาหารในโรงเรียนทุกข้อ

ด้านการออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ ได้สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีข้อเสนอแนะว่า สถานศึกษาควรให้บริการด้านสถานที่เพื่อใช้สำหรับออกกำลังกายแก่ชุมชน เช่น สนามฟุตบอล สนามวอลเลย์บอล และอื่น ๆ สถานศึกษาควรจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อจัดชมรมหรือกิจกรรมการออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการโดยมีผู้ปกครอง ชุมชน นักเรียน เข้าร่วมกิจกรรม เช่น การแข่งขัน กีฬาระดับอำเภอ กิจกรรมกีฬาสี่ และกิจกรรมวิ่งเพื่อน้อง ซึ่งสอดคล้องกับสุภัททา อินทรศักดิ์ (2561, น.32) ที่ได้กล่าวถึง การออกกำลังกาย กีฬาและนันทนาการว่า เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนมีการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ โดยการจัดสถานที่ อุปกรณ์และกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นตามความเหมาะสม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับนัฐพล บันสกุล (2564) ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง แนวทางการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน : รากฐานแห่งการพัฒนา ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ คือการทำกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพในชุมชน โดยอาศัยความร่วมมือระหว่าง ผู้ปกครอง เด็กวัยเรียน กลุ่มชุมชนหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานบริการด้านสาธารณสุขหรือหน่วยงาน อื่น ๆ เพื่อให้เกิดพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้องเหมาะสม และเกิดการผลักดันการพัฒนาสุขภาพของเด็กวัยเรียนต่อไป

ด้านการให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคม ได้สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีข้อเสนอแนะว่า สถานศึกษาควรประชุมครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน หน่วยงานภาครัฐ เอกชนจิตอาสา หรือมูลนิธิที่เกี่ยวข้องเข้ามาหารือในด้านการให้คำปรึกษา การสนับสนุนงบประมาณ การติดตามผล แก่สถานศึกษาในด้านต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้คำปรึกษาเพิ่มยิ่งขึ้น สถานศึกษาควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบเพื่อคัดกรอง ดูแล ใส่ใจ นักเรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (2562) ที่ได้กล่าวว่า การให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคม เป็นการส่งเสริม สนับสนุนช่วยเหลือในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาทางกาย จิตใจ และพฤติกรรมของนักเรียน โดยความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครูผู้ปกครอง บุคลากรสาธารณสุขและชุมชน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับอัลดา กุลาสา (2563) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานสู่การเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาด้านการให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคม คือ การคัดกรองนักเรียนที่มีปัญหาด้านสุขภาพจิต โดยทำการประเมินสุขภาพจิตของนักเรียน และจัด

กลุ่มนักเรียน เป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหาโรงเรียนต้องให้การช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา และให้การสนับสนุนทางสังคมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

ด้านการส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน ได้สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีข้อเสนอแนะว่า สถานศึกษาควรเชิญโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเข้ามาให้ความรู้กับครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ โภชนาการและอาหาร สถานศึกษาควรจัดกิจกรรม โครงการหรือชมรมการออกกำลังกายเพื่อให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษาเข้าร่วมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เช่น กิจกรรมออกกำลังกายตอนเช้าทุกวันพุธ กิจกรรมอบรมด้านสุขภาพ กิจกรรมประกวดบุคคลต้นแบบด้านสุขภาพ กิจกรรมสุขภาพของชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (2562) ได้กล่าวถึงการส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียนว่า เป็นการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทุกคนในโรงเรียนสนใจดูแลตนเองให้มีสุขภาพแข็งแรง มีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสมและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนผู้ปกครองและชุมชน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับนัฐพล ปันสกุล (2564) ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง แนวทางการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน : รากฐานแห่งการพัฒนา ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน คือ สถานศึกษามีการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพร่วมกับภาคีต่าง ๆ การส่งเสริมศักยภาพครู เพื่อเพิ่มพูนความรู้ตามกิจกรรมสุขภาพของโรงเรียน

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่า แนวทางของทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ทั้ง 10 ด้าน ได้แก่การกำหนดนโยบายของโรงเรียน การบริหารจัดการในโรงเรียน การร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อสุขภาพ การบริการอนามัยโรงเรียน การสุขศึกษาในโรงเรียน การโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย การออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ การให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคม และการส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน ดังนั้นผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ ดังนี้

ระดับนโยบาย

3.1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมีนโยบายด้านการออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ โดยจัดประชุมผู้อำนวยการสถานศึกษาเพื่อชี้แจงแนวปฏิบัติเพื่อนำไปชี้แจงต่อคณะครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาได้ทราบทั่วกัน

3.1.2 หน่วยงานต้นสังกัดควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนทรัพยากรด้านการออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ ให้กับสถานศึกษาในชั้นเคลื่อนทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา

ระดับปฏิบัติการ

3.1.3 สถานศึกษาควรจัดประชุมครู ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา ประชุมผู้ปกครอง โดยเชิญเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เจ้าหน้าที่จากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหรืออาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเข้ามาให้ความรู้ถึงแนวทางการปฏิบัติงานอนามัยสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ

3.1.4 สถานศึกษาควรมีคู่มือเกี่ยวกับงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการนำผลการประเมินงานอนามัยสิ่งแวดล้อมไปใช้ให้เกิดความเหมาะสมเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้

3.1.5 สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อมกับชุมชนหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยเปิดโอกาสให้ชุมชน ผู้ปกครองและนักเรียนเข้าร่วมและให้ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม

3.1.6 สถานศึกษาควรดำเนินการควบคุม ดูแลและปรับปรุงสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาให้ถูกสุขลักษณะโดยยึดคู่มือเกี่ยวกับงานอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการควบคุม ดูแลและปรับปรุงสิ่งแวดล้อม

3.1.7 สถานศึกษาควรร่วมกับเทศบาลตำบล ผู้ปกครองในการร่วมกันจัดเมนูอาหารกลางวันที่มีสารอาหารครบ 5 หมู่ตรงตามมาตรฐานให้คุณค่าทางโภชนาการแก่นักเรียน

3.1.8 สถานศึกษาควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบเพื่อคัดกรอง ดูแล ใส่ใจนักเรียนเป็นรายบุคคล

3.1.9 สถานศึกษาควรจัดกิจกรรม โครงการหรือชมรมการออกกำลังกายเพื่อให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษาเข้าร่วมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เช่น กิจกรรมออกกำลังกายตอนเช้าทุกวันพุธ กิจกรรมอบรมด้านสุขภาพ กิจกรรมประกวดบุคคลต้นแบบด้านสุขภาพ กิจกรรมสุขภาพของชุมชน

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษาด้านการออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ

3.2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2

3.2.3 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

สุโขทัยวารสารราชภัฏวชิรเวศน์

บรรณานุกรม

- กรมควบคุมโรค. (2565). สถานการณ์ โควิด-19. สืบค้นจาก <https://ddc.moph.go.th/covid19-dashboard/?dashboard=main>.
- กระทรวงสาธารณสุข. (2560). ผลการประเมินโครงการสนับสนุนการเข้าถึง บริการอนามัยโรงเรียน โดยความร่วมมือของท้องถิ่น. [PowerPoint slides]. SlideShare. https://www.nhso.go.th/storagedownloads/main/84/SchoolHealthProgressReport_8-9MAY2017_HITAP.pdf.
- กระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2560). แผนยุทธศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2560 – 2564 (พิมพ์ครั้งที่ 1). ศูนย์บริการวิชาการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กิตากานต สุภาพรหมและอุไรวรรณ อินทรมาง. (2559). การจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน อำเภอกูเรือ จังหวัดเลย. *Rajabhat J. Sci. Humanit. Soc. Sci*, 17(1), 11-20.
- กุลนัดดา สายสอน. (2561). กระบวนการจัดการที่มีอิทธิพลต่อความมีประสิทธิภาพขององค์การสำหรับธุรกิจก่อสร้างอาคารที่พักอาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร. *สยามวิชาการ*, 19(2), 78-95.
- คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรังสิต. (2566). การบริหาร จัดการองค์กรเริ่มต้นได้ 5 ขั้นตอน. สืบค้นจาก <https://rbs.rsu.ac.th/>.
- เงาแข เตือดขุนทด. (2564). แนวทางการพัฒนาสู่การเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาของโรงเรียนฉะเชิงเทราปัญญากุล จังหวัดฉะเชิงเทรา. สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- จิตราพรรณ ภัทรพลกุล. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการให้บริการของพนักงาน : กรณีศึกษา ฝ่ายซ่อมบำรุงบริษัท เคงหงษทอง จำกัด. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเกริก, กรุงเทพฯ.
- จินตนา ยูนิพันธ์. (2541). การบริการสุขภาพในโรงเรียน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เจรวัดน์ แชนธิราช ภควรรณ ลุนสำโรง และสุวัฒน์พงษ์ ร่มศรี. (2565). การบริหารจัดการตามแนวทางโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบึงกาฬ. *วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 9(2), 193-204.

- ช่อแก้ว ดะห์ ลัน เชีค. (2563). *Global Standards and Indicators for Health Promoting Schools [มาตรฐานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับโลก]*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิเพื่อการพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ.
- दनัย บวรเกียรติกุล. (2561). งานอนามัยสิ่งแวดล้อมกับการท่องเที่ยว. *วารสารการบริการและการท่องเที่ยวไทย*, 13(1), 81-92.
- นริศรา นพคุณและสุรพงษ์ ชูเดช. (2564). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อมตามเกณฑ์ GREEN & CLEAN Hospital ของบุคลากรโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จังหวัดเพชรบุรี. *วารสารวิจัยสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 14(4), 12-23.
- นฤมล อินทพงษ์. (2563). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพแบบทีมงานเพื่อรองรับการประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรแบบยั่งยืน โรงเรียนเมืองพิทยา 5(บ้านเนินพิทยาเหนือ) สังกัดเมืองพิทยา จังหวัดชลบุรี.
- นัฐพล ปันสกุล. (2564). แนวทางการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน: รากฐานแห่งการพัฒนาคณ. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 32(1), 1-16.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุษบา บุญกะนันท์. (2561). รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่ส่งต่อการบริหารงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, บุรีรัมย์.
- ปราลีณา ทองศร. (2561). บทบาทพยาบาลอนามัยชุมชนในงานอนามัยโรงเรียน. *วารสารพยาบาลสาธารณสุข*, 32(2), 203-222. ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564. พิทลุง.
- ผ่องพรรณ เทียมเกาะและราเชนทร์ นพณัฐวงศ์. (2559). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2561-2565) ขององค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร. *วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์*, 7(1), 146-159.
- มีนา โอราววัฒน์. (2554). การบริหารโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- ยุรทิต หินกอง และ เจริญวิษณุ สมพงษ์ธรรม. (2566). สภาพปัญหาและแนวทางพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร. *Journal of MCU Ubon Review*, 8(1), 131-144.
- วรภรณ์ บุญเชียง. (2558). *อนามัยโรงเรียน*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- ศูนย์อนามัยที่ 7 ขอนแก่น (กลุ่มพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อม). (2564). การจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมในชุมชน. สืบค้นจาก <https://hpc7.anamai.moph.go.th/th>.
- สมเจตน์ ทองคำ จิราภรณ์ หลาบคำและลักษณีย์ บุญชาว. (2558). การจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมในพื้นที่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 22 อุบลราชธานี. วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, 17(1), 37-49.
- สมบัติ นามบุรี. (2562). ทฤษฎีการมีส่วนร่วมในงานรัฐประศาสนศาสตร์. วารสารวิจัยวิชาการ, 2(1), 183-197.
- สร้อยศรี เตชะจิรสิน. (2564). การบริหารการจัดการองค์การในยุคโควิด-19 ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเกริก, กรุงเทพฯ.
- สาวิตรี บุญยพันธ์. (2563). แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ในชุมชน เขตอำเภอตรอน จังหวัดอุดรดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิษฐ์ เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิษฐ์, อุดรดิษฐ์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1. (2565). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). คู่มือการดำเนินงานความปลอดภัยสถานศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2566). แผนการขับเคลื่อนการดำเนินงานของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการตามนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567. สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2560). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2562). คู่มือการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 4). สำนักงานกิจการโรงพิมพ์ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2563). แนวทางการพัฒนาโรงเรียนรอบรู้ด้านสุขภาพ (Health Literate School : HLS). (พิมพ์ครั้งที่ 1). สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

- สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2565). *โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับมาตรฐานสากล* ปี พ.ศ. 2565 (พิมพ์ครั้งที่ 1). บริษัท มินนี่ กรุ๊ป จำกัด.
- สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2559). *แนวทางการจัดการมูลฝอย ส้วมและสิ่งปฏิกูลในโรงพยาบาล*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- _____. (2560). *คู่มือการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). โครงการผลิตสื่อและมัลติมีเดียสมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).
- _____. (2562). *คู่มือการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมในวัด*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). โรงพิมพ์ สามเจริญพาณิชย์ (กรุงเทพ) จำกัด.
- _____. (2564). *คู่มือวิชาการ อนามัยสิ่งแวดล้อมพื้นฐาน สำหรับเจ้าพนักงานสาธารณสุขตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). บริษัท สามเจริญพาณิชย์ (กรุงเทพ) จำกัด.
- _____. (2565). *โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับมาตรฐานสากล*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). บริษัท มินนี่ กรุ๊ป จำกัด.
- สุจินตนา ตรงประสิทธิ์. (2560). การบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, ยะลา.
- สุภัททา อินทรศักดิ์. (2561). *การนำเสนอรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, อยุธยา.
- สุรัชย์ พรหมปากดี. (2565). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพนมนคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.
- สุรัชฎา โยคะสัย วาริณี เอี่ยมสวัสดิกุล และมุกดา หนูศรี. (2563). เปรียบเทียบผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองตามการรับรู้ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโรงเรียนระดับประถมศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด. *วารสารวิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพ*, 13(1), 404-413.
- เสกสิทธิ์ ดวงคำ. (2564). *อนามัยสิ่งแวดล้อม (Environmental Health)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, บุรีรัมย์.
- องค์การอนามัยโลกประจำประเทศไทยและกองประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ กรมอนามัยกระทรวงสาธารณสุข. (2566). *สิ่งแวดล้อมที่ดีต่อสุขภาพเพื่อประชาชนมีสุขภาพดียิ่งขึ้นเหตุใดจึงสำคัญและเราสามารถทำอะไรได้บ้าง*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). องค์การอนามัยโลกประจำประเทศไทย.

- อโนราช โยเหลา. (2566). การจัดการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมของโรงอาหารวิทยาลัยแห่งหนึ่งในจังหวัดขอนแก่น. *วารสารทันตภิบาล*, 34(1), 109-119.
- อรภิญญา แพ่งจันทร์ สกาวรัตน์ ทวีนุต และทัศนีย์ อุทัยศร. (2565). แนวคิดในการจัดการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพและสุขภาวะ. *วารสารวิชาการรัตนบุศย*, 4(3), 399-410.
- อัจฉรา ปุระคม. (2563). *โปรแกรมสุขภาพในโรงเรียน*. เอกสารประกอบการสอนรายวิชาโปรแกรมสุขภาพในโรงเรียน, นครปฐม : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน. (อัติสำเนา).
- อัลดา กุลาสา. (2563). *การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานสู่การเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- อำพร บุตรศรี. (2560). *การศึกษการเปลี่ยนแปลงด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในชุมชนที่เอื้อต่อสุขภาพดี*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กองประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ กรมอนามัย. กระทรวงสาธารณสุข.
- Amanda Fernandes. (2023). School-Based Interventions to Support Healthy Indoor and Outdoor Environments for Children: A Systematic Review. *Int. J. Environ. Res. Public Health* 2023, 1-24.
- Dawn H. (2023). Improving Environmental Health in Schools. *Curr Probl Adolesc Health Care, April 2023*, 1-22.
- Feizollah Mirzaei. (2014). Environmental health and safety in elementary schools: A case study in Ilam city, Iran. *J Bas Res Med Sci* 2014, 1(4), 21-27.
- Handy.C. (1993). Putting the Balanced Scorecard to Work. *Harvard Business Review*. September-October, 134-147.
- Reza Rahmanian. (2015). A Study of the Status of Environmental Health at the Junior High-schools. *Jokull Journal*, 65(8), 1-8.
- World Health Organization.(1998). *Health Promotion, Education and Communications, Health Education and Health Promotion Unit*. Switzerland.
- Yan Zhao. (2022). Influencing factors of residents' environmental health literacy in Shaanxi province, China: a cross-sectional study. *Zhao et al. BMC Public Health*, 22, 1-10

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยศรี

นครินทรวิโรฒราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิและหนังสือประสานงานต่าง ๆ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

1. ชื่อ-สกุล	นางวณิ ฤทธิสุนทร
ตำแหน่งปัจจุบัน	ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยาลัยนานาชาติการพิเศษ
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนวัดบ้านนา หมู่ที่ 3 บ้านบ้านนา ตำบลบ้านนา อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัด 93000
วุฒิการศึกษาสูงสุด	ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
ประสบการณ์หรือความชำนาญ	การบริหารการศึกษา การพัฒนาทักษะการเรียนรู้
2. ชื่อ-สกุล	นางจำรอง จันทร์ดำ
ตำแหน่งปัจจุบัน	ครู วิทยาลัยนานาชาติการพิเศษ
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนพัทลุง 270 ถนนราเมศวร์ ตำบลคูหาสวรรค์ อำเภอเมือง จังหวัด พัทลุง 93000
วุฒิการศึกษาสูงสุด	ศษ.ม. (การสอนภาษาไทย) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ประสบการณ์หรือความชำนาญ	การสอนภาษาไทย ไวยากรณ์ทางภาษาไทย
3. ชื่อ-สกุล	นางวาทีณี หนูพัฒน์
ตำแหน่งปัจจุบัน	ครู วิทยาลัยนานาชาติการพิเศษ
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนอุบลรัตนราชกัญญาราชวิทยาลัย พัทลุง 557 ถนนราเมศวร์ ตำบลคูหาสวรรค์ อำเภอเมือง จังหวัด พัทลุง 93000.
วุฒิการศึกษาสูงสุด	ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ประสบการณ์หรือความชำนาญ	การสอนภาษาไทย นันทนาการและการบริหารจัดการใน ห้องเรียน

หนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือ

ที่ อว.0602.16 (บ) / ๗๑๐

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

30 ตุลาคม 2566

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย
เรียน นางวณิ ฤทธิสุนทร (ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบ้านนา)
สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

ด้วยนายปรเมศวร์ สุพรรณิ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหาร
การศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง
แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ
ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและ
ได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำ
นั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความ
อนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็น
เพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียน
ด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นราธิป ศรีราม)

รักษาการแทนรองอธิการบดีฝ่ายการศึกษาและสนับสนุนการเรียนรู้
รักษาการแทนประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 084-748-5802

ที่ อว.0602.16 (บ) / ๗๑๐

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

๓๐ ตุลาคม 2566

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางจรรย์ จันทร์คำ

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

ด้วยนายปรเมศวร์ สุพรรณม์ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหาร การศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและ ได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำ นั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความ อนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็น เพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียน ด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นราธิป ศรีราม)

รักษาการแทนรองอธิการบดีฝ่ายการศึกษาและสนับสนุนการเรียนรู้

รักษาการแทนประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 084-748-5802

ที่ อว.0602.16 (บ) / ๓๓๐

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

3๐ ตุลาคม 2566

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางวาทีณี หนูพัฒน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

ด้วยนายปรเมศวร์ สุพรรณม์ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหาร การศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและ ได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำ นั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความ อนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็น เพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียน ด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นราธิป ศรีธรรม)

รักษาการแทนรองอธิการบดีฝ่ายการศึกษาและสนับสนุนการเรียนรู้

รักษาการแทนประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 084-748-5802

หนังสือขออนุญาตทำทดลองเครื่องมือ

ที่ อว.0602.16 (บ) / 805

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

9 พฤศจิกายน 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลป่าบอน

ด้วยนายปรเมศวร์ สุพรรณม์ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย โดยเก็บข้อมูลจากครูผู้สอน จำนวน 30 คน ทั้งนี้ จะมีให้เป็นการรบกวนเวลาปฏิบัติงานตามปกติของผู้ให้ข้อมูล และผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์แก่การบริหารจัดการศึกษาสืบไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นราธิป ศรีราม)

รักษาการแทนรองอธิการบดีฝ่ายการศึกษาและสนับสนุนการเรียนรู้

รักษาการแทนประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 084-748-5802

หนังสือขออนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ อว.0602.16 (บ) / 846

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

๖๐ พฤศจิกายน 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อศึกษาค้นคว้าอิสระ

จำนวน 1 ฉบับ

ด้วยนายปรเมศวร์ สุพรรณม์ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสภณา สุดสมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งในการศึกษาเรื่องดังกล่าว นักศึกษาจะต้องเก็บข้อมูลเพื่อนำมาประกอบการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้โดยใช้แบบสอบถาม เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ในการนี้ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลในหน่วยงานเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ รายละเอียดตามสิ่งที่นักศึกษาเสนอมา พร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นราธิป ศรีรัมย์)

รักษาการแทนรองอธิการบดีฝ่ายการศึกษาและสนับสนุนการเรียนรู้

รักษาการแทนประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 084-748-5802

ที่ อว.0602.16 (บ) / 847

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

30 พฤศจิกายน 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อศึกษาค้นคว้าอิสระ

จำนวน ฉบับ

ด้วยนายปรเมศวร์ สุพรรณม์ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าจากครูผู้สอนในสถานศึกษาของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ รายละเอียดตามสิ่งที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นราธิป ศรีรัมย์)

รักษาการแทนรองอธิการบดีฝ่ายการศึกษาและสนับสนุนการเรียนรู้

รักษาการแทนประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 084-1

ภาคผนวก ข

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์และหนังสือเชิญ

7. นางสาวดาวดี ศรีอินทร์   ครู
โรงเรียนวัดบ้านนา
วุฒิการศึกษา บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
สถาบัน มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
8. นายวิมล คงแก้ว   ผู้ปกครอง
วุฒิการศึกษา ปวช.เกษตรกรรม
สถาบัน วิทยาลัยเกษตรกรรมพัทลุง

ที่ อว.0602.16 (บ) / ๘๘๐

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

14 ธันวาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาสัมภาษณ์เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบ้านนา

ด้วยนายปรเมศวร์ สุพรรณิ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระจากท่าน ซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาดีเด่นด้านอนามัยโรงเรียน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ ในวันที่ 18 ธันวาคม 2566 เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษา เสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นราธิป ศรีธรรม)

รักษาการแทนรองอธิการบดีฝ่ายการศึกษาและสนับสนุนการเรียนรู้
รักษาการแทนประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 084-748-5802

ที่ อว.0602.16 (ว) / 880

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

๒๕ ธันวาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาสัมภาษณ์เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรียน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านลำใน

ด้วยนายปรเมศวร์ สุพรรณม์ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระจากท่าน ซึ่งเป็นผู้บริหารโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านลำในที่มีคุณภาพ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ ในวันที่ 20 ธันวาคม 2566 เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาแนบมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นราธิป ศรีราม)

รักษาการแทนรองอธิการบดีฝ่ายการศึกษาและสนับสนุนการเรียนรู้

รักษาการแทนประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 084-748-5802

ที่ อว.0602.16 (บ) / 885

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

15 ธันวาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาสัมภาษณ์เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านลำใน

ด้วยนายปรเมศวร์ สุพรรณม์ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระจากนักวิชาการประจำโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านลำในของท่าน ได้แก่ นายสาโรจน์ สงเดช

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ในวันที่ 20 ธันวาคม 2566 เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นราธิป ศรีราม)

รักษาการแทนรองอธิการบดีฝ่ายการศึกษาและสนับสนุนการเรียนรู้

รักษาการแทนประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 084-748-5802

ที่ อว.0602.16 (บ) / ๙๘0

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

14 ธันวาคม 2566

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาสัมภาษณ์เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ด้วยนายปรเมศวร์ สุพรรณม์ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

ในกรณีนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระจากอาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ในคณะของท่าน ได้แก่ ผศ.ดร.วรภาคย์ โมตรีพันธ์

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ ในวันที่ 22 ธันวาคม 2566 เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นราธิป ศรีราม)

รักษาการแทนรองอธิการบดีฝ่ายการศึกษาและสนับสนุนการเรียนรู้
รักษาการแทนประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา
โทร. 0-2504-8505
โทรสาร. 0-2503-3566-7
เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 084-748-5802

ที่ อว.0602.16 (บ) / ๙๙๐

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

14 ธันวาคม 2566

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาสัมภาษณ์เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรียน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนวัดลำไ้

ด้วยนายปรเมศวร์ สุพรรณม์ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระจากตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนวัดลำไ้ จำนวน 1 ท่าน คือ นายสัญญา มากวงศ์

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ ในวันที่ 19 ธันวาคม 2566 เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นราธิป ศรีราม)

รักษาการแทนรองอธิการบดีฝ่ายการศึกษาและสนับสนุนการเรียนรู้
รักษาการแทนประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 084-748-5802

ที่ อว.0602.16 (บ) / 880

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

๑๔ ธันวาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาสัมภาษณ์เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรียน นายกเทศมนตรีตำบลบ้านนา

ด้วยนายปรเมศวร์ สุพรรณม์ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระจากเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 1 ท่าน คือ นางสาวนาคยา มากวงศ์

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ในวันที่ 21 ธันวาคม 2566 เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นราธิป ศิริธรรม)

รักษาการแทนรองอธิการบดีฝ่ายการศึกษาและสนับสนุนการเรียนรู้
รักษาการแทนประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา
โทร. 0-2504-8505
โทรสาร. 0-2503-3566-7
เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 084-748-5802

ที่ อว.0602.16 (บ) / 880

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

14 ธันวาคม 2566

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาสัมภาษณ์เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบ้านนา

ด้วยนายปรเมศวร์ สุพรรณม์ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระจากครู ในโรงเรียน จำนวน 1 ท่าน คือ นางสาวดาวดี ศรีอินทร์

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ ในวันที่ 18 ธันวาคม 2566 เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษา เสนอมาร่วมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นราธิป ศรีราม)

รักษาการแทนรองอธิการบดีฝ่ายการศึกษาและสนับสนุนการเรียนรู้
รักษาการแทนประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 084-748-5802

ที่ อว.0602.16 (บ) / 880

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

14 ธันวาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาสัมภาษณ์เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรียน นายวิมล คงแก้ว

ด้วยนายปรเมศวร์ สุพรรณม์ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระจากท่าน ตัวแทนผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนวัดลำไยที่มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ ในวันที่ 23 ธันวาคม 2566 เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นราธิป ศรีธรรม)

รักษาการแทนรองอธิการบดีฝ่ายการศึกษาและสนับสนุนการเรียนรู้
รักษาการแทนประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

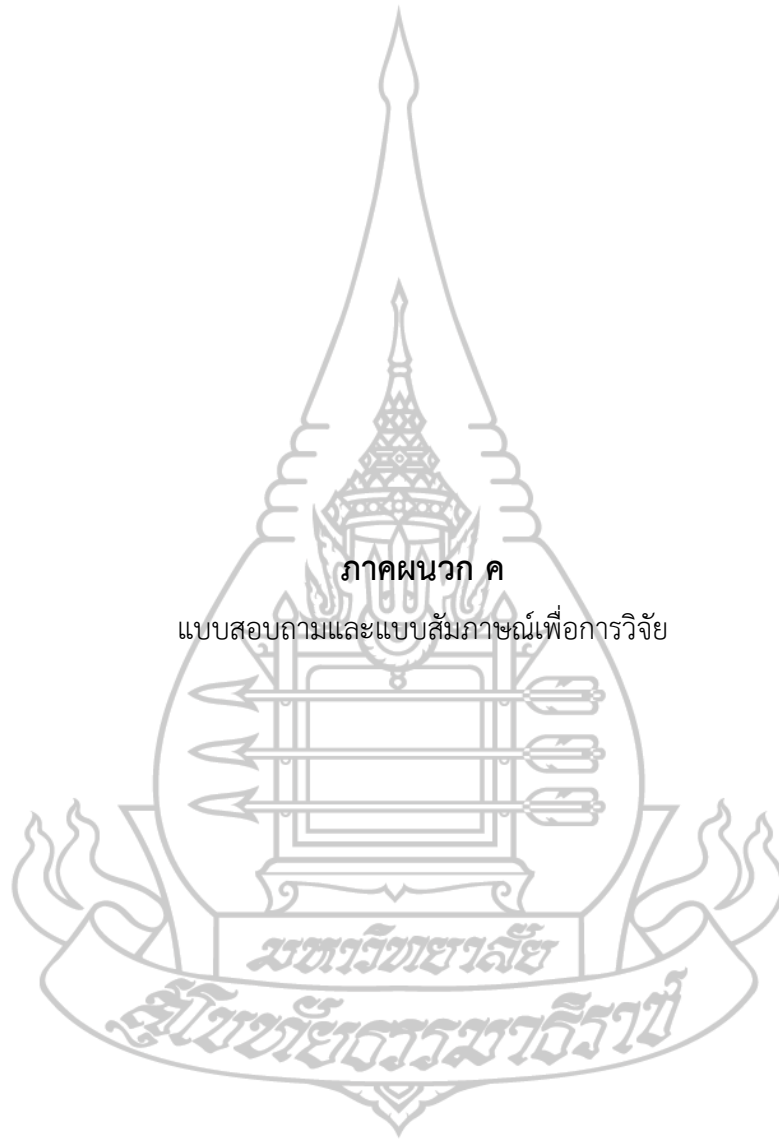
ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 084-748-5802

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการศึกษาค้นคว้าแบบอิสระ

เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

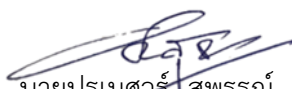
2. แบบสอบถามนี้มี 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ สอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

3. ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงมากที่สุด การตอบแบบสอบถามนี้จะไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านแต่อย่างใด ซึ่งคำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งที่จะส่งเสริมและพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

นายปรเมศวร์ สุพรรณ

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง

1. เพศ

 (1) ชาย (2) หญิง

2. อายุ

 (1) 21 – 30 ปี (2) 31 – 40 ปี (3) 41 – 50 ปี (4) 51 ปีขึ้นไป

3. ประสบการณ์ในการรับผิดชอบงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา

 (1) 0 – 5 ปี (2) 6 – 10 ปี (3) 11 – 20 ปี (4) 21 ปีขึ้นไป

4. ขนาดสถานศึกษา

 (1) ขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียน 1-120 คน) (2) ขนาดกลาง (จำนวนนักเรียน 121- 600 คน) (3) ขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียน 601- 1,500 คน)

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียน
ส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง
เขต 1

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงช่องเดียวในแต่ละข้อโดยพิจารณาตามเกณฑ์ ดังนี้

5 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	การบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อม ตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
การกำหนดนโยบายโรงเรียน						
1	สถานศึกษามีการกำหนดทิศทางและแนวทางในการจัดและดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างชัดเจน					
2	สถานศึกษามีการจัดสรรทรัพยากรเพื่อสนับสนุน การดำเนินงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างเพียงพอ					
3	สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์ ชี้แจง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานอนามัยสิ่งแวดล้อมให้ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบอย่างชัดเจน					
4	สถานศึกษากำหนดกระบวนการดำเนินงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทอย่างเป็นระบบ					
การบริหารจัดการในโรงเรียน						
5	สถานศึกษามีการวางแผนเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ					

ข้อ	การบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อม ตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
6	สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการดำเนินงานงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ					
7	สถานศึกษามีการประเมินผลการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ					
8	สถานศึกษาส่งเสริมให้นำผลการประเมินการดำเนินงานมาปรับปรุงการดำเนินงานอนามัยสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น					
9	สถานศึกษามีการจัดทำแผนงานเฝ้าระวัง แก้ไขปัญหา และการป้องกันเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
10	สถานศึกษามีการประสานงานระหว่างหน่วยงานอื่นและภาคีเครือข่ายต่างๆ เกี่ยวกับการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ					
การร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน						
11	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและสมาชิกของชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง					
12	สถานศึกษามีการจัดตั้งคณะทำงานดำเนินการร่วมกันระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง และสมาชิกของชุมชนอย่างชัดเจน					
13	สถานศึกษา ผู้ปกครอง และสมาชิกของชุมชน ร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์ วางแผนดำเนินงาน เกี่ยวกับการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ					
14	สถานศึกษา ผู้ปกครอง และสมาชิกของชุมชนแสวงหาทรัพยากรร่วมกัน เพื่อสนับสนุนเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
15	สถานศึกษามีการตรวจสอบ ทบทวน แก้ไข พัฒนาและปรับปรุงกิจกรรมเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ					

ข้อ	การบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อม ตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อสุขภาพ						
16	สถานศึกษามีการจัดการสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาให้อยู่ในสภาพที่ ถูกสุขลักษณะ					
17	สถานศึกษามีการควบคุม ดูแล และปรับปรุงสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา ให้อยู่ในสภาพที่ถูกสุขลักษณะเอื้อต่อการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ					
18	สถานศึกษาจัดให้มีสิ่งแวดล้อมทางกายภาพเป็นไปตามมาตรฐาน สุขาภิบาลอย่างชัดเจน					
19	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้มีบรรยากาศที่ดีและมีความปลอดภัยต่อ สุขภาพกาย สุขภาพจิตของนักเรียนและบุคลากรในสถานศึกษา					
การบริการอนามัยโรงเรียน						
20	สถานศึกษาจัดให้มีห้องพยาบาลในการให้บริการรักษาพยาบาลเบื้องต้น ให้แก่แก่นักเรียนทุกคนอย่างเพียงพอ					
21	สถานศึกษาจัดให้มีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเข้ามาให้บริการรักษาพยาบาล เบื้องต้นให้แก่แก่นักเรียนทุกคนอย่างต่อเนื่อง					
22	สถานศึกษาจัดให้มีเครื่องมือและเวชภัณฑ์ในการให้บริการรักษาพยาบาล เบื้องต้นให้แก่แก่นักเรียนทุกคนอย่างเพียงพอ					
23	สถานศึกษามีการกำหนดตารางเวลาในการให้บริการด้านสุขภาพพื้นฐาน อย่างชัดเจน					
24	สถานศึกษาจัดให้มีการเฝ้าระวังและค้นหาอาการผิดปกติหรือความ บกพร่อง ด้านสุขภาพเบื้องต้นสำหรับนักเรียนทุกคนอย่างสม่ำเสมอ					
สุขศึกษาในโรงเรียน						
25	สถานศึกษาจัดให้มีการเรียนรู้เกี่ยวกับสุขภาพทั้งในหลักสูตรและกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง					
26	สถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับสุขศึกษาให้กับนักเรียนทุกคน					
27	สถานศึกษาจัดให้มีสภาพแวดล้อมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับ สุขศึกษาอย่างเหมาะสม					

ข้อ	การบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อม ตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
28	สถานศึกษาส่งเสริมเจตคติตามสุขบัญญัติแห่งชาติเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และฝึกปฏิบัติเกิดเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างสม่ำเสมอ					
29	สถานศึกษาสนับสนุนให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ					
การโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย						
30	สถานศึกษาจัดให้มีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีการเจริญเติบโตสมวัย เช่น การจัดให้มีสถานที่รับประทานอาหาร ปูรองอาหาร และจำหน่ายอาหารที่ถูกสุขลักษณะ					
31	สถานศึกษาส่งเสริมให้นำความรู้ด้านโภชนาการมาบูรณาการกับหลักสูตรในชั้นเรียนในกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษาหรือกลุ่มสาระอื่นอย่างเหมาะสม					
32	สถานศึกษามีการประเมินภาวะโภชนาการของนักเรียนทุกคนอย่างสม่ำเสมอ					
33	สถานศึกษามีการแก้ปัญหาด้านโภชนาการของนักเรียนที่มีปัญหาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง					
การออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ						
34	สถานศึกษาจัดให้มีสถานที่ อุปกรณ์ กิจกรรมการออกกำลังกายแก่นักเรียนและบุคลากรในสถานศึกษาอย่างเพียงพอและปลอดภัย					
35	สถานศึกษาจัดให้มีชมรมกีฬาตามความสนใจแก่นักเรียนและบุคลากรในสถานศึกษา					
36	สถานศึกษาจัดให้มีกิจกรรมนันทนาการที่สร้างสรรค์ให้แก่นักเรียนและบุคลากรในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ					
37	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน					
การให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคม						
38	สถานศึกษาจัดให้การให้คำปรึกษา แนะนำตามระบบดูแลช่วยเหลือเด็กวัยเรียนอย่างเป็นระบบ					

ข้อ	การบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อม ตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
39	สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการวิเคราะห์เพื่อทำความรู้จักเด็กวัยเรียนเป็นรายบุคคลในด้านต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ					
40	สถานศึกษาให้ความช่วยเหลือ ป้องกันและ แก้ไขปัญหาทางกาย จิตใจ และพฤติกรรมของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง					
41	สถานศึกษาได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อให้การให้คำปรึกษามีประสิทธิภาพ					
การส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน						
42	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูและบุคลากรรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพของตนเองอย่างต่อเนื่อง					
43	สถานศึกษาจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมการดูแลสุขภาพในรูปแบบต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ					
44	สถานศึกษาจัดให้มีการประเมินสุขภาพและตรวจสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ					
45	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางด้านสุขภาพทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน					

ขอขอบคุณในความอนุเคราะห์
ผู้วิจัย

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบ
การดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....

ตำแหน่ง.....

สัมภาษณ์เมื่อวันที่.....

เริ่มการสัมภาษณ์ เวลา ..... น. จบการสัมภาษณ์ เวลา ..... น.

วิธีการสัมภาษณ์ (โทรศัพท์/บันทึกเสียง)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตาม
กรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

คำชี้แจง จากการศึกษาวิจัยได้ศึกษาสภาพการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตาม
กรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 (ตามเอกสารประกอบการสัมภาษณ์) ผู้วิจัยขอความกรุณาจากท่าน โปรด
พิจารณาให้แนวทางตามประเด็นคำถาม ดังนี้

1. ท่านมีแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบ
การดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษาในภาพรวม อย่างไร

.....

.....

.....

2. ท่านมีแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา ด้านการกำหนดนโยบายของโรงเรียนอย่างไร และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการประชาสัมพันธ์ ชี้แจง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานอนามัยสิ่งแวดล้อมให้ครู บุคลากรทาง การศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบ

.....

.....

.....

3. ท่านมีแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการในโรงเรียนอย่างไร และ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมให้นำผลการประเมินการดำเนินงานมาปรับปรุง การดำเนินงานอนามัยสิ่งแวดล้อม

.....

.....

.....

4. ท่านมีแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา ด้านการร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน ใด ๆ และ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตรวจสอบ ทบทวน แก้ไข พัฒนาและปรับปรุงกิจกรรมเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา

.....

.....

.....

5. ท่านมีแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อสุขภาพอย่างไรและโดยเฉพาะอย่างยิ่งการควบคุม ดูแล และปรับปรุงสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาให้ อยู่ในสภาพที่ถูกละเลยเอื้อต่อการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ

.....

.....

.....

6. ท่านมีแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา ด้านการบริการอนามัยโรงเรียนอย่างไร และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการกำหนดตารางเวลาในการให้บริการด้านสุขภาพพื้นฐานอย่างชัดเจน

.....

.....

.....

7. ท่านมีแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา ด้านสุขศึกษาในโรงเรียนอย่างไร และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการสนับสนุนให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ

.....

.....

.....

8. ท่านมีแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา ด้านการโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัยอย่างไร และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการแก้ปัญหาด้านโภชนาการของนักเรียนที่มีปัญหาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

.....

.....

.....

9. ท่านมีแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา ด้านการออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการอย่างไรและ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน

.....

.....

.....

10. ท่านมีแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา ด้านการให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคมอย่างไร และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเพื่อทำให้การให้คำปรึกษามีประสิทธิภาพ

.....

.....

.....

11. ท่านมีแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียนอย่างไร และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางด้านสุขภาพทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน

.....

.....

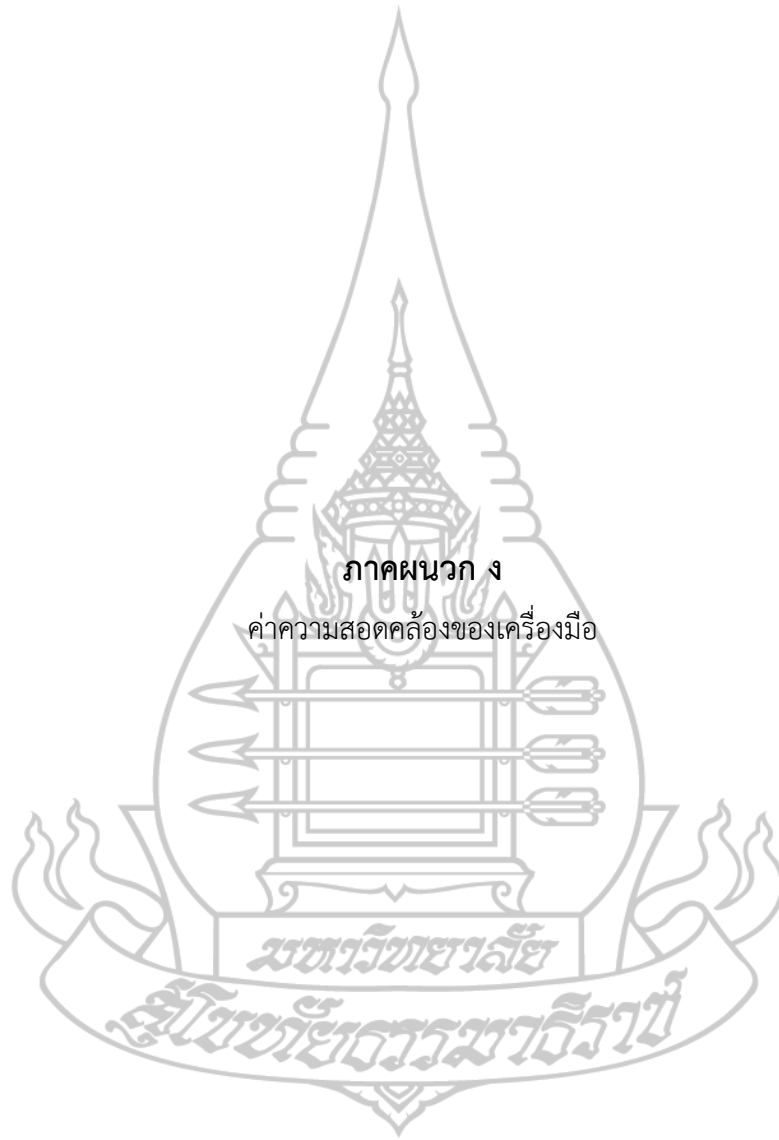
.....

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

ผู้วิจัย

ภาคผนวก ง

ค่าความสอดคล้องของเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยศรี

นครินทรวิโรฒราชวิทยาลัย

การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Context Validity) ของแบบสอบถาม

โดยใช้เทคนิค IOC (Index Of Item Congruence)

แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกรอบการดำเนินงาน

โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ค่า IOC	สรุป ผล	ข้อเสนอ แนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3				
การกำหนดนโยบายโรงเรียน								
1	สถานศึกษามีการกำหนดทิศทางและ แนวทางในการจัดและดำเนินกิจกรรม เกี่ยวกับการบริหารจัดการงานอนามัย สิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาอย่าง ชัดเจน	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
2	สถานศึกษามีการจัดสรรทรัพยากรเพื่อ สนับสนุน การดำเนินงานอนามัย สิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาอย่าง เพียงพอ	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
3	สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์ ชี้แจง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานอนามัย สิ่งแวดล้อมให้ครู บุคลากรทางการ ศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบอย่าง ชัดเจน	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
4	สถานศึกษากำหนดกระบวนการ ดำเนินงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของ สถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทอย่าง เป็นระบบ	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
การบริหารจัดการในโรงเรียน								
5	สถานศึกษามีการวางแผนเกี่ยวกับ การบริหารจัดการงานอนามัย	1	1	1	3	1	ใช้ได้	

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ค่า IOC	สรุป ผล	ข้อเสนอ แนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3				
	สิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ							
6	สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการดำเนินงานงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
7	สถานศึกษามีการประเมินผลการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
8	สถานศึกษาส่งเสริมให้นำผลการประเมินการดำเนินงานมาปรับปรุงการดำเนินงานอนามัยสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
9	สถานศึกษามีการจัดทำแผนงานเฝ้าระวัง แกไขปัญหา และการป้องกันเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
10	สถานศึกษามีการประสานงานระหว่างหน่วยงานอื่นและภาคีเครือข่ายต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
การร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน								
11	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและสมาชิกของชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	3	1	ใช้ได้	

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ค่า IOC	สรุป ผล	ข้อเสนอ แนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3				
12	สถานศึกษามีการจัดตั้งคณะทำงาน ดำเนินการร่วมกันระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง และสมาชิกของชุมชนอย่าง ชัดเจน	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
13	สถานศึกษา ผู้ปกครอง และสมาชิก ของชุมชน ร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์ วางแผนดำเนินงาน เกี่ยวกับการ บริหารจัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อม ของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
14	สถานศึกษา ผู้ปกครอง และสมาชิก ของชุมชนแสวงหาทรัพยากรร่วมกัน เพื่อสนับสนุนเกี่ยวกับการบริหาร จัดการงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของ สถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
15	สถานศึกษามีการตรวจสอบ ทบทวน แก้ไข พัฒนาและปรับปรุงกิจกรรม เกี่ยวกับการบริหารจัดการงานอนามัย สิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างเป็น ระบบ	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อสุขภาพ								
16	สถานศึกษามีการจัดการสิ่งแวดล้อม ของสถานศึกษาให้อยู่ในสภาพที่ถูก สุขลักษณะ	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
17	สถานศึกษามีการควบคุม ดูแล และ ปรับปรุงสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาให้ อยู่ในสภาพที่ถูกสุขลักษณะเอื้อต่อ การเรียนรู้อย่างเป็นระบบ	1	1	1	3	1	ใช้ได้	

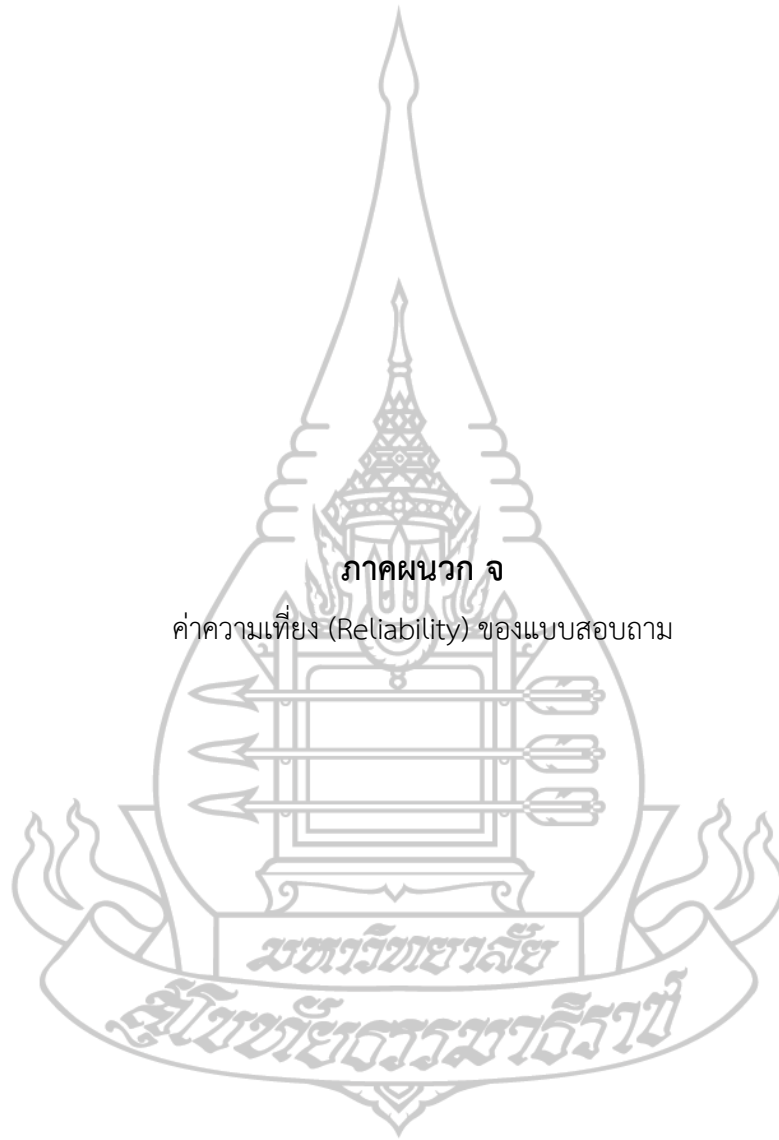
ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ค่า IOC	สรุป ผล	ข้อเสนอ แนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3				
18	สถานศึกษาจัดให้มีสิ่งแวดล้อมทางกายภาพเป็นไปตามมาตรฐานสุขาภิบาลอย่างชัดเจน	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
19	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้มีบรรยากาศที่ดีและมีความปลอดภัยต่อสุขภาพกาย สุขภาพจิตของนักเรียนและบุคลากรในสถานศึกษา	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
การบริการอนามัยโรงเรียน								
20	สถานศึกษาจัดให้มีห้องพยาบาลในการให้บริการรักษาพยาบาลเบื้องต้นให้แก่แก่นักเรียนทุกคนอย่างเพียงพอ	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
21	สถานศึกษาจัดให้มีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเข้ามาให้บริการรักษาพยาบาลเบื้องต้นให้แก่แก่นักเรียนทุกคนอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
22	สถานศึกษาจัดให้มีเครื่องมือและเวชภัณฑ์ในการให้บริการรักษาพยาบาลเบื้องต้นให้แก่แก่นักเรียนทุกคนอย่างเพียงพอ	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
23	สถานศึกษามีการกำหนดตารางเวลาในการให้บริการด้านสุขภาพพื้นฐานอย่างชัดเจน	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
24	สถานศึกษาจัดให้มีการเฝ้าระวังและค้นหาอาการผิดปกติหรือความบกพร่องด้านสุขภาพเบื้องต้นสำหรับนักเรียนทุกคนอย่างสม่ำเสมอ	1	1	1	3	1	ใช้ได้	

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ค่า IOC	สรุป ผล	ข้อเสนอ แนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3				
การสุขศึกษาในโรงเรียน								
25	สถานศึกษาจัดให้มีการเรียนรู้เกี่ยวกับสุขภาพทั้งในหลักสูตรและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
26	สถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับสุขศึกษาให้กับนักเรียนทุกคน	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
27	สถานศึกษาจัดให้มีสภาพแวดล้อมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับสุขศึกษาอย่างเหมาะสม	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
28	สถานศึกษาส่งเสริมเจตคติตามสุขบัญญัติแห่งชาติเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และฝึกปฏิบัติเกิดเป็นทักษะจำเป็นอย่างสม่ำเสมอ	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
29	สถานศึกษาสนับสนุนให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
การโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย								
30	สถานศึกษาจัดให้มีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมี การเจริญเติบโตสมวัย เช่น การจัดให้มีสถานที่รับประทานอาหาร ปูรองอาหาร และจำหน่ายอาหารที่ ถูกสุขลักษณะ	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
31	สถานศึกษาส่งเสริมให้นำความรู้ด้านโภชนาการมาบูรณาการกับหลักสูตรในชั้นเรียนในกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษาหรือกลุ่มสาระอื่นอย่างเหมาะสม	1	1	1	3	1	ใช้ได้	

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ค่า IOC	สรุป ผล	ข้อเสนอ แนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3				
32	สถานศึกษามีการประเมินภาวะ โภชนาการของนักเรียนทุกคนอย่าง สม่ำเสมอ	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
33	สถานศึกษามีการแก้ปัญหาด้าน โภชนาการของนักเรียนที่มีปัญหาอย่าง สม่ำเสมอและต่อเนื่อง	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
การออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ								
34	สถานศึกษาจัดให้มีสถานที่ อุปกรณ์ กิจกรรมการออกกำลังกายให้แก่ นักเรียนและบุคลากรในสถานศึกษา อย่างเพียงพอและปลอดภัย	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
35	สถานศึกษาจัดให้มีชมรมกีฬาตาม ความสนใจแก่นักเรียนและบุคลากรใน สถานศึกษา	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
36	สถานศึกษาจัดให้มีกิจกรรม นันทนาการที่สร้างสรรค์ให้แก่นักเรียน และบุคลากรในสถานศึกษาอย่าง สม่ำเสมอ	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
37	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง และประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียน และชุมชน	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
การให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคม								
38	สถานศึกษาจัดให้การให้คำปรึกษา แนะแนวตามระบบดูแลช่วยเหลือเด็ก วัยเรียนอย่างเป็นระบบ	1	1	1	3	1	ใช้ได้	

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ค่า IOC	สรุป ผล	ข้อเสนอ แนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3				
39	สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการวิเคราะห์ เพื่อทำความรู้จักเด็กวัยเรียนเป็น รายบุคคลในด้านต่าง ๆ อย่าง สม่ำเสมอ	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
40	สถานศึกษาให้ความช่วยเหลือ ป้องกัน และ แก้ไขปัญหาทางกาย จิตใจ และ พฤติกรรมของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
41	สถานศึกษาได้รับความร่วมมือและ การสนับสนุนของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อทำให้การให้คำปรึกษามี ประสิทธิภาพ	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
การส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน								
42	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูและบุคลากร รู้และเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ ของตนเองอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
43	สถานศึกษาจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริม การดูแลสุขภาพในรูปแบบต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
44	สถานศึกษาจัดให้มีการประเมินสุขภาพ และตรวจสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
45	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูและบุคลากร ในสถานศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรม ทางด้านสุขภาพทั้งภายในและ ภายนอกสถานศึกษาเพื่อเป็น แบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน	1	1	1	3	1	ใช้ได้	

ภาคผนวก จ

ค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม

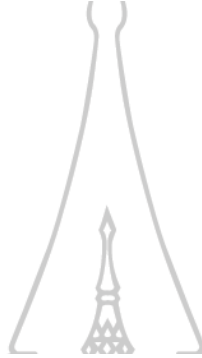
Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.775	45

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
q1	182.90	285.472	.519	.766
q2	183.07	287.168	.451	.768
q3	183.03	283.344	.530	.765
q4	183.03	281.689	.689	.763
q5	183.07	286.547	.480	.767
q6	182.97	285.068	.556	.766
q7	183.17	288.557	.360	.769
q8	183.13	287.982	.373	.769
q9	183.10	288.162	.419	.769
q10	183.20	291.269	.312	.771
q11	183.10	282.369	.640	.764
q12	183.10	281.059	.649	.763
q13	183.20	279.545	.640	.762
q14	183.23	284.530	.495	.766
q15	183.30	283.321	.588	.765
q16	182.97	288.378	.443	.769
q17	183.10	286.990	.475	.768
q18	183.00	294.069	.127	.774
q19	183.03	290.240	.331	.770
q20	182.70	286.148	.472	.767
q21	182.73	287.582	.494	.768

q22	182.80	290.028	.420	.770
q23	182.87	288.809	.397	.769
q24	182.80	286.234	.513	.767
q25	181.83	241.316	.012	.944
q26	183.10	291.197	.306	.771
q27	183.10	287.817	.435	.768
q28	183.20	288.441	.415	.769
q29	183.30	283.803	.616	.765
q30	183.03	291.689	.236	.772
q31	183.07	286.685	.474	.767
q32	183.00	285.655	.430	.767
q33	183.10	284.576	.542	.766
q34	182.97	287.137	.459	.768
q35	183.23	283.357	.543	.765
q36	183.37	284.999	.485	.766
q37	183.30	283.941	.610	.765
q38	183.27	286.202	.525	.767
q39	183.30	285.734	.525	.767
q40	183.23	288.737	.350	.769
q41	183.33	287.333	.433	.768
q42	183.17	287.523	.441	.768
q43	183.27	292.064	.269	.772
q44	183.23	289.978	.405	.770
q45	183.27	291.651	.335	.771

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อสกุล	นายปรเมศวร์ สุพรรณ
วัน เดือน ปี เกิด	1 สิงหาคม 2539
สถานที่เกิด	อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง
ที่อยู่ปัจจุบัน	6/1 ม.8 ต.ปรางหมู่ อ.เมือง จ.พัทลุง 93000
ประวัติการศึกษา	ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (ศึกษาศาสตร์) วิชาเอกภาษาไทย วิชาโทรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปี พ.ศ. 2563
ประวัติการทำงาน	ครูผู้ช่วย โรงเรียนวัดลำไทร พ.ศ.2563 ถึง พ.ศ.2565 ครู โรงเรียนวัดลำไทร จนถึง ปัจจุบัน

